

KLEINE SCHRIFTEN

VON

HERMANN USENER

DRITTER BAND

ARBEITEN ZUR GRIECHISCHEN LITERATUR-
GESCHICHTE · GESCHICHTE DER WISSEN-
SCHAFTEN · EPIGRAPHIK · CHRONOLOGIE

DRUCK UND VERLAG VON B. G. TEUBNER · LEIPZIG · BERLIN 1914

ἐν ἄττει ἐπὶ Χίωνος
 εἰ ἐπὶ Ἀγαθοκλέ[ου
 ἐπὶ Θουδήμου Ἀ
 ου Ἀντέρωτι.
 ἐ[γίκα Λήναι]α 15
 . ἐν ἄττ[εἰ
 . . ἐπ[ι
 αρ

Vergleicht man Z. 3 mit Nr. 229, 2 (S. 597), so wird es wahrscheinlich, daß die Siege an den städtischen Dionysien den Lenäen vorausgingen. Für meinen Zweck, die Bedeutung der Zahlzeichen nachzuweisen, wird es genügen, wenn ich einfach die Archontenjahre zusammenstelle:

[B] * * Chion 364. * . *

Γ ἐν ἄττει: [Phanos]tratos 382. * . Charisandros 375. [Hip]podamas 374.
 * . Kephisodoros 365. Apollodoros 349.

Λήναια: * . Nausigenes 367.

[Δ] ἐν ἄττει: Chion 364. Agathokles 356. Thudemos 352. * .

Λήναια: * .

Von selbst reihen sich diese didaskalischen Zusammenstellungen ein in die nachgerade ansehnliche Zahl der monumentalen Aufzeichnungen zum Gebrauch von Haus und Schule, deren bekannteste Reste die parische Chronik und die Bildertafeln des epischen Zyklus sind.]

XIV. DE STEPHANO ALEXANDRINO.

HERMANNI USENERI | COMMENTATIO | BONNAE | APUD

A. MARCUM CIÖCCCLXXX

VALENTINO ROSE | BEROLINENSI | HERMANNUS USENER |

D · D · L · M

Stephanus Alexandrinus, de quo commentaturi sumus, ingravescente barbarie postremus veterem scholae mathematicae Alexandrinae famam sustentavit. Qua re quod eius memoriam paene obliteratam quantum licet repraesentare animum induximus, gratum eis omnibus facturi esse nobis videmur, quibus litterarum artiumque Graecarum historia cordi est. Nam ut iucundum est artem nascentem et ad summa fastigia ascendentem sequi, ita necessarium historiae est descendentem quoque et labentem nosse, quippe quae rudioribus medii aevi saeculis magistra fuerit.

Philosophi Stephanus et nomine utitur et munere publico functus est. Hunc enim eius titulum testantur eclogae codicis Vaticani n. 1059, quas in libello academico quo ad historiam astronomiae symbolam dedi p. 7 indicavi, f. 523^r Στεφάνου μεγάλου φιλοσόφου τοῦ Ἀλεξανδρέως καὶ καθολικοῦ διδασκάλου et f. 529^r Στ. φιλοσόφου καὶ μεγάλου διδασκάλου, liber de tabulis astronomiae manualibus cod. Vatic. 80 f. 14 Στεφάνου μεγάλου φιλοσόφου καὶ Ἀλεξανδρέως, dissertationis apotelesmaticae exempla tum Στ. φιλοσόφου Ἀλεξανδρέως tum Στ. φιλοσόφου καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου τοῦ Ἀλεξανδρέως; librorum denique chemiorum codex antiquissimus Marcianus 299 in indice Στ. Ἀλεξανδρέως οἰκουμενικοῦ φιλοσόφου καὶ διδασκάλου (cf. H. Koppii *Beiträge zur Geschichte der Chemie* fasc. II p. 261). Similiter in tractatu chemico codicis Vindobonensis medici n. 14 f. 53^r artis sacrae auctores sic recensentur, ut memoratis Mercurio Ioanne Democrito Zosimo haec addantur: οὔτοι οἰκουμενικοὶ πανεύφημοι φιλόσοφοι καὶ ἐξηγηταὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους διαλεκτικῶν τε θεωρημάτων· Ὀλυμπιόδωρος καὶ Στέφανος· οἱ τινες κτλ. (u. Lambecii commentf. t. VI p. 398 ed. Koll. et Koppii l. i. p. 345): nam hoc elogium neque alio quam ad Olympiodorum Stephanumque referri posse et citra fidem postea tantum non omnibus chemiae auctoribus adhibitum esse (ut in Gothano codice apud Koppium p. 349) luce est clarius.*)

Audit igitur aut οἰκουμενικός vel καθολικός διδάσκαλος aut μέγας φιλόσοφος vel διδάσκαλος. Similem constat Georgii Choerobosci**) fuisse dignitatem, cuius scholis Theodosianis Γεωργίου διακόνου καὶ χαρτοφύλακος 4 μεγάλου γραμματικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου in codice Marciano 489 (cf. Villoisonis anecd. Gr. II p. 103 Gaistordi Choerob. p. V), ἀπὸ φωνῆς Γεωργίου διακόνου οἰκουμενικοῦ διδασκάλου in cod. Parisiensi, ut Leo Allatius testatur de Georgiis n. XIV (Fabricii bibl. Gr. X p. 626), ortho-

*) [Fugerat me locus Constantini Porphyrog. de administr. imp. c. 16 p. 37 sq. Meurs. — Moschus Prati spirit. c. 77 (Migne t. 87, 3 p. 2929^d) Ἀπήλομεν ἐν μῆ εἰς τὸν οἶκον Στεφάνου τοῦ σοφιστοῦ ἐγὼ καὶ ὁ κύριος Σωφρόνιος, ἵνα πράξωμεν, ἦν δὲ μεσημβρινόν. ἔμενον δὲ εἰς τὴν ἁγίαν θεοτόκον, ἦν ψυχοδόμησεν ὁ μακάριος πάπας Εὐλόγιος, τὴν ἐπονομαζομένην τῆς Δωροθέας. ὡς οὖν ἐκρούσαμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ φιλοσόφου, παρέκυψεν κόρη λέγουσα· Καθεύδει, ἀλλ' ὀλίγον ἔεικακῆσατε. τότε δὴ λέγω τῷ κυρίῳ Σωφρονίῳ· Ἄγωμεν ἐν τῷ Τετραπόλῳ, κάκει μένωμεν. ἔστιν δὲ ὁ τόπος τοῦ Τετραπόλου πᾶνυ σεβάσιμος παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι (quod ibi Alexander M. ossa Ieremiae proph. deposuisse creditur).]

**) [Choeroboscum ante Alexandriam ab Arabibus expugnatam (n. 638) scripsisse Prellerus (qu. de historia gr. Byz. p. 29 Ausgew. Aufs. p. 92) optime evicit cl. dict. p. 29, 2 Gf. ἰστέον δὲ ὅτι μοναστήριόν ἐστι παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι καὶ λέγεται τοῦ Παῖα, ὡς ἀπὸ τοῦ Παῖας (eadem ib. p. 91, 10), orth. CAO II p. 237, 26 Λάγειον: οὕτως δὲ λέγεται τὸ Ἰπποδρόμιον Ἀλεξανδρείας ἀπὸ Λάγου τινός; *ibid.* p. 188, 20 Μαρτίνος Ἀντωνίνος Κωνσταντίνος Ἐχίνος Ἰουστίνος (imp. 518—527).]

graphiae Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκῶ Βυζαντίου γραμματικῶ καὶ οἰκου-
 μενικῶ διδασκάλου (Cramerī anecd. Oxon. II p. 167), libello de tropis in
 uno saltem libro Parisino 2008 τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου καὶ οἰ-
 κομενικῶ (sic) διδασκάλου κυρίου Γεωργίου τοῦ Χοιροβοσκῶ (cf. Walzii
 rhetorum Gr. t. VIII p. 802) inscribitur. Etiam aliorum virorum hoc titulo
 ornatorum extat memoria, quos Cangius in glossario p. 304 indicavit: τοῦ
 οἰκουμενικῶ διδασκάλου· Ἰγνάτιος οὗτος ἐκαλεῖτο, cuius epigramma
 in Sigmate porticu regiae Theophilus imp. (829–842) insculpi iusserat
 (cf. Theophanes continuatus p. 143, 11 ed. Bonn.) et Ἀλεξίου φιλοσόφου
 γερονότου μεγάλου διδασκάλου saeculo XI exeunti adscribendi, cuius versus
 duos Leo Allatius diatr. de Symeonibus p. 168 edidit. [Ἰγνατίου στίχοι
 εἰς τὸν Ἀδάμ (trimetri 143) editi sunt a Boissonadio Anecd. Gr. t. I
 p. 436–444; ἴαμβοι κατὰ στοιχεῖον Ἰγνατίου ibid. t. IV p. 436–7. Ignatii
 magistri (?) fabulas post Bandinium edidit Eberhard (Magdeb. 1875).]
 Difficile est infinitas imperii Byzantini dignitates et honores accurate de-
 finire: οἰκουμενικῶ vel καθολικῶ vel μεγάλου διδασκάλου quod fuerit
 munus, aut egregie fallor aut dubium non est. Pertinebat illud ad litte-
 rarum universitatem imperialem unicam quam Theodosius alter a. 425 in
 ipsa imperii arce instituerat: οἰκουμενικῶs igitur erat professor publicus,
 ut legis verbis utar, 'ex eorum numero qui videntur intra Capitolii audi-
 torium constituti' vel 'qui in Capitolio tantum docere praecepti sunt' (cod.
 Theod. XIV 9, 3 et cod. Iustin. XI 19). Volgo sane Cangio auctore (Con-
 stantinop. Christ. II 9, 3 in scriptorum Byzantin. sylloge Veneta t. XXI p. 118)
 οἰκουμενικῶn dicunt quasi rectorem quendam universitatis et inter pro-
 fessores principem fuisse, Zonarae maxime auctoritate freti, qui hist. XV, 3
 facinus atrox a Leone Isauro a. 725 in orthodoxos imaginum defensores
 commissum sic coepit narrare: οἶκος ἦν ἐν τῇ καλουμένῃ βασιλικῇ ἔγγιστα τῶν
 Χαλκοπρατείων βασιλειος, ἐν ᾧ καὶ βιβλιοθήκη τε θύραθεν σοφίας καὶ τῆς
 εὐγενετέρας καὶ θειοτέρας πολλὰ ἐναπέκειντο· ἦν δ' οὗτος ἀνεκάθεν τοῦ
 προὔχοντος ἐν λόγοις οἰκητήριον, ὃν οἰκουμενικῶn ἐκάλουσαν διδασκαλον,
 ὃς καὶ δώδεκα εἶχεν ἐταίρους συνοικοῦντας αὐτῷ, κάκεινους τῆς λογικῆς
 παιδείας μετέχοντας κατὰ τὸ ἀκρότατον. τούτοις καὶ σιτήσεις ἀνεῖντο
 δημόσιαι, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐφοίτων οἷς ἔμελε λογικῆς παιδείας καὶ γνῶ-
 σεως, οὓς καὶ ὁ βασιλεὺς συμβούλους ἐν τοῖς πρακτέοις πεποιήτο. Sed
 duodecim illos ἐταίρους constat professores publicos non fuisse. ἐταῖρος
 viri docti alicuius vel γνῶριμος is quoque est qui eius doctrinae se ap-
 plicavit. Ac locupletior quam Zonaras saeculi XII scriptor nunc Ed. Murali
 opere testis prodit Georgius monachus saeculi IX medii, cuius haec est
 illius facinoris narratio I. IV p. 634 φασὶ δὲ τινες πιστότατοι ἄνδρες τῆ
 βασιλικῆ καλουμένῃ κινετέρῃ τῇ οὐχὲν πλησίον τῶν Χαλκοπρατείων πα-

λάτιον ἦν *σεμνόν*, ἐν ᾧ ὑπῆρχε κατὰ τύπον ἀρχαῖον οἰκουμενικὸς διδασκαλὸς ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ ἑτέρους μαθητὰς αὐτοῦ καὶ *συλληπτορας* ἱβ, *πάσαν ἐπιστήμην μετερχομένους* καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά κρατύνοντας δόγματα, βασιλικὰς διαίτας καὶ βίβλους ὡσαύτως ἔχοντας, ὧν ἄνευ οἱ βασιλεῖς γνῶμης καὶ βουλῆς οὐκ ἐθέσιζον. τούτους ὁ ἀγριώτατος θῆρ καὶ *δυσώνυμος βάναιος* προσκαλεσάμενος ἐπειράτο πείθειν αὐτοῦ τῆ ἀθείᾳ. τῶν δὲ τοῦτο μὴ καταδεξαμένων ἀλλὰ μάλλον ἐλεγξάντων αὐτοῦ τὴν ἀσέβειαν προσέταξε *κυρομένους αὐτοὺς ἀτίμως ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ τοῦ διδασκαλείου αὐτῶν ἐγκλεισθῆναι*. τούτου δὲ γενομένου τῆ νυκτὶ πάλιν ἀποστείλας ὁ ἀνήμερος λέων ἢ δράκων νυκτεπάρχους τινὰς καὶ ἀπηνεῖς ἄνδρας προσέταξε *συναχθῆναι πλήθος εὐλῶν καὶ τούτων ὑπαναφθέντων κατακαῆναι τοὺς ἄνδρας μετὰ τῶν οἰκημάτων καὶ τῶν βιβλίων καὶ τῶν λοιπῶν τῶν αὐτοῖς ὑπαρχόντων*. οὗ γενομένου ἄρδην | 5 πάντες κατεφλέχθησαν. ἔκτοτε οὖν ἡ τῶν ἐπιστημῶν γνῶσις ἐν Ῥωμανίᾳ ἔπαυεν τῆ τῶν βασιλευόντων γνωσιμᾶχων ἀπονοίᾳ μειομένη ἕως τῶν ἡμερῶν Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας τῶν εὐσεβῶν καὶ πιστοτάτων βασιλέων (a. 842–859), cf. Cedrenus t. I p. 795, 19 et Leo grammaticus p. 177, 7 ex Georgio pendentes. *Fabulatores quomodo postea rem auxerint, videre licet in Glyca p. 522, 6 Ephraemio v. 1697 sqq. p. 78 Constantino Manasse v. 4257 sqq. p. 182 sq. Codino p. 83, 3.¹⁾ Itaque testibus non numeratis sed examinatis hunc oecumenicum nemo non intelleget clericum esse theologiam et fortasse philosophiam Aristotelicam professum, adiunctos illi fuisse apostolorum numerum aequantes, qui simul ab illo ad maiora instituerentur et illum adiutarent sive adulescentulis erudiendis sive alio modo. Sic demum perspicitur tantum imperatoris interfuisse, illorum assensum ut aucuparetur. Quasi seminarium quoddam theologorum dixeris, ab imperatoribus sustentatum, sub patriarcha (tunc Germano) constitutum. [Nisi nomen fallit, novimus hominem Heraclio imp., ipsius Stephani aetate hoc οἰκουμενικῷ διδασκάλου munere functum, Maximum confessorem*

1) hi demum librorum supellectilem, qua studia clericorum illorum carere non poterant, sciunt bybliothecam fuisse maximam, illam si dis placet quam Iulianus apostata con siderat, instaurarat Zeno: nempe 33500 volumina Manasses, 36500 Glycas incendio absumpta esse somniant; nam Homeri carmina in pelle draconis scripta praetermitto. de oecumenico eiusque adiutoribus Manasses haec habet

v. 4264 τὸν τηλικούτον κῆπον δὲ καὶ τὸ τοσοῦτον ἄλκος (bybliothecam dicit) θεῖος ἀνὴρ πεπίστευτο προέχων ἐν σοφίᾳ.

4270 τούτῳ συνήσαν ἕτεροι καὶ συνδιήγον ἄνδρες καθάπερ ὑποστράτηγοι γενναίῳ στρατηγέτῃ —

4274 ἀμειβοὶ δ' ἦσαν παιδευταὶ τοῖς ἑρασταῖς τοῦ λόγου κτέ.

Codinus quae propria habet, non minus futtilia sunt.

opusculi de conputo paschali a Petavio Vranol. p. 313 sqq. editi scriptorem, teste Syncello p. 597, 14 Bonn. Μαξίμου τοῦ ἀγιωτάτου μοναχοῦ καὶ φιλοσόφου μάρτυρος καὶ ὁμολογητοῦ καὶ μεγάλου διδασκάλου τῆς ἐκκλησίας.] Quin translate etiam patriarcha CPolitanus οἰκουμενικός διδάσκαλος dictus est, ut Ioannes Chrysostomus a Georgio inde ab a. 620 archiepiscopo Alexandrino in codice Vindobonensi historico n. 5 f. 135^r et Theodorus Studita a Naucratio in Combefisii historia haeresis monothelitarum (Par. 1648 p. 857^a), cum eum magis proprie, ut uno exemplo defungar, Theophylactus hist. p. 24, 19 τὸν μέγαν τῆς ἀπανταχόθεν οἰκουμένης ἀρχιερέα καὶ πρόεδρον vocet.

Philosophiae nec minus ceterarum artium studia cum sub Phoca intermortua torpuissent, Heraclius imperator ad vitam expergefecit. Et quantumvis detraxeris adulatoris laudationi, haerebit aliquid veri in verbis quae Theophylactus Simocatta Philosophiam ipsam in historiarum prologo loquentem introducit p. 24 ed. Bonn. καγὼ δὴ τότε (sub Phoca) τῆς βασιλείας στοᾶς ἐξεστρακίσθην. . . . χρόνῳ δ' ὕστερον Ἡρακλεῖδαι διέσωσαν καὶ τὴν πολιτείαν ἀπέδοσαν καὶ τὸ ἄγος τῶν ἀνακτόρων ἀπεδιομοπῆσαντο. Καὶ δῆτα καὶ πρὸς τὰ βασιλέων τεμένη εἰσψύκισαν, καὶ περιλαῶ τὰ βασιλεία καὶ ταῦτα δὴ τὰ ἀρχαῖα καὶ Ἄττικὰ μουσουργῶ κελαδήματα. His flosculis si praeter favorem imperatoris certa rei memoria exornatur, quod equidem existimo, significatur cathedram philosophiae imperialem a Phoca neglectam ab Heraclio instauratam esse inposito qui nomine dignus esset philosopho. Quod munus cui imperator dederit, iam liquet: Stephano Alexandria ab antiqua mathematon arce arcessito. Quo etiam familiariter imperatorem usum esse postea apparebit.

Orbem artium quas Stephanus Constantinopoli professus sit satis patulum scriptor libelli quem infra edemus p. 267, 6–10 indicat. Cui si fides habenda est, conplectebatur ille cum Platonis Aristotelisque explicatione geometriam arithmetica musicam (chemiam astrologiam) | astronomiam. 6 Seclusi ab hoc indice scholarum chemiam et astrologiam non solum ordine inepte turbato quam maxime suspectas. Nam altera certe harum artium astrologia vel eam ob causam releganda erat, quod scriptor ipse eis artibus quas publice profiteri soleat statim 10 astrologiam opponit, ut qua nunc demum discipulos initiaturus sit; de chemia mox suo loco dicetur. In reliquis nihil est quod iuste addubites. Nam coniungi mathematon et philosophiae disciplina multum ante coepta erat. Signum ni fallor Platonici olim dederant, inter recentiores Proclus utriusque generis scriptis eminuit. Alexandriae quo Syriani doctrinam Atticam Hermias transtulerat, eius filius Ammonius non solum philosophus sed etiam geometra astronomusque (cf. Damascius Photii bibl. 242 p. 341^b 25) atque

arithmeticus (cf. Photius bibl. 187 p. 145^a 36 cf. 181 p. 127^a 7) celebrissimus vergente saeculo quinto et ineunte sexto habebatur idemque quod Stephani causa moneo, Ptolemaei syntaxim praelegere solebat (cf. Damascius Photii p. 127^a 9) Stephanique aetate Ioannes Philoponus etiam de arithmetica astronomiaque libros edidit. Quid? Cum Ulpianus digg. L 13, 1 philosophos et geometras discernat diversamque utrorumque conditionem ostendat, in Theodosii II academia CPolitana mathematicis ne locus quidem relinqueretur, nisi illa philosophiae adiungerentur, cui unam saltem cathedram imperator edicto supra indicato concessit. Qua re cum Hesychius vir inl. onomatologum suum conscriberet, fieri non potuit quin mathematicos industres inter philosophos recenseret. Quae cum ita sint, consentaneum est artes mathematicas non potuisse omnes ubique eodem loco haberi parive fructu tractari. Si quis enim astronomiae potissimum operam dabat, ei cum arithmetica et geometria necessariae essent, musica negligi poterat. Ac musicae qui status saeculo sexto fere medio fuerit, pretiosum Olympiodori testimonium docet quod Davides servavit in scholiorum Aristot. sylloge Brandisiana p. 16^a 40 ἰστέον δὲ ὅτι φησὶν ὁ Ὀλυμπιόδωρος, ὡς τῶν μὲν ἄλλων μαθηματικῶν εἰδῶν μέχρι τοῦ νῦν φυλάττεται λείψανον, οἷον τῆς ἀριθμητικῆς, τῆς γεωμετρίας, τῆς ἀστρονομίας· περὶ δὲ τῆς μουσικῆς φησὶν ἡμεῖς τῆς κλέος οἷον ἀκούομεν οὐδὲ τι ἴδμεν. οὐδὲν [οὔτε ed.] γὰρ σῴζεται, φησί, λείψανον τῆς μουσικῆς. ἰστέον δὲ ὅτι εἰς ἄχρι τοῦ νῦν βιβλία μουσικά. At docere musicam ne Byzantini quidem magistrelli desierunt, quod nono saeculo Ignatius diaconus in Bollandi actis sanctorum mart. II p. 707^d, undecimo saeculo ineunte Romanus Seleucensis eodemque iam vergente Michael Psellus in Sathae bibliotheca Graeca t. IV p. 121 testantur. Hi igitur hanc doctrinam perinde atque ceteras compendi factam minus minusque in diem intellegentes tradebant ut poterant.

Praelectiones Platonicae erunt fortasse qui in suspicionem vocent. Nam sublata schola Platonica a. 529 disiectisque eius auctoribus ipsa philosophia Platonis extincta esse eo magis videbatur, quo magis infesta ecclesiae habebatur. [Vel Psello vir amicissimus Xiphilinus patriarcha studium Platonis exprobraverat, contra quem causam suam testatur Psellus epistula a Satha bibl. V p. 444 sqq. edita.] Sed cum CPoli Agathias lectionem Platoniam prae se tulit, tum vero Alexandriae illa studia, etsi prae Aristotelicis paullatim refrigescabant, tamen saeculo sexto minime neglecta sunt. Ammonium Hermiae f., cuius disciplina virorum optimorum feracissima fuit, constat etiam Platonis dialogis enarrandis operam dedisse, cf. Damascius Photii p. 127^a 8 et 341^b 22 (ubi tamen addit μάλλον δὲ τὰ Ἀριστοτέλους ἐξήκητο) et Zacharias p. 84. 98 al. Boiss. Atque ex

huius discipulis Olympiodorum et Aristotelis et Platonis interpretem assiduum, quando quidem is in commentario Arist. meteor. f. 12ⁿ de stella crinita mense augusto anni 565 p. Chr. observata accurate rettulit, potest senem attigisse adulescens Stephanus. (Quin etiam Ioannem Philoponum, qui de Aristotelis phys. IV 10 p. 217^b 29 se a. d. | III non. mai. anni 617 7 commentari ipse memorat, ferunt Platonem tractasse, cf. Fabricii bibl. Gr. IV 37, IX t. IX p. 366 ed. pr.). Post Heraclii tempora etiamsi manifestum est Platonem neglectum esse, tamen a. 895 extitit qui codicem unicum nunc Bodleianum Ioannis calligraphi manu scribendum curaret Arethas. Dein inde a saeculo undecimo Pselli [cf. Sathae bibl. V p. 444] potissimum exemplo Plato resumptus multumque tractari denuo coeptus est. Itaque quod praeter libelli apotelesmatici scriptorem etiam fragmentum chemicum Vindobonense (supra p. 248 propositum) Stephanum Platonis interpretem dicit, fide carere mihi quidem non videtur.

De Aristotelicis scholis scriptor iste parum dicit: eos enim tantum Aristotelis libros indicat qui in philosophia naturali versabantur, τὰ Ἀριστοτελικὰ φυσιολογίας. Unius id genus commentarii in libros de caelo scripti certum praesto est testimonium in scholiorum huius operis farragine qualem codex Vaticanus 499 et Ottobonianus 45 exhibent²⁾: hinc Brandisius in scholiis Arist. p. 467^b 34 locum protulit et Symeon Seth Antiochenus in cod. Monacensi Gr. 105 f. 266^r sustulit: καὶ πάντα μὲν τὰ σώματα ἐν τόπῳ εἰς πλην τῆς ἀνάστρου σφαιρας τῶν ἀνωτάτων· ἐκείνη γὰρ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἔξωθεν αὐτῆς τὸ περιέχον αὐτὴν οὐκ ἐν τόπῳ ἐστὶ· λέγεται δὲ εἶναι τὰ μέρη αὐτῆς ἐν τόπῳ διὰ τὸ ὑπ' ἀλλήλων περιέχεσθαι, ἡ δὲ ὁλότης οὐ.³⁾ ὁ δὲ Ἀλεξανδρεὺς Στέφανος ἐξηγουμένος τὴν περὶ οὐρανοῦ πραγματείαν περὶ τούτου ἐπαπορεῖ (ἐξαπορεῖ Sym.) λέγων· εἰ ὑποθώμεθ' αὐτὴν ἀνελθόντα ἄχρι τοῦ ἀκροτάτου μέρους τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν χεῖρα ἐπιχειροῦντα ἐκβαλεῖν ἐπὶ τὰ ἔξω τοῦ οὐρανοῦ, ἀρὰ γε ὠθοῦσα (sic S. ὠθοῦσιν Br.) ἡ χεῖρ ἐξελεύεται ἄνωθεν ἢ κωλυθήσεται ἐξελεῖν (hoc v. om S.); εἰ μὲν οὖν εἴπωμεν (hoc v. om Br.) ὅτι ἐξελεύεται, ἔσται (ἔστιν S.) ἐκεῖσε (ἐκεῖ S.) τόπος δεκτικὸς σώματος (δεδυκῶς σώματα S.) καὶ τι κενόν· εἰ δὲ μὴ (δ' οὐκ S.) ἐξελεύεται, ἔσται ἐκεῖσε τὸ σῶμα ἀντιτυποῦν καὶ κωλύον τὴν ἔξοδον τῆς χειρός. κἀκεῖνος μὲν ἐπαπορήσας οὐδὲν ἐπελύσατο κτλ. Sed Stephanus etiam logicen Aristotelicam discipulis non potuit non praeire. Leguntur hodieque in codice Parisiensi

2) non recte in illis codicibus scholia ex Damascio excerpta esse indicatur. nam una cum Stephano etiam Ioannes Philoponus adhibitus est, cf. Brandisius in commentationibus academiae Berolinensis a. 1831 p. 69.

3) hucusque Symeonis lectionem integriorem expressi, discrepantia Brandisiana non adnotata.

n. 2064 saeculi undecimi f. 36^r σχόλια cùn θεῶ ἀπὸ φωνῆς Στεφάνου φιλοσόφου εἰς τὸ περὶ ἔρμηνείας Ἀριστοτέλους (finiuntur f. 87^v): quae cum olim Cramerus anecd. Paris. t. I p. 389 indicasset, nuper Hermannus Diels noster sua manu descripsit edetque ex decreto academiae Berolinensis. Ea quominus recentiori alicui Stephano vindicentur, obstat Muhammedis ibn Ishâq auctoritas, qui in libro *Fihrist* Syris potissimum auctoribus usus inter libri περὶ ἔρμηνείας commentatores etiam Stephanum refert, cuius summam adnotationum⁴⁾ memorat p. 249 (cf. A. Mueller *die griechischen Philosophen in der arabischen Überlieferung* Hal. 1873 p. 14). Idem categoriarum interpretem p. 248 (Muell. p. 13) Stephanum nuncupat Alexandrinum, ut quin idem philosophus quode nos disputamus dicatur, iam dubitandi caussa non relinquatur.⁵⁾ [Extabat denique commentarius librorum περὶ ψυχῆς, ut apparet ex indiculo Veneto, quem edidi Musei Rhen. t. XX p. 135.] |

- 8 Sed ultra logicen et physicen Stephani studia Aristotelica promota esse non licet credere. Etenim ethica quamquam docta rerum explicatione illustraverat Adrastus, continuis commentariis Aspasius Alexander Porphyrius⁶⁾ explanaverant, tamen praelegere illa inde a saeculo IV nemo ausus est. Post longam intercapedinem saeculo XII ineunte Eustratius Nicaeensis ethica inani verborum flumine diluere potius quam dilucidare conatus est itemque illo vix maior natu Michael Ephesius. Ita evenit ut ad politica ne vestigium quidem eruditae curae, ad ethica, quod quidem inter electorum ex antiquis exilitatem et saeculi XII loquacitatem medium intercedat, nihil diem tulerit. Poetica grammaticis, rhetorica rhetoribus

4) Muellerus vertit *compendium des Stephanos, selten und nicht vorhanden; außerdem eine Erläuterungsschrift von Galenos*. Sed illud, rarum esse librum nec inueniri, dubium est quo pertineat: Fihristi codices ad Stephanum, scriptores Arabes posteriores ad Galenum referunt. De compendii voce Arabica GILDEMEISTERVS interrogatus hoc mihi respondit: *das Arabische heißt wörtlich Zusammenfassungen, kann daher stehen und wird gebraucht von gesammelten Bemerkungen, Miszellaneen usw.* quod optime quadrat in librum superstitem.

5) Cetera aut incerta aut aperte falsa quae vulgo ferunt (cf. Buhlius *Aristot.* I p. 313 ex Fabricii *bibl. Gr.* II p. 116. 119 ed. pr.) consulto omisi. Nam Stephanos medicum, commentatorem rhetoricae, presbyterum Antiochenum (et ipsum astronomiae non rudem cf. Cosmas *topogr. Christ.* VI p. 264 sq.), alios procul habeo.

6) Cf. *Fihrist* p. 252 in Muelleri l. s. p. 21, quae res a probabilitate non abhorret. Sed quod ibidem Themistius in ethica commentatus esse fertur, valde et V. Roseo *Hermae* t. II p. 194 et mihi suspectum est. Neque aliter de Zachariae scholastici testimonio p. 123 Boisson. iudico: ἐτύγγανεν (Ammonius) ἡμῖν ἑτέραν Ἀριστοτέλους ἐξηγούμενος πραγματείαν, ἣν ἠθικῶν ὁρετῶν περὶ ἐκείνος συνέγραψε: non credo hoc ad veritatem fictum esse.

relicta erat: his Hermogenes, illis Proclus maxime satis erat: Aristoteli enucleando utrique pariter in pares. Quo factum ut poetices unum tantum exemplar diem tulerit, rhetoricae non ante extremum saeculum undecimum commentatores extiterint.⁷⁾ Egregie cum his convenit, quod inter artes, quibus Nicephorus patriarcha CPolitanus (806–815, mortuus 828) operam dederit, Ignatius diaconus duas tantum philosophiae partes recenset logicen et physicen (act. sanct. mart. t. II p. 705 § XVI). primus post Themistios et Eunapios rhetoricam artem cum philosophia Constans Psellus⁸⁾ coniunxit saeculo undecimo, hoc ipsum identidem gloriatus (cf. Sathae bibl. Gr. t. IV p. 120 sq. 434. V p. 175 sq. [442.] 476), qui aequalium studia profecto non mediocriter excitavit, ac venam fontis purioris, ut sibi videtur, oppressam et absconditam suoapte ingenio denuo aperuit (cf. L. s. IV p. 122 sq. V p. 176): hic non dubito quin, ut lectionis Platonicae repetendae auctor fuit, ita etiam ad ethicos et rhetoricos Aristotelis libros tractandos viam monstraverit.

Ex scriptis Stephani superstitionibus unum supra indicavi commentarium Aristotelicum. De reliquis acturo proficiscendum mihi esse video a testimonio quod in codice Chortasmeni nunc Vaticano (cf. symb. ad hist. astr. p. 7) f. 523^r legitur: οὗτος ἐστὶ Στέφανος ὁ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως· ὁ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πρόχειρον διασαφήσας οἰκείοις ὑποδείγμασιν· ὁ τῆς παραδόξου χρυσοποιίας εὐρέτης τε ὁμοῦ καὶ ἐξηγητῆς· ὁ καὶ τὸ περὶ Μωάμεθ τοῦ θεομικοῦς τε καὶ ἀβεβοῦς δομητῆς θεμάτιον καὶ προειπῶν τοσοῦτοις ἐμπροσθεν χρόνοις περὶ τῆς αὐτοῦ δυναστείας καὶ σὺν θεῷ δὲ ἐλπίζομεν καταλύσειν. In his cum falsa a veris secernenda sint, praevertor libris spuris arguendis.

In multis enim exemplis feruntur editaeque sunt a Iulio L. Idelero in physicorum et medicorum Graec. minorum vol. II p. 199 sqq. ΛΕΚΤΙΟΝΕΣ

7) De Stephani a Cramero editi in anecd. Paris. t. I deque anonymi qui a Neobario editore nomen traxit temporibus dictum est a Brandisio Philologi t. IV p. 39 sq. Pretiosam antiquiorum studiorum reliquiam quae est de interrogatione et responsione ad rhet. III 18 poteram in hac causa tacere. ceterum de rhetoricae commentatoribus cf. mus. Rhenan. t. XX p. 134 sq.

8) Psellus his philosophiae partibus se incubuisse tradit (in Sathae bibl. Gr. IV p. 120): logicae, physicae, primae philosophiae, sed mox p. 121 inter alteram et tertiam quattuor mathemata intercalat; primam ille philosophiam potius ex litteris arcanis velut Mercurii termaximi libris, oraculis Chaldaicis, Platonis recentioribus repetebat quam ex Aristotele (cf. IV p. 121 V p. 478). Philosophiam practicam in Xiphilli apologia t. V p. 185 sq. memorat amici causa. Ceterum cave ne Pselli Ioannisque Itali titulum ὑπατος (vel πρώτος vel ὑπατος καὶ διδάκκαλος) τῶν φιλοσόφων ad munus cathedrae imperialis referas, cf. Cangius gloss. p. 1636 sq. et Sathas l. s. IV p. LVI.

CHÉMICAΕ novem ad Heraclium imperatorem datae; prima hoc insignitur titulo: Στεφάνου Ἀλεξανδρέως οἰκουµενικοῦ φιλοσόφου καὶ διδασκάλου τῆς µεγάλης καὶ ἱερᾶς τέχνης. περὶ χρυσοποιίας πρᾶξις σὺν θεῷ πρώτη: rectius in tabula codicis Marciani (v. supra p. 248) Στ. Ἀλ. οἰκουµενικοῦ φιλοσόφου καὶ διδασκάλου περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ ποιήσεως.⁹⁾ Nimiis hoc opus laudibus in codice Chortasmeni effertur, cum Stephanus elogio ὁ τῆς παραδόξου χρυσοποιίας εὐρετῆς τε ὁμοῦ καὶ ἐξηγητῆς ornatur: quod tamen librarius scilicet nomini ac famae tanti auctoris parsurus eodem quo scripsit minio obduxit. Namque inventorem artis sacrae non Stephanum fuisse neminem fugiet. Ars illa cum olim cum astrologia et magia arte coniuncta esset, ut erat in Nechepsi regis fabulosi farragine et fortasse in Africani cestis¹⁰⁾, saeculo tertio singillatim exerceri librisque doceri coepta est. Neque enim caussam idoneam video, cur de Ioannis Antiocheni fide dubitemus Diocletianum in Aegypto artis sacrae volumina vetuisse et cremari iussisse testati exc. Vales. p. 834 (in Muelleri fragm. hist. IV p. 601 f. 165). Quid quod circa medium saeculum quartum (c. 345) Firmicus *scientiam chimiae* memorat mathes. III 15, 9 p. 81 Bas. (cf. Koppius l. s. p. 44 sq.) et in commentis Lucani, quae eodem maxime saeculo et quinto orta esse alias demonstrabo, Nechepsos *antiquissimus poeta* eodem nomine, quo initiatos arte secreta ornare solebant¹¹⁾, nuncupatur p. 48, 4? quinto saeculo exeunte quam floruerit ista chemia, Aeneas Gazaesus indicat p. 67 et 71 Boiss., ut non miremur, cum a. 506 Ioannem Antiochenum impostorem χυµευτήν relegatum legimus in Theophane p. 231, 3 vel Cedreno t. I p. 629, 9. Chemiam igitur Stephanus etsi minime invenit, potuit tamen (quis negaverit?) nosse et exercere. At non potuit artem secretam, immo vetitam publice profiteri, quod libelli apotelesmatici scriptor sive potius, ut p. 251 vidimus, interpolator p. 267, 8 inepte significat; vide modo quanto rectius arcanam metallorum scientiam alius interpolator profiteatur p. 270, 8. Sane quisquis has novem lectiones scripsit, non minus quam genethliacus, quode statim dicemus, multus in eo est ut artem profanam cum religione Christiana conciliet orthodoxorumque odia molliat. At quis has homilias potius et preces quam lectiones, sacri furoris simulati plenas, quibus naturae mysteria et fidei

9) De hoc opere H. Koppius copiose ut solet materiam congressit *Beitr.* II p. 437 sqq.

10) Cf. Syncellus p. 676, 11 Bonn. Eandem superstitionum mixtionem etiam papyrus Leidensis saeculi IV prae se ferre videtur, cf. H. Koppii *Beitr.* I p. 97 sq.

11) ποιητής quid in chemicorum sermone significet, Reinesius var. lect. II 5 p. 164 sq. docet. de commentorum Luc. loco vide quae mus. Rhen t. XXVI p. 157 sq. disputavi. <Firmicus ille re vera est Prucknerus. W. K.>

christianae miris modis permiscetur, non dico perlegat sed inspiciat, quin prorsus illas a sobrio mathematici ingenio abhorrere sentiat? Sed melius accuratusque quam mihi licet hanc rem VALENTINVS ROSE agat, qui dum bybliotheças rimatur, ne hoc quidem litterarum genus neglexit.

Deinceps in scholio Vaticano ΟΡΥΣCΥΛΥΜ ΑΡΟΤΕΛΜΑΤΙCΥΜ indicatur, quo imperii| Arabici a Mohammede conditi fata praedicta erant. Eiusdem Cedrenus mentionem fecit histor. t. I p. 717, 7 his verbis: τῷ ἰβ̄ ἔτει (imp. Heraclii) ἤγουν τῷ ςρλα ἀπὸ κτίσεως κόσμου, μηνὶ Σεπτεμβρίῳ γ̄, ἡμέρᾳ ε̄ ἐγένετο θεμάτιον τῶν Cαρακηνῶν παρὰ Cτεφάνου Ἀλεξανδρέως τούτοις κανονίσαντος κρατῆσαι ἐν ἰσχύι μὲν ἔτη τθ̄, ἐν δὲ Cυτροφῇ καὶ ἀκαταστασίᾳ καὶ Cυμφορᾷ ἕτερα ἔτη vς̄, ὡς εἶναι τὴν διακράτησιν αὐτῶν ἅπασαν εὐτυχοῦσαν καὶ δυστυχοῦσαν ἔτη τέε' ἐν τῷ Ξ̄ ἐνιαυτῷ, καθά φησι καὶ ὁ προφήτης Ἡσαΐας (c. 21, 16), 'τάδε λέγει κύριος' ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ, καὶ ἐκλείπει ἡ δόξα Κηδάρ, καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων υἰῶν Κηδάρ τῶν ἰσχυρῶν ἔσται ὀλίγον'. λείπει οὖν ἕως τῆς * *, ἐὰν ἄρα καλῶς ἐθεμάτισεν ὁ ἀστρονόμος Cτέφανος' ἀλλ' ὡς οἶμαι λεπτόν παχὺ ἔλαθεν ἐκείνον. χρῆ δὲ εἶδέναι ὅτι ὁ Κηδάρ δεῦτερος υἱὸς τοῦ ἸCμαῆλ ἦν. Haec Cedrenus aliunde sumpta excerptis e Theophane interposuit. Alioqui debebat, qui regni initium secundum solitum sibi conputum in anno mundi 6103 fixerat (p. 713, 20), duodecimum Heraclii imp. annum cum a. m. 6114 aequare. Heraclii autem annus XII a kal. sept. sive mavis in regni suscepti die sollempni calculum ponere, a non. oct. a. 621 currit: quem annum quin indicare Cedrenus voluerit, eo dubium non est quod statim res mense aprili a. 622 (ἰνδικτιῶνι ἰ h. e. sept. 621 usque ad extremum aug. 622: Theoph. p. 466, 3) gestas subiungit. Ac re vera dies tertius m. sept. a. 621 in feriam quintam incidit. Quae cum ita sint, apparet annum mundi non potuisse ςρλα dici, sed ςρλ, quo numero restituto notatio cum conputo vulgari Byzantino congruet. Igitur cum a. d. III non. sept. a. 621 iudicium illud siderum factum esse dicatur, quo spatium CCCLXV annorum imperio Arabum datum esset, sequitur ut tempus istud fatale a. p. Chr. 9867 eventurum fingatur, is autem cui locum Cedrenus debet, anno sexagesimo ante supremam, si dis placet, Arabum diem h. e. a. 926 scripserit. Hiatum quo locus deformatur iam facile puto suppleri posse: adnotaverat scriptor ille mihi ignotus λείπει οὖν ἕως τῆς (τετάρτης γεννηομένης ἰνδ. ιε̄), h. e. reliquos etiamtum esse quattuor indictionum cyclos, quibus peractis ind. XV imperii Arabici finem fore. At Cedrenus qui historiam suam usque ad a. 1057 continuavit, vaticinii vanitate perspecta numerum omisit dubitationemque iniicit.*)

*) [Constantin. Porphyrog. c. 16 p. 37 Menes. Ἐπῆλθον οἱ Cαρακηνοὶ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τρίτῃ ἰνδικτιῶνος δεκάτης εἰς τὸ δωδέκατον ἔτος Ἡρακλείου, ἔτος ἀπὸ H. Usener: Kleine Schriften. III

Haec Cedreni et Chortasmeni testimonia si sola noveris, incertus haereas, verene Stephanus rerum novarum nuntio ex Arabia CPolim perlato siderum quaestionem instituerit necne. Nunc felici casu accidit ut ipsum opusculum in eclogarum astrologiarum collectiones, quales plures etiam nunc exstant (cf. symb. ad hist. astron. p. 21), reciperetur et sic ad hanc usque aetatem propagaretur. Cuius cognoscendi cupiditate cum auctores illi me incendissent, copiam mihi CAROLI HALMII officiosa voluntas fecit codice Monacensi Gr. CV chartaceo saeculi XVI suppeditato: de quo nolo iterare quae Ign. Hardtius in catalogi t. I p. 560 sqq. rettulit.¹²⁾ Unde cum transcripsissem, exemplum meum postea cum codice Vindobonensi philol. 11 Gr. CVIII chartaceo saeculi XV, qui summis regni nostri ministris-benevole intercedentibus mihi commodatus erat, accurate contuli. Maturassem editionem, nisi alia circumspectiunda esse subsidia in summa utriusque libri discrepantia intellexissem. Haec mihi nuper VALENTINI ROSE amica liberalitas inperitit: qui cum ante hos duos annos Florentiae Stephani libellum ex codice ceteris antiquiore Laurentiano pl. XXVIII 14 chartaceo saeculi XIV descripsisset et apographon suum cum Laurentiano eiusdem plutei 13 integrum, cum Laurentiano XXVIII 16 ibi tantum ubi illi inter se discrepabant contulisset¹³⁾, ultro mihi schedas suas transmisit paratisque frui iussit. Hi libri praeter Monacensem omnes eclogas apotelesmaticas collectas continent. Aucto sic instrumento fretus iam recensere libellum et eius originem fidemque explorare ausus sum.

Namque Stephanum istum non ex stellis sed ex eventu Arabum fata

κτίσεως κόσμου ερλ, νῦν δὲ ἐστὶ ἑξῶ ἰνδικτιῶνος δεκάτης πέμπτης, ὡς εἶναι ἀπὸ τότε ἕως νῦν χρόνους ψμ. τὸ δὲ θεμάτιον τῶν αὐτῶν Cαρακηνῶν ἐγένετο εἰς μῆνα Σεπτέμβριον τρίτην, ἡμέρᾳ πέμπτῃ. εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους πρῶτος ἀρχηγὸς τῶν Ἀράβων Μουάμεθ ὁ καὶ προφήτης αὐτῶν χρηματίας ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀράβων ἔτη ἑννέα. κτλ.]

12) De codice Parisino G. 2419 chartaceo saeculi XV BONNETVS meus quae rettulit, desiderium eius adhibendi, licet cum Vindobonensi cognatus sit, non excitabant. Satis erit titulum et initium libelli, ut in eo libro leguntur, attulisse: Cτεφάνου φιλοσόφου ἀλεξανδρέως. ἀποτελεσματικὰ πράγματα, πρὸς τιμῶθειον γραμματικὸν τὸν ἑαυτοῦ μαθητῆν. περιθέσεως τοῦ μοάμεθ: Τῶν ἤδη πεπονημένων τῶν παλαιῶν σοφῶν περιδιαστρονομίας. ἐπιστημονικὸς μυσίσεως βίβλοισ τὴν ἡσαγοτὴν μέθοδον, πραγματευσαμενοὶ ὡ κράτισθαι τιμῶθειε ὕδενος τὸ παρὸν τοῦ ἀναγκαϊστάτου τρόπου τῆς ἐπιδεοῦς καὶ ὄνησίμου διδασκαλίας, καθῆφκᾶμυν κτλ. ceterum in hoc quoque codice Stephani libellus syllogae apotelesmaticae includitur ut caput κζ'.

13) In codice quarto Laurentiano XXVIII 34 ceteris longe antiquiore saeculi XII Stephani libellum olim infuisse argumenti tabula saeculo XVI addita testatur, nunc cum postremis schedis etiam hic libellus deperditus est; fuerat illius syllogae astrologicae caput ρα. debeo haec V. Rosei schedis.

vaticinatum esse, id liber ipse quem proposui clamat. Praedicat astrologus XXIV fore Arabum reges (p. 276, 15) iamque p. 279 sqq. singulorum regum formas mores res gestas, denique tempora definit. Quae aut omnia aut pleraque cum rerum memoria egregie concinere nemo non videbit, qui quidem cum rerum scriptoribus contulerit. Quae comparatio quo facilius institui posset, regum nomina singulis capitibus adscripsi, ut olim in libro seorsim edito factum fuisse interpolator p. 287, 10 contendit: nam singula quaeque ad veritatis normam ego quidem quantum potui exegi, sed exacta in commentario proponere inutile mihi esse videtur, cum Weillii et Caussini opera publice pateant. Hoc unum adnoto, vel in corporis habitu describendo, in qua re Arabum auctores consentaneum est variasse, hunc scriptorem cum Elmacino Erpenii (Lugd. Bat. 1625. 4) non numquam consentire, velut Moawia p. 281, 22 μακρὸς τὴν ἡλικίαν, Elmacino p. 57 *procerus* dicitur, Merwan hic p. 282, 14 γλαυκὸς ἐρυθρομέλας, illic p. 68 *oculis glaucis et capillitio subflavo*, Abd Almalik p. 282, 18 μακροπρόσωπος ut apud Arabem p. 80 *ore magno et hiante*, Suleiman p. 283, 4 πολυφάγος itemque illic p. 89 *heluo, comedens singulis diebus circiter centum libras*, Omar II p. 283, 10 ἔχων ὠτειλὴν ἐν τῷ προσώπῳ perinde atque Elm. p. 91 *in facie sua habens vestigium vulneris a bestia ei inflicti, unde et 'cicatrice notatus' vocabatur*, Hischam Elm. p. 97 *mediocri erat statura, candidus quidem sed vergens tamen ad flavedinem, et pulchre luscus* ut hic p. 283, 21. Sed non omnia vera ac monumentis probata poterat is genethliacus tradere, qui de numero regum deque temporis spatio mera somnia ederet. Unde sequitur, ut partem eventus doctus, partem halucinatus dixerit. Igitur commissuram si indagaveris, qua utraque pars conectitur, aetatem huius nebulonis teneas. Atqui usque ad Manssurem alterum Abassidarum, quem undevicensimum numerat, omnia recte procedunt: nam Alim etsi omittit, novit tamen et indicat p. 281, 16, Hasanem et Muawiam II suo iure praeterit; Ibrahimum quod in numerum recepit p. 284, 13, cum aliorum scriptorum Arabum tum Elmacini p. 104 sq. defenditur testimonio cf. G. Weillii hist. chalif. t. I p. 681. Sed postea inde a XXI regno omnia susque deque feruntur, ne Harunis Arraschid quidem, qui debebat XXII loco tractari, ullum est vestigium. Principium turbarum in Mahdi Manssuris filio rege XX conspicitur, quem etsi patri successisse probe norat, tamen nihil sic memoravit ut certum sit eum res ab illo gestas novisse. Gravius est quod Arabes in Asiam minorem inde ab a. 12 776 identidem irrupisse, a. 782 adeo Chrysopolin usque processisse et Marte propitio Irenen imperatricem ad turpes pacis condiciones compulisse ignorat. Sufficiunt haec ut libellum nostrum regnante Mahdi, ut quam cautissime dicam, non post a. 776 scriptum esse demonstretur. Sed ac-

cedit quod qui Mahdim excepit Hadi chalifa p. 286,1 contra usum dicendi eo modo notatur, quo manifestum fiat scriptorem rerum futurarum ignarum hoc unum ausum fuisse praedicere ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους, verba ὁ τούτου υἱός post adiecta esse quam filium Mahdis successisse conpertum esset. Longe vero gravissimum argumentum in temporum rationibus situm est.

Nempe regum tempora tecte ea quidem et summatim sed satis recte definiri solent. Neque enim solum imperii Arabici sed etiam singulorum regum fata inprimis a Saturni per zodiaci signa motu repetuntur. Cuius perihodum cum tricenum annorum genethliaci statuerint, sequitur ut per singula zodiaci signa Saturnus binis annis et dimidio transeat. Iam vero cum regum anni fatales loco Saturni adnotato indicentur, quamquam, ut Firmici utar vocabulo, platice hoc fit i. e. signo tantum, non partibus signi (nisi forte tali formula ἐπὶ τὸ τοῦ σκορπίου τέλος, ἐπὶ τὴν τῶν διδύμων ἀρχὴν partes designantur), ne dicam minutis notatis, tamen quot fere annos cuique regi scriptor tribuerit, numquam dubium esse potest. Atque regnorum XIX priorum fines ita constituuntur, ut non poterat nisi qui regum annos fatales accuratissime cognitos haberet. Proficiscitur astrologus a cancri parte XXIV (cf. p. 273,16 cum 276,22), Mohammedem diem obiisse volt p. 280, 6, cum Saturnus ad extremum scorpionum accessisset et intra suos fines h. e. scorpionis partes XXV usque ad XXX versaretur: itaque Mohammedi annos quater binos quattuorque dimidia cum aliquot mensibus adscripsit. Atqui Mohammed Medinae d. XIX sept. 622 susceptus, d. VIII iun. 632 mortuus novem annis et paene novem mensibus regnavit: hic scriptor a mense aprili a. 622 profectus (cf. p. 272,12) decem annos duosque menses prophetae Arabum tribuit. Sed in ceteris regibus Saturni loci multo neglegentius notantur, ut facilior sit temporum aequatio. Sic idoneus planetae et regnorum consensus rationem ineunti apparebit usque ad XIX Manssurem, qui cum a. d. IX iun. 754 usque ad VII oct. 775 annis XXI mensibus quattuor imperium gubernarit, p. 285,12.29 Saturno a capricorno usque ad libram vel per signa plus quam octo, minus quam novem transeunte regnasse satis recte indicatur: nam ad annos XXI menses IV explendos opus fuit octo signis nonique partibus XVI percursis. Non convenit ratio in Mahdi. Huic Saturni per sex signa meatum h. e. annos circiter XV genethliacus ascripsit, rerum memoria non amplius annos IX menses X tribuit. manifestum igitur tenemus inpostorem mendacii ipso Mahdi regnanti compositi.

Hinc aut egregie fallor aut tempus, quo hic libellus ortus est, etiam accuratius definiri poterit. Nam cum consentaneum esset per duodecim Saturni revolutiones Arabum imperium duraturum esse (cf. p. 286,22), ut Saturno duodecimum in cancri partem XXIV reverso cum ultimo rege

regnum ipsum exstingeretur, longe alia hic scriptor ex siderum observatione percepit: cum septimum Saturnus in arietis signum ingressus esset (cf. p. 285, 26), propter damnum Saturni Venerisque (286, 19)¹⁴⁾ fore ut finis esset imperii: sic fit ut anni CCCLX non expleantur, sed | desint 13 perihodorum Saturni quinque integrarum anni CL et temporis spatium quod Saturni inde ab ariete usque ad cancri XXIV partem cursus septimus sibi poscit h. e. anni novem et menses quinque quattuorue.¹⁵⁾ Imperium igitur Arabibus non amplius ducentum annorum et aliquot (septem vel octo) mensium conceditur. Sed ne hoc quidem tempore intactam fore Arabum potentiam genethiacus perspicere sibi videbatur, immo per CLII tantum annos populum illum valentem potentemque futurum esse (p. 276, 12), inde per reliquos XLVIII annos eius vires debilitatum iri. Hi anni prosperae fortunae si, ut necessarium est (cf. p. 260), a m. sept. a. 622 deducuntur, desinunt in m. sept. a. 774. Cum autem Arabum in fines Romanos incursiones iam a. 776 coeptas scriptor ignoret, quid veri est similis quam ab eo anno quo commentabatur eum tempora Arabum regno adversa repetere voluisse? Quae si recte disputata sunt, ante finitum a. CLIII h. e. ante m. sept. a. 775 coepit scriptor commentari, commenta edidit anno 775 extremo aut ineunte proximo, postquam nuntium de mortuo Manssure et de filio successore accepit. [Lentius, quaeso: cf. p. 287, 2 sq.]

Sumpsimus modo nobis tempora Arabum ab eo mense et anno deduci, quo Mohammed regnare re vera coepit, neque profecto aliunde exspectaveris genethiacum computationem sideralem repetiturum fuisse. Sed hic ut est animo supino, rem secus instituit. Cum enim fingat accessisse ad se Epiphanium Arabem mercatorem, qui Mohammedis principatum mense aprili eiusdem anni emicuisse certiore se faceret, iam non illius mensis diem ab hospite exquiri, ut eius diei constellationem calculo assequatur, sed eius potius diei horaeque, qua res novas audiverat, apotelesmata indagat p. 273, 10. Vel in hoc specimine cernas, temporum quam non diligens fuerit: indidem enim evenit ut in Mohammedis regno definiendo a vero aberraret (v. p. 260). In ceteris usque ad XIX regnis cum numeri cum Arabum annalibus concordent, discordant ab eo temporis momento, unde scriptor ipse proficisci se simulat. Sed hoc ipsum quaeritur, vaticinia ista quo anno facta esse fingantur. In qua re non solum a Cedreno sed etiam inter se dissentire exempla videntur. Ea

14) Hoc ipsum scriptor p. 286, 21 memorat se iam in principio libri exposuisse. Itaque aut intercidit aut deletus est de causis imperii conlapsuri locus fortasse post p. 276, 13.

15) De hac re quae verba p. 286, 22 sq. leguntur manca sunt, quod forsitan non casu factum sit. Quo modo explenda sint, ex superiore disputatione patebit.

quaestio ut est spinosa, ita et solvi potest nec fructu carebit. Vindobonensis enim codex solus in titulo opusculi annum mundi 6129 indicat, qui a kal. sept. a. Chr. 620 usque ad extremum mensem augustum a. 621 vertebaratur; idemque p. 272, 12 indictione IX, quae cum illo anno plane congruit, mense aprili Mohammedem tradit emersisse. Ipsa narratio poscit ut eodem anno labente Epiphanius hunc nuntium Stephano attulisse credatur. Quod quoniam mense septembri accidisse dicitur, iam neque in annum m. 6129 neque in ind. IX cadit, cum kal. sept. proxima indictio novusque annus mundi incipiat. Et ut hanc largiamur negligentiam, obstabit quod mensis thoth die V h. e. sept. d. II nuntius adlatus esse p. 273, 11 dicitur¹⁶⁾, licebit enim locum in codice Vindob. turbatum et mancum ex ceteris libris corrigere: hoc enim non potest nisi ad a. 620 referri, quo re vera feria tertia vel Martis dies a. d. IV non. sept. fuit.¹⁷⁾ |
 14 ergo, nisi cui placebit eum sibi fingere scriptorem, qui nuntium fecerit septem mensibus ante eventum aferi, demonstratum est numeros codicis Vindob. falsos esse interpolatorique deberi. At veteri profecto interpolatori. Nam ab eisdem numeris profectus iam illius exempli editor, quod Cedreno sive eius auctori praesto erat, eo adductus est ut anni a creatione 6130 septembrem proponeret, isque eodem quo nunc cod. Vind. p. 273, 11 laborat hiatu deceptus cum eius mensis non feriam sed diem III indicari putaret, scite et conveniente ratione feriam V adscripsit. Ceteri libri num veriora docent? Uno tantum loco p. 272, 13, quo Mohammed prodiisse nuntiatur, annum memorant a Philippi Aridaei regno vel ab Alexandri magni excessu DCCCCXXXII, qui coepit d. XXIV mart. a. 608 p. Chr. Quae notatio eatenus saltem aptior est, quatenus eiusdem anni finibus utrumque mensem, aprillem et septembrem comprehendit. Neque

16) Hunc diem recte indicari eo quoque confirmatur, quod scriptor tertia diei hora cancri partem XXII medium caelum obtinuisse tradit p. 273, 13: quem locum satis accurate denotari ED. SCHOENFELDIUS collega coniunctissimus me docuit.

17) Multo certius quam quo supra usus sum argumento causam opineris examinata siderum positura iudicatum iri, neque ego omisi astronomum amicissimum his quaestiunculis fatigare: qui interpellatorem inportunum quam patienter tulerit, gratus meminero. Sed computatio multis modis instituta hoc unum arguit, genethiacum Ptolemaei tabulis negligentissime usum esse. Secundum illas anno Phil. 944 m. mechir d. XIV hora XXI Saturnus in cancri parte declina, Venus in prima virginis parte versabatur. Sane diebus proximis, mechir XII et XIII Venus, ut p. 273, 19. 276, 3 traditur, in leonis signo fuerat. Attamen vel sic intellegitur etiam siderum ratione annum 620 Chr. confirmari. Nam etiamsi proximo anno 945 Phil. vel 621 Chr. Saturni positura melius cum mense dieque congruit, tamen Veneris locus longius abest: immo, quod tacere scriptor non poterat, cum Saturno Venus coniungitur in eadem cancri parte XXIII.

vero cum rebus Arabum conciliari ullo modo potest, neque iam a. d. IV non. sept. in feriam tertiam incidit: id factum est d. II m. sept. 609, qui dies est anni 933 Philippici. Nodum facile expediet qui subsidia qualia genethliaco praesto fuisse oporteat meminerit. Annales eum expressisse atque inde tempora regnorum petiisse eo magis necessarium est, quo minus curavit, ut utraque numerorum summa, et ea quae a principio Mohammedis et ea quae a constellatione ista colligitur, exaequaretur. Porro quod tertia diei hora genituram regni Arabici sibi exploratam p. 273, 11 dicit, non potuit siderum posituram in ipso caelo servare, sed ex Ptolemaei tabulis manualibus computando eruere debuit. Iam vero aut omnia incerta erunt aut hoc certum est, ut vidimus, solum annum 620 p. Chr. posse indicatum esse. Hoc anno vertente simul annus Philippi 944 a. d. XII kal. apr. coepit et annus Seleucidarum 932 kal. oct., atque hunc ipsum anni numerum codices Laurentiani et Monacensis testantur: cui quod falso addidit interpolator ἀπ' ἀρχῆς Φιλίππου furca expellendum erat etiam si nusquam spuriae originis nota haesisset, quam unus ex Laurentianis servavit. Ergo in annalibus quibus utebatur genethliacus hegiram anno Seleucidarum 932 adnotatam invenerat eumque annum tenuit: cui cum duodecim annos sciret addendos esse, ut annus Philippi evaderet, quem nosse debebat qui Ptolemaei tabulas adhibiturus esset, videretque annum Philippi 944 extremo m. martio a. p. Chr. 620 initium capere, iam nil moratus utriusque anni principium diversum anni 944 Phil. diem eum qui cum Alexandrinorum thoth die V congruit h. e. mensis mechir diem XIV—XV ad calculos vocavit Ptolemaei ope ponendos, sibi sine dubio videbatur sapere, cum eodem anno et Arabum prophetam extitisse et sidera de ea re sibi consulta narrabat. Annorum a kal. oct. a. 312 a. Chr. deductorum inter omnes notum est diuturnum apud scriptores Syros usum fuisse: summa igitur cum probabilitate ad Syri alicuius auctoritatem cum anni notationem tum cetera quae ad rerum fidem hic scriptor memorat referemus. Quod ideo moneo, quoniam hac via testimonium ni fallor antiquissimum de hegirae tempore accepimus (m. apr. a. 621): quod etsi distat ab Arabum memoria, tamen examinandum erit peritioribus. |

Num ad Arabes quoque, quorum maxime intererat ista scire, hoc opusculum delatum sit ibique similia studia excitaverit, non meum est quaerere; interim conferri possunt quae *al Kindt* de Saturni coniunctionibus Arabum fata designantibus tradit, de quibus docte nuper O. Lothius commentatus est *morgenl. Forschungen* (Lips. 1875) p. 263 sqq. sed Graeculi profecto mirum est dictu quo plausu has nugae exceperint quamque diu in sinu gestaverint. Ei rei cum interpolationes in primis prohoemii, tum vero mutationes documento sunt quas libellus subiit. Quippe men-

dacia, qualia de regibus postremis scriptor ediderat, fieri non potuit quin mox rerum eventu detegerentur. Igitur vacillans fides aliquo modo sustentanda erat. Atque egregiam machinam is molitus est, a cuius exemplo codex Vindobonensis pendet: resecta paenultima libelli scheda regna sex inde ab XVIII sustulit et damnum de suo ingenio sic restituit ut duodecim regnis enarratis, ceterum lacunis identidem notatis plus XL reges efficerentur¹⁸⁾, oblitus tamen est locis p. 276, 11. 14sq. mutandis fraudem celare: hoc factum esse statim post a. 861 Chr.¹⁹⁾ apparet. Sed has repugnantias, ut ex Cedreno scimus, extitit qui tolleret homo mehercle callidus: is etiamsi duodecim Saturni perihodis inepte dierum annuorum numerum substituit, tamen non inperite et vitiosam diei annique in illo exemplo notationem correxit (cf. p. 257. 262) et prosperae fortunae annis CCCIX, adversae LVI praefinitis effecit, ut diutius fides libello reficto haberi potuerit: huius mutationis testem, quem iam a. 926 scripsisse p. 257 vidimus, attulit Cedrenus.²⁰⁾

Etiam imitationis indicium habeo quod non videtur omittendum esse. Nullus, ut dixi, in hoc opusculo rex Arabum futurus praedicitur, quin eius facies corporisque habitus accurate describatur. Ovum ovo non est similius quam hae notationes descriptionibus heroum Graecorum Troianorumque illis sunt, quas praeter Daretem Phrygium Ioannes Malala Ioannes Tzetta Isaac Porphyrogenneta (in Hinckii Polemone p. 80 sqq.) alii exhibent; quippe eisdem plane verbis utraeque definiuntur. Alebant autem characterismon non solum physiognomiae studia [hinc sane hae descriptiones originem duxerunt. Cf. Clemens Al. protrept. p. 9 Sylb. ἱερώνυμος δὲ

18) Hunc locum Vindobonensi proprium extremo libello seorsum subieci p. 287 sq.

19) Primum regum quem interpolator tractat octavum esse significat a rege XVII, in quo continuus vaticinationis ordo hiatu interruptus erat. Sed de hoc non tam certa praedicantur quam de sequente (XXVI) p. 287, 19: Quae nisi in Mutawakkilum in nullum cadunt. Hic et ense interfectus est m. dec. 861, eique bella intestina gerenda erant (cf. Weilius hist. chalif. II p. 356 sq.) et regnante eo Syria aliaeque orientis regiones terrae motu a. 856 iterumque a. 859 (cf. Elmacinus p. 189 sq.) vexatae sunt. Huic qui antecedit Wathik frater d. x m. aug. 847 mortuus erat. Regnavit igitur Mutawakkil annos XIV menses quattuor. At astrologus eius regnum cum Saturni per septem signa et aliquot octavi partes meatu exaequat, igitur Saturni perihodum tam ignarus artis est ut annorum bis duodenum taxet. Reliqua non perlustres quin ex mero arbitrio ficta sentias. Qua re cum post Mutawakkili mentionem lacuna ab interpolatore notetur, sequitur ut iste de successore Muntassiro nondum certi quicquam audiverit, cum scriberet.

20) Sciri nequit, qua libelli forma scholii quod ex codice Vaticano p. 257 protulimus auctor usus fuerit, sed ne is quidem post a. 986 scripsisse potest.

ὁ φιλόσοφος καὶ τὴν χρέειν αὐτοῦ (Herculis) ὑψηγείται τοῦ σώματος, μακρὸν φριξότριχα ῥωστικόν. Δικαίαρχος δὲ χιζίαν νευρώδη μέλανα γρυπὸν ὑποχαροπὸν τετανότριχα.] sed etiam codices imaginibus inlustrati. Et heroum quidem descriptiones dubitari vix potest quin lineamenta coloresque earum reddant imaginum qualibus non minus historiae fabularis libros distinctos fuisse par est quam Aratea Dioscoridea alia. Ne Stephanum quidem istum si quis saeculi mori et desiderio ita obtemperavisse statuerit ut exemplar suum imaginibus chalifarum pictis ornandum curaret, temere iudicaverit. Quod quo iure dicam accipe. Inter | fati Leoni Ar- 16
 menio imminentis signa hoc quoque memoratur in Theophanis chronographia continuata l 22 p. 35 sq. Bonn. (cf. Cedrenus t. II p. 63, 7 et Zonaras XV 21) καὶ γὰρ ἦν αὐτῷ δέος τῆ ψυχῇ ἐγκαθήμενον ἕκ τινος χρησιμολογίας, ὡς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατὰ κάρκα γεννήσεως πᾶσαν τὴν αὐξηθεΐσαν εὐδαιμονίαν καὶ βασιλείαν ἀποκίρεσθαι μέλλοντος. ὁ δὲ χρησιμὸς ἦν Ciβυλλιακὸς ἔν τιτι βίβλῳ εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην ἐναποκείμενος, οὗ χρησιμοῦς μόνον ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ μορφὰς καὶ σχήματα ἐχοῦση [ἐχουσα ed. Theoph.] τῶν γενησομένων βασιλέων διὰ χρωμάτων. ἦν οὖν λέων θηρίον μεμορφωμένον, ᾧ στοιχεῖον κεχαραγμένον ἀπὸ τῆς ῥάχεως μέχρι τῆς γαστρὸς αὐτοῦ· τούτου κατόπιν ἀνήρ τις ἐπιθέων δόρατι καιρίαν ἐδίδου πληγὴν τῷ θηρίῳ διὰ τοῦ ᾧ. πολλοῖς οὖν πρὸς σαφήνειαν τούτου δειχθέντος ὁ τηνικαῦτα τὴν τοῦ κουαΐστορος ἐπανηρημένος ἀρχὴν μόνος διετράνου τὸ τοῦ χρησιμοῦ, ὡς Λέοντος οὕτως καλουμένου βασιλέως τινὸς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως θανάτῳ ὀλεθρίῳ μέλλοτος παραδίδοσθαι. Variat Genesisius p. 21, 22 Lachm. ἦν γὰρ αὐτῷ ἕκ τινος συμβολικῆς (sic) βίβλου ὁ ἀναιρέσιμος χρόνος μεμημένος, αἰνιγματιζούσης μεταξύ τοῦ τε ᾧ καὶ ᾧ τῶν στοιχείων τὴν κατακλειδα λέοντος θηρὸς εἴφει διαπερονηθεΐσαν, ἧτοι μεταξύ Χριστοῦ τῆς γεννήσεως καὶ τῶν φώτων αὐτὸν ἀναιρεθῆναι τὸν θηριότροπον Λέοντα, tacet Georgius monachus p. 691 Mur. itemque ceteri quos inspexi, Leo gramm. Symeo mag. Ephraemius Manasses, nisi quod Glycas p. 534, 12 notam sibi rem fuisse saltem indicat. Leo in vigilia natali salvatoris a. 820 interfectus est. De qua re licet vaticinium ex eventu factum sit, non tamen multo post Leonis mortem ille oraculorum liber potest scriptus esse, ut pote quo tamquam fundamento fabula superstructa sit a scriptoribus proximi saeculi ineuntis narrata. Quin largiar totam fabulam fictam esse. Nam sic quoque constabit nono saeculo librum extitisse quo imperatorum quique fuissent quique futuri essent fata significabantur, imaginibus imperatorum inlustratum. Quod institutum esse ad exemplum huius opusculi proclivis est ac paene necessaria coniectura.

Recensio huius libelli ad codices potissimum Laurentianos et Mona-

censem ex uno omnes archetypo oriundos exigenda est: quos multo quam exemplar Vindobonense propius a pristina forma abesse eis efficitur quae supra de temporibus deque retractatione disseruimus. At codicem Vindobonensem p. 264 intelleximus ab exemplo deduci, quod vix uno post ipsius libri ortum saeculo circa a. 862 factum esset. Itaque non mirandum quod hic liber etsi audacissimam interpolationem, etsi plurimas verborum mutationes mero ludibrio factas, etsi denique incredibilem orthographiae neglegentiam prae se fert ut scateat vitiis (quae ut par erat tunc tantum adnotavi, cum varia lectio subest), tamen egregiam opem restituendo libello attulit non solum lectionibus veris et genuinis sed etiam magis eo praestans, quod ab interpolationis labe saepe numero integer est. Nec dubito quin plura hoc auctore recepturus sit cui licebit altero eiusdem generis libro meliore vel antiquiore uti: nunc prudentium erat ea tantum illinc adsumere quae necessaria essent. Ceterum planetarum signorumque non nomina sed notas tantum libri exhibere solent, neque aliter in aliis artis vocabulis fit: ego pro his notis quas plerique nostratium non satis norunt nomina scripsi.

Iam ipsum librum propono ea quam dixi ratione recensitum addita varia librorum lectione. In qua adnotanda quibus signis usus sim, tabula infra p. 289 libro subiecta indicat.

17

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

ἀποτελεσματικὴ πραγματεία πρὸς Τιμόθεον τὸν αὐτοῦ μαθητὴν, πρόφασιν μὲν ἔχουσα τὴν νεοφανῆ καὶ ἄθεον νομοθεσίαν τοῦ Μωάμεθ, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν μελλόντων προαγορεύουσα.

Τοῖς ἤδη πεπονημένοις τῶν πάλαι σοφῶν βιβλίοις περὶ τῆς δι' ἄστρο-
νομίας ἐπισημονικῆς μύσεως τὴν εἰσαγωγικὴν μέθοδον πεπραγματευ-
μένος, ὡ κράτιτε Τιμόθεε, οὐδένα τὸ παράπαν ἀναγκαϊότερον τρόπον
τῆς ἀνευθεοῦς καὶ ὀνησίμου διδασκαλίας καθυψηκάμην οὔτε σοὶ οὔτε τοῖς

1-3 στεφάνου φιλοσόφου ἀλεξανδρέως. ἀποτελεσματικὰ πράγματα· πρὸς τιμόθεον γραμματικὸν τὸν αὐτοῦ συμμαθητὴν· κατὰ τοῦ φανέντος μωάμεθ· δηλονότι καὶ προφήτην ἑαυτὸν καλέσαντος εἶπουν ὑπάρχοντος τότε (τῷτε cod., l. τῶ) κατὰ ῥωμαίων (l. -ους) ἔτος (l. ἔτει) εῤῥκθ [cf. p. 13sq]: εὐδεμονούντος ἠρακλείου τοῦ βασιλέως rubro V inscribit capiti ρ῔γ. Capitis numerum οῤς rubro adscribit A σνθ C numero caret B et qui libellum ex sylloges conpage solutum habet M || 1 φιλοσόφου ἀλεξανδρέως V: ἀλεξανδρέως φιλοσόφου A ἀλεξανδρέως φιλοσόφου καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου B φιλοσόφου καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου τοῦ (καὶ articuli loco C) ἀλεξανδρέως MC || 3 μωάμεθ AV || 5 βίβλοις (sic) post 6 μύσεως traicit V || 5 τῆς om V || 6 πραγματευάμενος V || 7 οὐδένος V | ἀναγκαϊοτάτων τρόπου V || 8 τῆς ἐπι δε οὐς

συνακουσταῖς σου καὶ ἑμοῖς φοιτηταῖς· ὅθεν καὶ ἔξ ἐπιτηδεύεωσ καὶ ἔξ
 αὐτοσχεδίου τὴν ὀλοκληρίαν τοῦ ὄλου σώματος τῶν διδαγμάτων ὑμῖν ὡς
 οἶόν τε ἦν καὶ ὡς ἔσχον δυνάμειωσ διεπέρανα· καὶ ὄσα μὲν ὑπέδειξα ὑμῖν,
 ἐντόσ τῶν τῆσ φιλοσοφίας ὄρων ἀποκλείεασ ἀτρεκῆ τε καὶ ἀψευδέστατα
 5 τρανώεασ ταῖσ θεωρίασ διελεύκανα, οὐ πειθοῖ λέξεων κομψότητοσ, φυσικῆ
 δὲ καὶ ἀδιαβλήτωσ ἀκολουθία, τὰσ Πλατωνικάσ ἐφόδοσ, τὰσ Ἀριστοτελικάσ
 φυσιολογίασ, τὰσ γεωμετρικάσ περινοίασ, τὰσ ἀριθμητικάσ ἀναλογίασ, τὰσ
 μουσικάσ ἐπαναλήψει, (τὰσ χημευτικάσ ἀλληγορίασ καὶ δυσευρέτουσ νοῆσεισ,
 10 τοὺσ ἀστρονομικοὺσ κλιμακτῆρασ καὶ πολυθρυλλῆτοσ ἀστρομαντείασ,) τὰσ
 Πτολεμαικάσ * * καὶ συντάξεισ καὶ ὄργανικάσ αὐτοῦ μαγγανείασ. καὶ νῦν
 ὑμῖν πειρῶμαι γνῶσιν ἀρίδηλον διδόμαι τῆσ ἐνδεχομένησ τε καὶ δυνατῆσ ἀστρο-
 θεσίασ, ἦν περ προφήτιδοσ δίκην ἡμῖν ὁ δημιουργόσ τῶν ὄλων θεόσ ἐκ κατα-
 λήψειωσ δέδωκεν ἔχειν καὶ ταῦτη κεχρησθαι οὐχ ὡσ νοητικῆ τε καὶ ἐψυχωμένη
 15 ἄλλ' ὡσ ὄργανικῆ καὶ ὑποურτικῆ τάξει, φυσικῶσ μὲν καὶ οὐ νοερῶσ ἐχούρη τὴν
 ποιητικὴν δύναμιν, καθῶσ ἡ τῶν στοιχείων πέφυκε ποιότησ φύσει, οὐ
 γινῶσει ποιεῖν· ὡσπερ ἡ τοῦ πυρόσ φυσικῆ καῦσισ καὶ ἀναίσθητοσ, καὶ τοῦ
 ὕδατοσ ἡ ἀρδευτικῆ ὄμοσ καὶ ποιητικῆ δύναμις· καὶ γάρ ὄρωμεν ὄτι καθῶσ
 ὁ θεόσ διὰ τῶν στοιχείων πᾶν σύγκριμα καὶ σύμπτωμα παρασκευάζει, 18
 οὕτωσ καὶ διὰ ἡλίου καὶ σελήνησ καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων ἐνεργεῖ τε καὶ
 20 ἐπιτελεῖ τὰσ τε τῶν ὠρῶν διαφοράσ καὶ τὰσ τῶν τροπῶν μεταβολάσ,
 οἶονεῖ θέρουσ καὶ χειμῶνοσ, ἔαρόσ τε καὶ μετοπῶρου, ὑέτων τε γενέσεισ
 καὶ ἀπογενέσεισ, ἀέρων εὐκρασίασ τε καὶ δυσκρασίασ, βραμοῦσ γῆσ καὶ
 θαλάσσησ ἀστασίασ, ἐθῶν ἐπαναστάσεισ καὶ βασιλέων πράξεισ, κρότουσ
 πολέμων καὶ πόλεων ἀλώσεισ, αἰχμαλωσίασ τε καὶ ἀνδροκτασίασ· τούτων
 25 δὲ πάντων ἀποτελουμένων ὑπό τῆσ θείασ καὶ μόνησ ῥοπήσ διὰ τῆσ τῶν

1 συνακουσται ἐτ ἑμοῦ V | ὅθεν οὖν καὶ V | alterum ἔξ om pr M || 2 ὀλοκλη-
 ρίαν V: ὀλόκληρον RM | διδ. συνεχτησάμην· ωσ οἶ (l. οἶόσ) τε ἡμην καὶ δσησ V
 omisso postea διεπέρανα || 3 δυνάμειωσ M | ὑμῖν post μὲν V || 4 ἀψευδέστατα·
 τρανότατα V. fort. l. ἀτρεκέστατα καὶ τρανότατα (deleto ἀψευδ.) || 5 καὶ post
 λέξεων inserit V | ἀλ(λ)α φυσικῆ τε καὶ V || 6 καὶ in litura corr M | τὰσ V: τὰσ
 τε RM || 7 ἀναλογίασ] ἐπαπορήσεισ V | fort. ἀναλήψεισ || 8 χημευτικάσ V. de spu-
 riis cf. p. 5sq. 9 | δυσευρέτουσ V δευευτοτέτουσ M | νοῆσεισ ex νοῆσασ corr M ||
 9 vocabulo spratum relinquant ABC, continuat sed in marg. notam quadrati (an
 τετραββλοῦσ?) supplemdam esse indicat M ζηγμάσε (στιγμάσ τε?) V. intercidisse
 conicio κανονογραφίασ || 10 μαγγανείασ BCM: μαγκανείασ A ἐφευρέσεισ V || 11 δι-
 δόμαι om R | τῆσ] ἐκ τῆσ V | τε] ἀληθῆσ V || 12 ὑμῖν] ἡ μὲν M || 13 νοητῆ (τε
 om) V | ἐψυχωμένη B: ἐμψυχωμένη ACMV || 14 τάξεισ ex τάσησ corr M | μὲν]
 fort. μὴν, deleto glossemate καὶ οὐ νοερῶσ | οὐχι V 15 ἐτ 27 καθῶσ M || 16 ποιεῖν
 om V | ἡ post πυρόσ V || 17 ἡ ποιητικῆ ὄμοσ καὶ ἀρδευτικῆ A || 18 ποιητικὴν pr M |
 καὶ γάρ] καὶ τοι V || 21 καὶ μετοπῶρου καὶ ἔαροσ V | ὑέτων] Ζῶων V || 22 ἀέρων]
 φοράσ τέ καὶ φθοράσ· ἀέρων V | τε om V | γῆσ τέ καὶ V || 23 πράξεισ] ἀπραξίασ V ||
 25 ἀπάντων τελουμένων V | διὰ] καὶ διὰ V

ἀστέρων κινήσεως, αὐτῷ τῷ τῶν ἀπάντων δημιουργῷ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν ἀνατιθέμεθα· οὐ μὴν τὴν πονηροποιὸν αἰτίαν ἤγουν τῶν ὑφ' ἡμῶν γινομένων, κλοπὴν τε λέγω καὶ πορνείαν καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, ἀλλὰ τὰ ὑφ' ἡμῶν νομιζόμενα κακὰ ἁμαρτίας χωρὶς, καθὼς καὶ τῷ Ἑσαΐᾳ δοκεῖ· 'οὐκ ἔστι' φησί 'κακία ἐν πόλει ἦν ὁ κύριος οὐκ ἐποίησεν', καὶ πάλιν· 5 'ἐγὼ εἰμι' φησί 'κύριος ὁ ποιῶν ἀγαθὰ καὶ κτίζων κακὰ'.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἐπὶ τοῖς προκειμένοις ψήθησαν ἀναγκαῖον καὶ ἄλλα τινὰ ὅμοια προσθεῖναι καὶ εἶθ' οὕτως ἀπάρξασθαι τῆς ὑποθέσεως ἧς ἐπηγγειλάμεν. καὶ γὰρ σκοποῦντες ἡμεῖς τὴν τοῦ πόλου φορὰν καὶ τὴν κυκλικὴν τοῦ ζῳδιακοῦ κίνησιν τὴν τε τῶν πλανωμένων ἀστέρων κίνησιν 10 καὶ τῶν ἀπλανῶν τὴν παγίωσιν ἡλίου τε τὸν ἀπλάνητον δρόμον καὶ τῆς σελήνης τὸν μηνιαῖον πόνον, καὶ ἐκ τῆς τούτων ἀπάντων στοχαζόμενοι ποικιλωτάτης ὀρμῆς καὶ ἐπισημοτάτης, καὶ τεκμαίρομενοι τὰς ὥρας καὶ τὰς ἡμέρας μῆνός τε καὶ ἐνιαυτοῦς καὶ τὰς ἐτησίους τροπὰς, ὡς ἔφαμεν, μετὰ πάσης τῆς δι' αὐτῶν ἀποτελεσματικῆς γνώσεως, οὐκ αὐτοῖς τούτοις 15 τῶν ἤδη γεγενημένων ἢ γενησομένων τὴν ποιητικὴν αἰτίαν παρέχομεν ὡς νοητικοὶς καὶ νοεράν ἔχουσι γνώσιν, καθὼς καὶ τισὶν ἔδοξε τῶν ἔξω σοφῶν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν τῶν ὄλων θεόν, ὡς φθάσαντες εἶπομεν, αἴτιον τῶν ὄντων καὶ ἐσομένων γινώσκουμεν καὶ αὐτῷ μόνῳ τὴν δημιουργικὴν τε καὶ ποιητικὴν διδόμεν δύναμιν. αὐτὸς γὰρ καὶ μόνος ἐκ μὴ ὄντων εἰς 20 τὸ εἶναι παρήγαγε τὰ σύμπαντα (λέγω δὴ τῶν ἀοράτων τὰς νοουμένας δυνάμεις καὶ τῶν ὁρατῶν τὰς φαινομένας οὐσίας καὶ διαφόρους, ἧτοι τὴν τῶν στοιχείων τετρακτύν, ὃ περ ἦν ἄμορφος ὕλη, τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὸν ἐν αὐτῷ κόσμον). καὶ λέγομεν ὅτι καθὼς ἂν τύχη ὁἶος δὴ ποτε τεχνίτης ἐθέλων τι κεῦος καταρτίζεται προπαρασκευάζει τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἐργα- 25 λείων πρὸς τὴν τοῦ ἔργου ἀποτελεσματικὴν ἐπίνοιαν, οὕτως καὶ ὁ δη-

I αὐτῷ V: αὐτοὶ RM [αἰτίαν] τῶν ἀπάντων αἰτίαν V || 2 τῶν - γινομένων] τὴν - γινομένην libri || 3 πορνείαν] μηχαίαν V || 4 Ἑσαΐα: immo Amos 3, 6 dicit 5 οὐκ] εἰ LXX | φησί] λέγοντι V | ὁ om LXX || 7 ἐποίησεν AV: ἐποίησε BCM. glossema κακία δε ἐντεῦθεν ἢ κάκωςι νοητέον subiungit V | πάλιν] Esaia 45, 7 || 6 ἐγὼ κύριος ὁ θεός . . . ὁ ποιῶν εἰρήνην καὶ κτίζων κακὰ | εἰμί φησι B | φησί om V || 6 καλὰ M || 7 hic excursus (usque ad p. 270, 4 vel potius 270, 8) eis verbis quibus praepraeparatur in interpolationis suspitionem vocatur, cf. ad p. 270, 21 | τούτων] ταύτην R: τούτων γὰρ M τούτων δὲ V || 7 ψήθησαν ἀναγκ.] αὐθις V | προσθεῖναι] ἀναγκαῖον προσθεῖναι V || 9 καὶ γὰρ] καίτοι V || 10 forl. τὴν κύκλῃσιν deleteo nomine κίνησιν quod bis eodem loco dici non potuit | [δίνηςιν Diels] || 11 τε om V || 12 τὸν] τὴν M | πόνον] τόνον RM δρόμον V || 12 στοχαζουόμενοι R || 13 καὶ ante τεκμ. om V || 15 οὐκ αὐτοῖσι τούτοις V | γενομένου V || 17 νοητικοὶς R: νοητικὴν M νοητήν V || 19 αὐτῷ καὶ μόνῳ τὴν ποιητικὴν τε καὶ ἐνεργητικὴν δύναμιν παρέχομεν V || 20 διδόμεν sic RM cf. Lobbeckius ad Phryn. p. 245 | ἐκ του μη ὄντος V || 21 λέγω . . . 24 κόσμον RM: om V recte || 24 ποτε] ποτε σοφός V || 25 τί libri | κέβος καταντίζει V | τῶν ὁργάνων V

μιουργὸς ἐκ τῆς ἀμόρφου καὶ συμμίκτου ὕλης ἦν πρῶτως παρήγαγε (τοῦτο γὰρ αἰνίττεται ἢ γραφῇ λέγουσα 'ἢ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκευάστος') τῶν ὀρωμένων κτισμάτων τὰ εἶδη προπαρεσκεύασε (καθὼς προεῖπον), τὸν τε κόσμον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν στοιχείων τὴν πεποιωμένην καὶ ποιητικὴν
 5 διαφορὰν, καὶ ἐκ τῆς τῶν στοιχείων συγκράσεως ἐνεργείας τε | ἡλίου καὶ 19
 κελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων ἐποίησε τὴν γῆν βλαστάνειν πᾶν χλωρὸν καὶ πᾶν δένδρον, ἐπειδὴ περ ὅπου ὁ ἥλιος οὐ λάμπει οὐδ' ἡ κελήνη, κἂν ὕδωρ ἀρδεύῃ τὴν γῆν, οὐδὲν βλαστάνει. εἶτα τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ἐπέτρεψε γεννᾶν ζῶα παντοδαπά, καὶ τέλος τὸν ἄνθρωπον ἐποίησεν.
 10 ὁμοίως δὴ καὶ σήψως γεγενημένης ἔν τε τοῖς ἔλεσι καὶ τοῖς καθύγροις τόποις διὰ τε τῆς συμμέτρου θερμάνσεως τοῦ ἡλίου κατὰ γένος πρὸς τὴν τῆς γῆς ποιότητα ζῶα τε καὶ φυτὰ τοιαῦτα ἀναδίδονται. καὶ τούτου τὴν πίστῳιν ἔχομεν ἔξ ὧν καὶ νῦν θεωροῦμεν γινόμενα, οἷον ἐκ μὲν τῆς ἐλώδους ἰλύος ἐγχέλουσ καὶ ἄλλα ἰχθύων εἶδη, ἐκ δὲ τοῦ τῶν βοῶν πῶ-
 15 ματος μελίσσας, ἔξ ἵππων δὲ σφῆκας καὶ ἔξ ἵππειων τριχῶν τῶν κατὰ τὴν οὐρὰν ὕδατι βρεχομένων ὄφεις καὶ ἔτι ἐκ μὲν τῆς βοείας κόπρου κανθά-
 ρους, ἐκ δὲ τῆς τῶν δρυῶν τέφρας ἔκκαυθειῶν προσφάτως καὶ παραυ-

1 καὶ αὐτομμίκτου V || 2 ἦν . . . ἀκατασκευάστος om V | πρῶτως R: πρό-
 τερον M | ἢ γραφῇ: Genes. 1, 2 || 3 κτισμάτων V | προπαρεσκεύασε M | καθὼς
 προεῖπον RM: om V cf. v. 16 || 4 πεποιωμένην τέ V || 5 καὶ ἐνεργείας τοῦ (ἡλίου)
 τέ καὶ τῆς (κελήνης) V || 7 ὅπου om V | κῆν CM || 8 ἀρδεύει A | βλαστάνει κατα
 τον προφήτην τον λέγοντα: ὅτι αὐτὸς εἶπεν καὶ ἐγενήθησαν: αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ
 ἐκτίσθησαν (psalm 32, 9. 148, 5)· καὶ πάλιν ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας
 τὸν (ἥλιον) εἰς ἐνιαυτούς· τὴν δὲ (κελήνην) εἰς κερούς· εἰς ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ
 τὰ ἄστρα[?] ος ὁ μέγας διδάκκαλος μωσῆς (Gen. 1, 14–16) V || 9–17 sq. [u. Ad. p. 55]
 de his fabulis cf. Sextus hypot. I 41 cum Fabricii commentario et Idelero ad
 Arist. meteor. t. II p. 409. [Clem. recogn. VIII 25 Geopon. XV 1, 20.] ceterum
 bis eadem nunc res agitur, brevius v. 6–10, fusius v. 10sqq., ut uterque locus
 eiusdem esse scriptoris non possit. repetita fortasse sunt ex commentario in
 prima Geneseos scripto: similia Basilius hom. in hexaemeron VII 1 βάρτραχοι
 γὰρ καὶ ἐμπίδες καὶ κώνωπες ἔξ αὐτῶν (sc. ἰλύων) ἀπεζέννυντο δηλονότι· τὰ γὰρ
 ἔτι καὶ νῦν ὀρώμενα ἀπόδειξις ἐστὶ τῶν παρελθόντων et plura ibid. I 2 [multa de
 ea re Is. Philoronus habet π. κομμοποιίας V 5 (in A. Gallandii bibl. veterum patrum
 Ven. 1728 t. XII p. 566sq.) breviter Anastasius Sinacta in hexaemeron I. V (Migne patr.
 Gr. t. 89 p. 914^b) 'aquae quidem . . . hucusque et perpetuo pariunt sua sponte absque
 semine et coniunctione volucres, ex quarum numero sunt coturnices et ortygoetrae:
 terra autem non utique sine semine parit feram aut pecudem aut quadrupedem', ibid.
 p. 920^r (aquae) 'usque in hodiernum diem et usque ad consummationem saeculi
 absque semine animas generant multorum quidem piscium, paucarum autem volu-
 crum, nempe ortygomeltrarum et aliarum, ex quibus olim nutritus fuit Israel.' Psel-
 lus in bulletin de corresp. hellén. I p. 130, 26sq. || 10 δὴ] δὲ libri | γεγενημένης]
 γενομένης κατα τοῦ θεοῦ πρόσταγμα· V || 11 τε om V || 12 τὰ ζῶα καὶ ταφυτὰ
 ἐκωματώθησαν· καὶ V || 13–14 εἰς μὲν τὰς ἐλώδεις ἰλύας (ἰλύας A) ABC: εἰς μὲν
 τὰς ἰλύας M εἰ ὑλώδεις γεννώσας V || 14 ἄλλα . . . 17 καὶ] ἰχθύας· καὶ ἐκ τοῦ

τίκα νιφετοῦ γενομένου καὶ ἐπιχωννυούσης τῆς χιόνος τὸν κεκαυμένον
 τόπον καὶ τὴν τέφραν ἐχίδναι καὶ ἀσπίδες γεννῶνται· καὶ μύες δὲ ἐν
 οἴκοις καὶ ἀγροῖς γεννῶνται μὴ ἐκ διαδοχῆς ἐτέρων· καὶ ἄλλων ζῶων
 οὐκ εὐαριθμητῶν αὐτόματος παράγεται γένεσις (ἃ περ ἀπαριθμῆναι ἔργον
 ἐστὶ, μὴ τοί γε γράφειν. οὐ μόνον δὲ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ζῶα τοιαύτην 5
 ἔσχον τὴν γένεσιν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πλείστα τῶν εἰδῶν διὰ σήψεως γίνεται
 καὶ πεποιῶται πρὸς τὰς τῶν γενῶν διαφορὰς καὶ τὴν ἀστρομοιρικὴν θέσιν.
 ὡς τὰ μεταλλικὰ, οἶον χρυσοῦς καὶ ἄργυρος χαλκός τε καὶ σίδηρος καὶ μό-
 λιβδος καὶ ἡ τῶν λίθων διαφορότης καὶ ὅσα τοιαῦτα· καὶ τούτων μὲν τὴν
 γένεσιν οἱ ἐννοησάμενοι ἐπιγινώσκομεν· εἶτα ὁ μὲν ἥλιος λέγεται ποιεῖν 10
 τὰς ἡμέρας, ὅταν τὸν ὑπὲρ γῆς δρόμον ἀνύη, τὰς δὲ νύκτας, ὅταν ὑπὸ
 γῆν τὴν διάμετρον κίνησιν ὑποτρέχη· καὶ ἐπὶ τὰ βόρεια δὲ τὴν ἀνάβασιν
 ποιούμενος καύσωνα ποιεῖν λέγεται, τὰ νότια δὲ κατερχόμενος χεიმῶνα
 ἐπιτελεῖν. καὶ ταῦτα ποιεῖν λεγόμενος οὗτος ἀναίσιθτος ὑπάρχει· θερ-
 μαίνει γὰρ καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι θερμαίνει, καὶ πάντα πεπαινεῖ καὶ θάλλει 15
 καὶ οὐκ ἐπίσταται. ὡσαύτως καὶ ἡ σελήνη τὰς μηνιαίας ποσότητας καὶ τὰς
 αὐξήσεις καὶ μειώσεις ποιοῦσα ἑαυτῆς τε καὶ τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἡπάτων
 καὶ τῶν ἐγκεφάλων οὐκ αἰσθάνεται. ἀλλ' οὐδ' οἱ λοιποὶ ἀστέρες εἰς τὰς
 αὐτῶν ἀνατολὰς ποιοῦντες διαφοροῦς ἐναλλαγὰς κατὰ τὸν κόσμον οὐκ
 ἐπίστανται, ὡς οὐδὲ τὸ πῦρ ὅταν καύσῃ καὶ κακῶσῃ οὐδ' ὅταν θερμαίνει 20
 ἢ ὅτιοῦν ἐψήσῃ καὶ εὐεργετήσῃ· ἀλλ' οὐδὲ τὸ ὕδωρ, ὡς προείπομεν, ἀρ-
 δεῦον ἢ ποτίζον τὰ ζῶα, ἢ πνίγον ἢ καταβαπτίζον, ἢ πλημμυροῦν γινώσκει.
 κατὰ τὸν ὁμοῖον τρόπον ὁ τε ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ λοιποὶ ἀστέρες
 20 εἰς τὰς γεννητικὰς τε | καὶ βιωτικὰς ἀποτελέσεις λαμβανόμενοι αὐτοὶ μὲν
 οὐκ αἰσθάνονται οὔτε τὴν γέννησιν οὔτε τὴν οἶαν δὴ ποτε πράξιν· ὁ θεὸς 25
 δὲ δι' αὐτῶν, καθὰ πολλάκις εἶπομεν, ταῦτα ποιεῖ, καὶ αὐτοῦ μόνου ἐστὶν
 ἡ ποιητικὴ αἰτία. καὶ διὰ τῶν τοιούτων ὡς ὀργάνων πάντα ἐπιτελεῖ, οὐχ
 ὡς δίχα τούτων μὴ δυνάμενος ποιεῖν τι, ἀλλ' ὡς οὕτως θελήσας διὰ τῶν
 τοιούτων πάντα γίνεσθαι. πάντα δὲ τῇ ἰδίᾳ φύσει ἐμμένει καὶ ἐν τῷ
 ἑαυτῶν γένει διαπρέπει· οὔτε γὰρ ὁ λέων ἵππος γενέσθαι δύναται οὔτε 30
 ὁ ἵππος ἄνθρωπος οὔτε ἡ βάλανος πεῦκη. αἱ μὲντοι περὶ αὐτὰ συμβε-

τῶν βοῶν πτόματος μέλισσαι γεννῶνται· εἰπίπων δὲ σφήκες· καὶ ἐκ τῆς μοσχείας
 κόπρου κἀνθαροί· καὶ ἐκ τέφρας δρυϊνοῦ δένδρων ἐκκαυθέντων· καὶ V || 2 καὶ τὴν
 τέφραν om V | scribendum ἐχίδνας καὶ ἀσπίδας γεννωμένας || 3 δὲ et γεννῶνται
 . . . ἐτέρων om V || 4 αὐτόματος pr. γέν.] αὐτόματοι γενέσεις· V | προάγεται libri |
 ἃ περ . . . p. 271, 16 ποιότητα om V recte | μητι γε A || 7 πεποιήται R ex ποιεῖται
 corr M || 11 ὅταν τὴν R | γῆς R γῆν M || 12 γῆν BCM: γῆς A || 19 αὐτῶν libri:
 corr F. Leo || 21 ὡς προείπομεν nescio quo referatur nisi ad p. 267, 16, sed haud
 scio an ex fonte tralatum sit | fort. καὶ ποτίζον et 22 καὶ καταβαπτίζον || 22 πνίγον
 libri || 23 ἢ om pr M || 30 ἑαυτῶν BCM: αὐτῶ A | διατρέπει M

βηκυῖαι ποιότητες δύνανται ἀμείβεσθαι· ὁ γὰρ ἐν σκιᾷ καθήμενος καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὸ ψυχρότερον διακείμενος ὑπὸ τὰς τοῦ ἡλίου ἀκτίνας γενόμενος θερμανθῆναι δύναται. εἴ τι οὖν συμβαίνει ἐκάστῳ τῶν ἀνθρώπων καὶ πᾶσι τοῖς ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, καὶ πᾶσα ἢ τε καθολικῆ τούτων διά-
 5 θεσις καὶ ἢ κατὰ μέρος ἐκ τῆς συγκρατικῆς τῶν ἀστέρων ποιότητος καθίσταται· καὶ ὡς ἡ τῶν μορφωμάτων ἀλλοιωτικῆ ἔντευξις γνωρίζεται, οὕτως καὶ τῶν ἔξεων αὐτῶν ἢ παντοδαπῆς ἐντελέχεια ἐπιγινώσκειται· καὶ ἔτι καθὼς ὁ Ἡρακλεώτης λίθος ὁ καὶ Μαγνητικὸς λεγόμενος πρὸς οὐδὲν τῶν ἐκ τῆς ὕλης συγγενικῆν ἔχει σχέσιν εἰ μὴ πρὸς τὸν σίδηρον, καθὼς καὶ
 10 τοῦτον ἐπισπᾶται, οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων ἕκαστος κατὰ τὴν ἀστρομοιρικὴν αὐτοῦ κατασκευὴν ὁ μὲν ἐπισπᾶται σοφίαν τῶν ἄλλων ζητούντων καὶ μὴ τυχανόντων, ὁ δὲ πλοῦτον, ἕτερος βασιλείαν, ἄλλος ἔξουσίαν καὶ ἄλλος δυναστείαν, καὶ οὐκ ἔστιν οὔτε τοῦ θέλοντος οὔτε τοῦ τρέχοντος, ἐπεὶ πάντες ἀνθρωποὶ πλουτεῖν θέλουσιν ἀλλ' οὐ πλουτοῦσι, καὶ ἄλλοι
 15 βασιλεύειν καὶ οὐ βασιλεύουσιν, ἀλλ' οἷς ὤρισται, τοῦτο δέδοται παρὰ θεοῦ κατὰ τὴν οὐσιωθεῖσαν ἐκάστῳ διὰ τῶν ἀστέρων ποιότητα).

Ταῦτα διὰ βραχέων ὑπεδείξαμεν διὰ τοὺς περὶ τῶν τοιοῦτων ἀμφισβητούντας, τοῦτο σαφῶς ἐπιστάμενοι καὶ τοὺς ἄλλους εἰδέναι θέλοντες, ὅτι ἡ τελεία γνῶσις καὶ ἀψευδестаτή θεοῦ καὶ μόνου ἔστιν, ἀνθρωποὶ δὲ
 20 διὰ στοιχείων καὶ δι' ἀστέρων τεκμαιρόμενοι ἐκ μέρους γινώσκουσι καὶ ἐκ μέρους προλέγουσι. νῦν δὲ πρὸς τὸ ἐπηγγελημένον μοι τῆς ὑποθέσεως μετελεύσομαι.

Ὡς οἶσθα, ὦ εὐφυέστατε Τιμόθεε, ἡμῶν τὴν διατριβὴν ἐν τῷ παιδευτηριακῷ κηπιδίῳ ἐχόντων ἐπέστη ἡμῖν ὁ αἰδεσιμώτατος Ἐπιφάνιος ὁ
 25 Ἀραβικὸς ἔμπορος, ἄρτι τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἀφικόμενος· καὶ χαίρειν ἡμᾶς προσαγορεύσαντα ἀσμένως αὐτὸν καὶ ἡμεῖς καὶ φιλοφρόνως ἀντησπασάμεθα. ἔφαμεν δὲ πρὸς αὐτόν· εὐ ἦκεῖς ὦ φίλε, καὶ τοῖς καλοῖς ἀγωγίμοις ἡμᾶς ἐζήνιζε. Ὁ δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ μάλα φιλοτίμως ἀνταπεκρίνατο. Τί οὖν μάλιστα ἐνήνοχας, ἔφην, τοῖς φιλοσόφοις ἡμῖν; Φάναι δὲ

ὁ ὡς] καθὼς M || 7 παντοδαπῆς sic libri, cf. F. Bastius comment. palaeogr. p. 891 G. Dindorfius thesauri Didot. VI p. 171^d || 8 λίθος καὶ M | μαγνητικὸς sic libri servata form usitatore || 10 ἀστρονομικῆν libri. tu cf. p. 270, 7 || 14 ἐθέλουσιν pr M | ἀλλ' οὐ] fort. ἀλλ' οὐ πάντες || 16 ἐκάστῳ] αὐτῷ libri. αὐτῶν consiciebat Rose || 17 τοὺς ταῦτα ἀμφ. V || 18 καὶ ἄλλοις κηρύττοντες ὅτι V || 19 τοῦ θεοῦ V | καὶ μόνου BCMV: μόνου A || 20 προγινώσκουσι M || 22 μετελεύσομαι] ἐλθοίμι· V || 23 ὡς οἶσθα: cf. p. 272, 20 | παιδευτηριακῷ BCM: παιδευτηριακῷ A παιδευτηρικῷ V || 25 ἀραβικὸς et 26 ἀραβίας AMV corr C || 26 πρὸς ἀγορεύσαντος V | καὶ ἡμεῖς post ἀντησπ. traicit V || 27 ἀντισπασάμεθα M | ἔφημεν V | ἦκες φίλε V || 28 ἀνταπεκρίνατο M, om V || 29 οὖν μάλιστα] γοῦν V | ἔφην . . . ἡμῖν] τῷ φιλόσοφῳ εὐ ἐπιστάς πρὸς αὐτόν· V | ὑμῖν R | φάναι libri

τὸν ἔμπορον· εἰ μὲν τι καὶ ἄλλο, οὐκ οἶδα· μάλιστα δὲ ὧν ἐτεθεάμην ἐπ' ἄλλοδαπῆς τὴν ἐξήγησιν ἐτοίμως ἔχω ξενοφωνοῦσαν ὑμᾶς καὶ ἐκπλήττους ἀπαγγεῖλαι. Πῶς ἔχει αὕτη; ἦν δ' ἐγώ. Ὁ δ' ἔφη πρὸς με· τὸν ἀστρολάβον διαρτᾶν ἐπίσκηψόν τινα τῶν σῶν φοιτητῶν, καὶ τὴν ὠροσκοπικὴν μοῖραν γνῶθι παρασημειούμενος καὶ τὴν τῶν ἀστέρων κίνησιν καὶ 5 21 τῶν κέντρων τὴν διευκρινημένην βεβαίωσιν, | διότι καινὸν τὸ διήγημα καὶ ξένον τὸ ἐπιχείρημα. Παραχρῆμα δὲ τῷ ἐμῷ Σωφρονίῳ ἐνετειλάμην διαρτᾶν τὸν ἀστρολάβον. αὐτοῦ δὲ διαρτῶντος καὶ τὴν ὥραν πολυπραγμονοῦντος ἀνοίξας τὸ στόμα ὁ ἔμπορος διηγέτο ἡμῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἔρημον τῆς Ἑθριβῶν ἐφάνη τις ἀνὴρ ἐκ τῆς τῶν λεγομένων Κορασιανῶν φυλῆς, τῆς 10 τοῦ Ἰσμαῆλ γενεαλογίας, ὄνομα δὲ αὐτῷ Μωάμεδ, καὶ εαυτὸν εἶναι λέγει προφήτην. ἐφάνη δὲ ἐν μηνὶ φαρμουθί, ὃς λέγεται Ῥωμαϊκῶς ἀπρίλλιος, τοῦ Ἰαλβ ἔτους (ἀπ' ἀρχῆς Φιλίππου). ἄγει δὲ καινοφώνως καὶ διδαχὴν ἐξηλλαγμένην, ὑπικνεῖται δὲ τοῖς δεχομένοις αὐτοῦ τὴν διδαχὴν πολέμων νίκας καὶ ἐχθρῶν ἐπικρατείας καὶ παραδείους τρυφῆν. ἐγὼ δὲ ταῦτα παρ- 15 ιστορήσας καὶ ἔμφορος γεγονῶς ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκίμῃ, πῶς δεξιᾷ κέχρηται τύχη καὶ ἐν ἀνδραγαθίᾳ κραταιοῦται, ἐθέμην σκοπὸν ἀναθέσθαι σοὶ ταῦτα τῷ φιλοσόφῳ, ὅπως διὰ τῆς δοθείσης σοὶ σοφίας εὕρης τὴν εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἀνδρα γνῶσιν. Πενυσιμένους δ' ἐγὼ ταῦτα παρὰ τοῦ ἀνδρὸς σύννου τε γέγονα παραχρῆμα καὶ διαλύσας, ὡς οἶσθα, κατ' 20 ἐκεῖνο τό τε παιδευτήριον καὶ τὸν ἀνδρα προπέμψας διηκριβωσάμην τὴν διὰ τοῦ ἀστρολάβου ἀναδοθεῖσάν μοι ὠροσκοπικὴν μοῖραν, καὶ δὴ τὰ κέντρα εὐ διαπηξάμενος καὶ ἐπιγνοὺς τὰς ἐποχὰς τῶν ἑπλανωμένων ἡλίου τε καὶ σεληνῆς ἐπὶ πολλὰς ἐνησχολήθη ἡμέρας ταῖς ἀποτελεσματικαῖς βίβλους, καὶ μετὰ πολλοῦ μόχθου καὶ κόπου ἡδυνήθη γινῶναι τὴν τῶν μελλόντων 25

I τὸν ἐπίδημον V | μέντοι R | καὶ om V | μάλιστα . . . 2 ἔχω] ἐπεὶ ὧν τεθέσθαι τὴν ἐξήγησιν ἐπ' ἄλλοδαπῆς ἐτοίμος ἔχων V || 2 ἐτοίμως cf. V: ἐτοίμην RM | ἡμᾶς RM om V || 3 ἀπαγγεῖλαι om V | πῶς . . . πρὸς] πῶς δὲ αὕτη ἦν· δεῦρο σὺ ὠδε πρὸς V || 4 et 8 ἀστρολάβον: in accentu libri consentiunt | διαρτεῖν pr M | σῶν om V | ὠροσκοπικῆν] ὠροσκοποῦσαν σοι V || 5 μοῖραν V cf. 22: ὥραν RM | παρασημειούμενην M | τῶν om V || 6 τῶν κέντρων R: τοῦ κέντρου V τῶν κανόνων M || 7 δὲ τῷ ἐμῷ] γούν V | διετειλάμην R || 8 τοῦτου δὲ V | καὶ] τέ καὶ V || 9 ἀνοίξας . . . ἡμῖν] κέχρητε τοῦ ἐξηγεῖσθαι ἡμῖν ὁ ἔμπορος V || 10–11 τῆς ἐθριβῶν ABC του ἐθριβου V | τίς ABC | κορασιανῶν BC | τῆς om V || 11 μωάμεδ AB | προφ. ante εἶναι V || 12 δὲ οὗτος ἐν V | ὃς . . . 13 ἄγει] ἤγουν ἀπριλλ(ίω) ἰν(δικτιῶν)ος ὅης, ἄγει V [cf. p. 13] || 13 ἀπ' ἀρχῆς φιλίππου in marg. B cf. p. 14 || 17 προίχχετε δὲ V || 15 παριστορίας ex παριστορίας corr M || 16 ἔμφορος M pr V || 17 σκοπὸν . . . 18 φιλοσόφῳ] αὐτόθι σοὶ τω φιλοσόφῳ ἀναθέσθαι ταῦτα V || 19 τὴν] εἰπεῖν τὴν V | τοῦτον om V | πενυσιμ. . . 20 καὶ] σκεπτόμενος δὲ ἐγὼ τοῦ ἀνδρὸς ταῦτα σύννου γέγονα· καὶ V || 20 κατ' ἐκεῖνον τὸν ἀνδρα καὶ τοπαιδευτήρου· διηκρ. V || 22 τὴν post ἀστρ. traicit V | μοῖραν post 22 μοι V || 24 πολλὰς V: πολλαῖς RM, dum ἡμέραις nota solita 66 indicant

διασάφῃσιν περί τε τοῦ προρρηθέντος ἀνδρὸς καὶ τῶν αὐτῷ ὁμοφύλων, ἤγουν τὴν ποσότητα τῶν ἐτῶν τῆς αὐτῶν ἐπικρατείας καὶ τοὺς χρόνους τῶν ἐν αὐτοῖς βασιλευσόντων μετὰ τῆς αὐτῶν ἐπικυναγωγῆς καὶ ἄλλα τινὰ συμβηζόμενα καθεξῆς ἐν ἰδίοις καιροῖς.

- 5 Πρὸς δὲ τὸ γινώσκειν σε τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ ὄν ἐπεβαλόμεν τρόπον εἰς τὸδε τὸ χρῆμα, ὑπεθέμην τοῦ Ζηψδιακοῦ τὴν κέντρωσιν καὶ τῶν ἀστέρων τὰς ἐποχὰς καὶ τὴν ἐξῆς ἀποτελεσματικὴν ἐπίνοιαν, καθὼς ὑποτέτακται.

(interponitur thema)

- 10 Ὁ προρρηθεὶς ἔμπορος εἰσῆι πρὸς ἡμᾶς μηνὶ κατ' Αἴγυπτίους θῶθ ἔ, ἡμέρα γ̄, ὥρα γ̄. καὶ εὗρομεν ἐπέχοντα τὸν ἥλιον ἐν τῇ παρθένῳ μοῖραν θ̄ ἔξηκοστὰ ἐ' ταύτας εἰσαγαγόντες ἐν τῷ ἀστρολάβῳ εὗρομεν ὠραν γ̄ ἡμερινήν, καὶ ἀντέλλε Ζυγοῦ μοῖρα κ̄, ἔμεουράνει δὲ καρκίνου μοῖρα κβ̄. ὁμοίως καὶ δύνουσα μὲν ἦν κριοῦ μοῖρα κ̄, ὑπόγειος δὲ αἰγόκερω μοῖρα
15 κβ̄. ὦ τῆς ἐπαγωγῆς, φεῦ τῆς τῶν πραγμάτων ἐναλλαγῆς· Ζυγὸς ἀνατέλλει ἡμέρα ὕψωμα καὶ τρίγωνον Κρόνου, αὐτοῦ τοῦ Κρόνου μεσουρανοῦντος ἔγγιστα κατ' αὐτὴν τὴν τοῦ μεσουρανήματος μοῖραν καὶ ἐν ὀρίοις ὄντος Ἀφροδίτης, αὐτῆς δὲ τῆς Ἀφροδίτης ἀγαθοδαιμονούσης | σὺν τῷ 22 ἀναβιβάζοντι συνδέσμῳ καὶ οὐσης ἐν Ζηψίῳ τῷ λέοντι. σημαίνει οὖν ἡ ὠροσκοπικὴ πρότασις ἔθνος Κρονικὴν ἔχον αἵρεσιν καὶ Ἀφροδίσιον πολιτεῦμα, ἐπερχόμενον αὐτίκα καὶ δεσπόμενον πολλῶν ἐθνῶν· Ζυγὸς γάρ ἀνατέλλων δουλείας ἐπιφέρει πᾶσιν ἀνθρώποις. Κρόνος γάρ νότιος ὑπάρχων φύσει καὶ ἡ Ἀφροδίτη νοτιά ὁμοίως ἔθνος ἀπὸ νότου σημαίνουσιν ἐν ἰσχυὶ μεγάλη καὶ ἀνυποτάκτῳ ὀρμῇ καὶ κινήσει μονίμῳ καὶ χρονιωτάτῳ κατα-
25 χρέσει, μάχαις ἀοιδίμοις καὶ ἀνδραγαθίαις λαμπροτάταις διαπρέπον καὶ

1 αὐτῷ V: αὐτοῦ RM || 2 ἤγουν om V || 3 τῶν βασιλέων αὐτῶν· V | αὐτῶν | αὐτῆς V | 4 συμβάματα ἐν κερσὶς ἰδίοις καθεξῆς· V | ἐνδίοις pr M || 5 ἐπεξεργίαν pr M ἐπεργασίαν V | καὶ ὄν | ἐπεβαλόμεν M | τρόπον | μότον V || 7 ἔξ ἢς M || 9 thema h. l. ACMV exhibent, post verba v. 8 σε τὴν in extrema pagina B. ceterum alio modo ABCM, alio V thema exhibent. quod quoniam eis quae secuntur satis superque explicatur, imagine exprimentum non curavi || 6 μηνὶ θῶθ τουτέστι σεπτεβρ(ῶ) ἡμέρα γ' ὥρα γ' V [cf. p. 261sqq.] || 11 μοῖραν solita nota, μ cui ὁ super ponitur, libri indicant || 12 ἔξηκοστὰ] Ε'Ε ABC ΕΕ M λεπτά V | ταῦτα V || 13 καὶ ἀνέτελεν Ζυγὸς μοῖρας V | καρκίνος μοῖρας V || 14 ὁμοίως... 15 κβ̄ om V | μὴν R || 15 ὦ V | Ζυγὸν ἀνατέλλον V || 16 ἡμέρα] 6 A'6 B(C)M solita nota: (κρόνου) V | (Κρόνου) αὐτοῦ τοῦ R: αὐτοῦ V, om M || 17 ἔγγιστα... p. 19, λέοντι] μοιρικὸς· καὶ οἶκος ἀφροδίτης· καὶ αὐτῆς μεγάλος εὐδαιμονούσαν ἐν τῷ ἀναβιβάζοντι συνδέσμῳ· γίνετε ἐν τῷ λέοντι· V | τὴν om M || 19 ἐν] ἐν τῷ M || 20 κρονικόν V || 21 ἀπερχόμενον M || 22 δουλείας] Ζυγὸν δουδουλείας V || 23 ὁμοίως] ἴππο ὁμοίως οὐσα | ἀπὸ νότου] ἀπαντᾶν M | σημαίνουσα· ἐν M, om V || 24 ὀρμῇ κινεῖ· καὶ ἐπιμονίμῳ καὶ χρονιωτάτῳ V, qui ἐπιμόνω rectius tradere videtur || 25 μάχαις] νίκαις V

πολιτεία τινὶ κεκαιουρημένη σεμνυόμενον· καὶ γὰρ διὰ μὲν τὸν Κρόνον μεσουρανεῖν ὑψηλὸν καὶ ἀνυπότακτον ἔχει φρόνημα καὶ ἐπιχειρημα ἀταπείνωτον· καὶ ἀντιτάσσεται τοῖς τοῦ Διὸς καὶ Ἄρεος ἔθνεσι μέχρι τῶν ἡλιακῶν σκήπτρων· αὐτὰ γὰρ τὰ ἡλιακὰ ἔθνη μόνα ὑπεξαίρειται τοῦ Ζυγοῦ τοῦ τοιοῦτου ἔθνους. κέχρηται δὲ ἀπαλότῃ καὶ θαυσιεῖ 5 διαίτῃ καὶ ποτῶ ἀκικέρῳ καὶ ἀδιονύσῳ· οἶνον γὰρ ὡς ὄντα τοῦ ἡλίου οὐ θέλουσι πίνειν. καὶ χειροῖσι κρέασιν ὡς οὔσι τοῦ Ἄρεος οὐ κέχρηται. περιτέμνονται δὲ τὴν ἀκροβυστίαν δι' αὐτὸν τὸν Κρόνον. καὶ ἀκολασταίνουσι διὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἧς οἶκος μὲν ἐστὶν ὁ ὕροσκοπῶν Ζυγός, ταύτης δ' ἐν ὀρίοις ὁ Κρόνος ἐστὶ· λάτνον γὰρ τὸ ἔθνος καὶ κατωφερὲς πρὸς τε 10 συνουσίας γυναικῶν καὶ ἀρρενομανίας ἐστὶ. καὶ παντοίοις χρώμασι καὶ παντοδαποῖς ἐσθήμασι καὶ πολυτελέσι μύροις ἐναβρύνεται δι' αὐτὴν τὴν Ἀφροδίτην· διὸ καὶ τὴν ἐπίσημον αὐτῆς ἡμέραν τὴν β̄, ἢ τις ἐστὶν ἡ παρασκευή, τιμᾶ. καὶ αἰεὶ καταντλείται τοῖς ὕδασι, καὶ ταῖς πλύσεσι καὶ τοῖς ἀγνισμοῖς χαίρει· φέρει δὲ τὰς μὲν σωματικὰς ἔξεις γυναικῶδες καὶ μα- 15 λακώτερας, τὰς δὲ ψυχικὰς ἀνδρῶδες καὶ ἀρρενικὰς. ἐπικρατεῖ δὲ πάσης Αἰγύπτου καὶ Λιβύης, (καὶ) Αἰγύπτου μὲν ὡς οὔσης τοῦ Ἑρμοῦ, Λιβύης δὲ ὡς οὔσης τοῦ Ἄρεος, Παλαιστίνης δὲ καὶ τῆς Κυρίας ὡς οὔσων τῆς τε σελήνης καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. ἐκδιώκει δὲ τῶν Ῥωμαίων ἔθνος ἀπὸ πάσης Κυρίας καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν, καὶ καταπονεῖ καὶ ἀποκτένει καὶ αἰχμαλω- 20 τεύει Κιλικίαν· καὶ Καππαδοκίαν παντελῶς ἐρημῶσει διὰ τὸν Ἄρη· πλὴν αὐτὴν τὴν τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν οὐ παρακαλεῖται διὰ τὸν ἥλιον καὶ ἔτι διὰ τὸν Ἄρη εἶναι πλησίον τοῦ μεσουρανήματος. ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν τὸν Ἄρη ἐν τῷ ἰδίῳ ταπεινώματι, ἤγουν ἐν τῷ καρκίνῳ, ταπεινωθήσονται τὰ τοῦ Ἄρεος ἔθνη ἐνώπιον τοῦ λαοῦ τούτου· διὰ δὲ τὸ 25 εἶναι αὐτὸν (τὸν Ἄρη) ἐν τῷ μεσουρανήματι ἢ βασιλείᾳ τῶν ὑπ' αὐτὸν

I καιουρημένη λαμπρυνόμενον· καὶ τί γε διὰ τὸ V || 2 ἐπιχειρήμα om V | καὶ om V | τοῖς . . . 4 μέχρι] γὰρ τα του διός καὶ τα του ἀρεος· μέχρι V || 4 ὑπεξήρητε μόνα V || 5 δέ] γὰρ V | ἀπλότῃ sic V: ἀπαλωτάτῃ RM | θαυσιεῖ M ψηλῇ V || 6 πότῳ libri | ἀδιονύστω M ἀδιονύσώττω· V | οἶνον V οἶον M | οὐ . . . 7 καὶ] ἀθετεῖ V || 7 κέχρητε· V || 8 διὰ τον V || 9 ταύτῃ M || 10 τὸ V: om RM | τε om V || 11 συνουσίαν V | καὶ ἀρρ. ἐστὶ· καὶ om V || 12 παντοδαπῇ M | ἐναβρύνεται A ἐναυρυνόμενον V | διάτῃ V || 13 διὸ om V | αὐτῆς . . . ἢ] ἡμέραν αὐτοῦ ἤγουν τὴν ἕκτην· ἢ τις ἐστὶ (om ἢ) V || τιμᾶ om V | κατατλούντε V | πλύνεισι et ἀγνίσμασι V || 15 μὲν om V | ἔξεις] ἐντεύξεις V | καὶ μαλακ. om V || 16 καὶ ἀρρενωπούς· V | πάσης . . . 19 Ἑρμοῦ.] τὴν πᾶσαν αἰγυπτὸν· καὶ τὴν λιβύην· αἰγυπτὸν μὲν ὡς οὔσαν Ἑρμοῦ· λιβύην δὲ οὐ τοῦ ἀρεος· κυρίαν δὲ καὶ τὰς παλαιστίννας οὐ οὔσαν Ἑρμοῦ καὶ τῆς σελήνης· V || 20 ἀποκτένει ABCM cf. Sturz de dial. Maced. p. 119. 128: ἀποκτείνει V | αἰχμαλωτεύει C αἰχμαλωτίζει V | λυκίαν V || 23 τὸν Ἄρη εἶναι] τὸ τὸν (ἀρη) RM τοῦ (ἀρε)ος εἶναι V || 24 τοῦ . . . τὸ] τοῦ ταπεινώματος· καὶ διὰ τὸ ἔτι V || 25 τούτου] καὶ καταπονηθήσονται addit V | τὸν Ἄρη om V || 26 αὐτῶν A αὐτὰ V

- ἔθνῶν διαμενεῖ, τούτεστιν ἡ τῶν Ῥωμαίων καὶ ἡ τῶν Τούρκων καὶ Χαζάρων καὶ Βουλγάρων καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων. ἔτι γε μὴν καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸν Δία ἐν τῷ αὐτοῦ ταπεινώματι, ἤγουν ἐν τῷ αἰγόκερω, ἡ τῶν ἀνατολικῶν ἔθνῶν καὶ αὐτῶν τῶν Περσῶν βασιλεία παντελῶς ὑπὸ τούτου 23
- 5 τοῦ ἔθνους ἀφανισθήσεται· κυριεύσει γὰρ πάσης τῆς ἀνατολῆς καὶ ἀπολεῖ τοὺς τῶν Περσῶν δυνάστας καὶ αὐτὴν τὴν βασιλείαν αὐτῶν πρόρριζον ἔκτεμει· πᾶσα δὲ ἡ Περσίς ὑποταγῆσεται ἄχρις Ἰνδῶν, καὶ ἔτι διὰ τὸ εἶναι τὸν Δία ἐν τε τῷ ἑαυτοῦ ταπεινώματι καὶ ἐν τῷ ὑπὸ γῆν Ἀρμενία τε καὶ Ἰβηρία καὶ Κολχίς καὶ τὰ μέρη τῆς Σκυθίας διὰ τὸν Ἄρη. ἐπεὶ δὲ 10 καὶ τὸν κλῆρον τῆς τύχης εὖρομεν ἐν τῷ ὑπογείῳ κέντρῳ συνόντα τε αὐτῷ τὸν Δία (ἐν τῷ ὑπογείῳ) καὶ αὐτὴν συμπαρούσαν τὴν σελήνην μετ' αὐτῶν, ἐπιθεωρούντων Κρόνου τε καὶ Ἄρεος διαμέτρῳ σχήματι, ἕνεκα τούτου πᾶσα ἡ τοῦ ἔθνους εὐδαιμονία ἀπὸ μαχαίρας καὶ ὑποτακτικῆς ἰσχύος αὐτῷ περιέσται.
- 15 Ἄναγκαῖον δὲ ψῆθην πρὸς τούτοις πᾶσι πρῶτον μὲν διακριβοῦν τὴν τοῦ ἔθνους ἐπικράτησιν ἤγουν τὴν ἀπαριθμησιν τοῦ χρόνου τῆς αὐτῶν ἔξουσίας ἐκ τῆς τῶν ἀφετῶν τοπικῆς διασκέψεως καὶ εἶθ' οὕτως καθέξῃ τὴν τῶν βασιλέων ποσότητα πρὸς τὰς Κρονικὰς ἐπεμβάσεις καὶ τούτων αὐτῶν τὰς θανατηφόρους ποιότητας καὶ τὰς τῶν τόπων μεταβολὰς κατὰ 20 πρόσβασιν πρὸς τὰ ἐπόμενα τῶν Σωδίων, ὡς ἐπὶ γενέσεως διευκρινήσω τὴν τῶν μελλόντων εἰδησιν ὡς ἂν οἷός τε ὦ. ὁμοῦς οὖν εἰρήσθω τὸ παρὸν περὶ τῆς αὐτῶν χρονοκρατορίας καὶ πόθεν ὀρμώμενοι γινώσκωμεν καὶ ποίοις τις κεχρήμεθα τοῖς ἀφέταις.

Πέντε ὡς εἰκὸς ὄντων καὶ γνωριζομένων τῶν ἀφετικῶν τόπων, ὡς 25 καὶ τῷ καθηγητῇ ἡμῶν Πτολεμαίῳ δοκεῖ, τοῦ ὠροσκόπου, τοῦ μεσουρανήματος, τοῦ δύνοντος, τοῦ θ' τόπου καὶ τοῦ ια', οὐχ εὖρον ἰσχυροτέρους

1 τούτεστιν] οἷον εἰ V | καὶ τούρκων V || 1-2 χαζαίων V | fort. ὁμόρων || 3 ἐν] συν V | αὐτοῦ B: αὐτοῦ ACMV | ἡ τῶν . . . 4 βασιλεία . . . ἀφανισθήσεται V: τὴν τῶν . . . βασιλείαν . . . ἀφανισθήσεται RM || 4 ἔθνῶν et αὐτῶν τῶν om V | τούτου post ἔθνους ponit V || 5 ἀπολέσει libri, sed cf. ad l. 4 || 7 ἔκτεμει V: ἀπολεῖ ceteri | ὀποταγ. καὶ ἀχρισινῶν· V verbis 7 καὶ . . . 8 τὴν omissionem || 8 ἑαυτοῦ BCM: αὐτοῦ A | ἀρμενία A || 9 τε καὶ et proximum καὶ om V | deesse aliquid videtur | ἐπειδὴ εὖρομεν τὸν V || 10 τε] δὲ M (V?) | αὐτῷ et ἐν τῷ ὑπογ. om V || 11 μετ' αὐτῶν om V || 12 τε et διαμ. κλήμ. om V || 13 ἰσχύος γενήσεται· V || 14 δὲ om V | πρὸς] πρὸς ἐπὶ V || 16 ἤγουν τὴν . . . 17 ἐκ] ἤγουν τὸν χρόνον τῆς αὐτῶν ἔξουσις ἀσικῶ ἀπαριθμήσεως· V | fort. τῶν χρόνων || 19 τρόπων M | καὶ κατὰ πρόσβασιν V || 20 διευκρινήσῃ M διευκρινήσεται V || 21 εἰδησιν M | ὡς . . . ὦ et οὖν om V || 22 γινώσκετε et 23 κέχρητε V | 24 ὡς] καθὼς V | Πτολεμ. tetrab. III p. 127 sq. || 25 τοῦ τε ὠροσκοποῦντος σημείου (νε supra ημ scribitur, l. σημείου?) καὶ τοῦ θ' καὶ τοῦ ια' τόπου· καὶ τοῦ μεσουρανοῦντος· V participiis etiam infra l. 5, non l. 8 pro nominibus usus | τοῦ τε ὠρ. RM cum V

τόπους τοῦ τε μεσουρανήματος καὶ τοῦ ἀγαθοδαιμονήματος (τουτέστι τοῦ ἰᾶ τόπου), οὗς καὶ ἐπέσχον μοιρικῶς ὁ τε τοῦ Κρόνου καὶ ὁ τῆς Ἄφροδιτης, καὶ ὁ μὲν τοῦ Κρόνου τὸ μεσουράνημα, ὁ δὲ τῆς Ἄφροδιτης τὸν ἰᾶ· καὶ ἐπειδὴ συνῆν ὁ ἀναβιβάζων σύνδεσμος τῇ Ἄφροδιτῃ, αὕτη που τὴν τῶν ἐτῶν ἄφρασιν ἐκληρώσατο, ἐπὶ τὸν ἀναβιβάζοντά πως τὴν κυκλικὴν ἀπαρίθμησιν ποιουμένη· ὁ δὲ τοῦ Κρόνου ὡς ἐπέχων τὸν ἔξουσιαστικὸν καὶ βασιλικὸν τόπον τῶν κρατούντων βασιλέων τὴν ἄφρασιν ποιεῖται, ποτὲ μὲν αὐτοῖς τοῖς οἴκοις ἐπιμερίζων, ποτὲ δὲ τῷ Ἄρει, ποτὲ δὲ τῷ Διί, ἐνίοτε δὲ τῇ Ἄφροδιτῃ. καὶ ἡ μὲν Ἄφροδιτῃ ἐπὶ τὸν ἀναβιβάζοντα ἀφιεῖα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐλαχίστων αὐτῆς κύκλων ἤγουν τὸν ἡ ἀνεκυκλήσατο ἐπὶ τὴν τοῦ ἀναβιβάζοντος ἔνεακαιδεκαετηρίδα, ἤγουν ὀκτάκις ἰθ. ρνβ. ταῦτα ἐστὶ τὰ ἔτη τῆς τοῦ ἔθνους ἐπικρατήσεως ἐν δυνάμει καὶ ἰσχύι καὶ ἀηττήτῃ ἐπικρατεῖα. Κρόνος δὲ τὴν τῶν βασιλέων ἀπαρίθμησιν δηλοποιεῖ ἐκ τῆς τῶν αὐτοῦ μοιρῶν ἐποχῆς ἐν τῷ μεσουρανήματι· ἐπέχει γὰρ τὴν κδ μοῖραν τοῦ καρκίνου, ἢ τις ἐστὶν ἐν ὀρίοις Ἄφροδιτης, καὶ διὰ τοῦτο κδ 15

24 σημαίνει τοὺς ἐπικρατήσοντας τοῦ ἔθνους τούτου, περὶ ὧν ὕστερον τὴν ἀπόδειξιν μέλλω ποιεῖσθαι τὰς τε προβολὰς αὐτῶν καὶ τὰς ἔξεις καὶ τὰς τῶν θανάτων ποιότητα. καὶ μὴ δόξης, ὡς Τιμόθεε, ἐντυγχάνων τῇ μικροτάτῃ μου ταύτῃ πραγματεῖα λέγειν ἐν ἑαυτῷ, ὅτι ἐν ὀλιγοστῷ χρόνῳ καὶ εὐμαρεστάτῃ χρήσει ταῦτα ἔξεθέμην· ἀλλ' ἀφορῶν πρὸς τὸ μέγεθος τῶν νοημάτων στοχάζου καὶ αὐτῶν τῶν πόνων τὴν ἐπιβολὴν καὶ τοῦ τρόπου τὸ δυσέφικτον.

Ὁ ὠροσκόπος τόπος ἐστὶ τῆς Ζωῆς· καὶ γοῦν ὡς περ ἐπὶ γενέσεως τὴν ἔκτροπὴν ἐκάστου ἀπὸ τούτου λαμβάνομεν, οὕτω δὴ σκοποῦμεν καὶ τὴν τοῦ ἔθνους τούτου οἰονεῖ ἔκτροπὴν Κρονικῇ τε καὶ Ἄφροδισιατικῇ ἀφ- 25 ἠγήσει, αὐτοῦ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ἄφροδιτης ἐπιθεωρούντων, τοῦ μὲν ἐκ

1 τόπους] τόπους των ἀφρέσεων, πλήν V | τε om V || 2 verba inclusa om V | ἐπέσχον B: ἐπέχον ACM ἔσχον V || 3 (κρόνου) ἀστήρ καὶ corr B | ὁ ante τῆς Ἄφρ. om V | ὁ μὲν] το μὲν V | τοῦ om M | τὸν] τον V τὸ RM || 4 αὕτη που libri | ἐτῶν] ἀφρετῶν V || 5 πως V: πρὸς RM || 7 καὶ βασιλικὸν] πάντι (τ supra τι scripto) V | τρόπον M || 8 τοῖς om M | ἄρει καὶ ποτὲ V | δὲ καὶ τῇ V || 9 ἐπὶ om R | ἀφ-
ιέμένη || 10 τὸν ἐλάχιστον V | κύκλον ἦος τὸν V 11 ἔνεακαῖδ — M || 12 τὰ ἰθ V | ἐστὶ V: εἰς RM | τὰ ἔτη om A | τῆς om V | δυνάμει] δύει (δυνήσει?) V || 13 ἐπι-
κρατῆσει ut videtur M | βασιλέων] βιβλίων V | ποιήσει (δηλο- om) V | ἐποχῇ M ||
14 ἐπέχει γάρ] ἐπειδὴ γάρ ἐπέχει V || 15 καὶ om V || 16 τωτων V | ἐπικρατούντας
V || 16 ὧν] ὧν μικρὸν V || 17 τοῦ (sed τῶν corr.) θανάτου A || 18 ποιότητας]
deest δηλῶν vel ἐκτιθέμενος || 19 λέγον V | ὀλιγοστῷ M (V?) | 23.277,7 etc. locorum
numeri rubro codicum ABCM marginibus adscribuntur ἄ τόπος etc., in V signo-
rum notae minio praescribuntur | Ὁ . . . 25 ἔκτροπῆν] Ζυγὸς ὁ τῆς Ζωῆς τόπος·
καὶ τούτων γάρ ως ἐπιγενέσεως ἐκ μὲν τοῦ ὠροσκόπου ὀρώμεν τὴν ὡς ἔκτροπὴν
γινόμενῃν τοῦ ἔθνους· V

τετραγώνου σχήματος, τῆς δὲ ἔξ ἑξαγωνικῆς μαρτυρίας. καὶ ὡςπερ τὸ
 παιδίον πρῶτα μὲν ἐν σπαργάνοις καὶ γάλακτι τὴν ἐκδοχὴν λαμβάνει, τὸ
 πεντηκοστὸν δῆπουθεν τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς διάστημα καὶ εἶθ' οὕτως περι-
 πατεῖν ἄρχεται καὶ στερεᾶς τροφῆς μεταλαμβάνειν, καὶ ταῦτα ἐν ταῖς
 5 μητρικαῖς ἀγκάλαις, οὕτως καὶ τὸ ἔθνος τοῦτο ἐν τῇ αὐτοῦ πατρίδι δια-
 τρίζει καὶ ἐκβιβάζεται καὶ ὁρμᾶν αὐτόθεν μελετᾷ.

ὁ δεύτερος τόπος κτημάτων τόπος ἐστί. καὶ ἐπεὶ Ζῦδιον ἐστὶ σκορπίος,
 οἶκος δὲ τοῦτο τοῦ Ἄρεος, καὶ ἐπιθεωρεῖται τριγωνικῶς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ
 οἰκοδεσπότη (αὐτοῦ, ἦγουν τοῦ Ἄρεος), δηλοῖ τὴν τοῦ ἔθνους ἐκ πο-
 10 λεμικῆς ἐπιθέσεως σκύλευσιν καὶ κτήσιν ἔξ ἀρπαγῆς καὶ ἀλώσεως πόλεων
 καὶ ὑποταγῆς ἐθνῶν.

ὁ τρίτος τόπος ἀδελφῶν τόπος ἐστί, Ζῦδιον ἐπέχων τοῦτο. καὶ διὰ
 τὴν τοῦ ἡλίου τριγωνικὴν τε οἰκοδεσποτίαν καὶ τετραγωνικὴν αὐτοῦ μαρ-
 τυρίαν πολλοὺς ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν ἀδελφοὺς καὶ συνασπιστὰς εὕρησει
 15 τοῦτο τὸ ἔθνος· εὐνοοῦσι δὲ αὐτῷ καὶ συμπνέουσι καὶ τῷ νόμῳ αὐτοῦ
 φέρονται· καὶ πολιτεύονται θέσει καὶ οὐ φύσει, σχέσει καὶ οὐκ ἐπιμείφα
 διὰ τὸ τοῦ Κρόνου ἀνυπότακτον καὶ ἀτιθάσσευτον καὶ διὰ τὴν φυσικὴν αὐ-
 τοῦ πρὸς τὸν Ἄρη ἀντιδιαστολήν.

ὁ τέταρτος τόπος πατρὸς τόπος ἐστί. διὰ δὲ τὸ εἶναι τὸν Δία ἐνταῦθα
 20 ἦγουν ἐν τῷ αὐτοῦ ταπεινώματι σημαίνει τὴν προγονικὴν αὐτῶν καὶ πα-
 τρικὴν ταπεινώσιν· πλὴν διὰ τὸ τὸν Δία ἀγαθοποιὸν ὄντα ἀτέρα κεκεν-
 τρωμένον εἶναι καὶ συνεῖναι τῇ σελήνῃ, τῶν μελλόντων τὴν εὐπάθειαν
 μηνύειν αὐτὸν φαμέν.

ὁ πέμπτος τόπος τέκνων τόπος ἐστί. διὰ τὸ εἶναι οὖν ἐν τῷ τόπῳ
 25 τοῦτω τὸν καταβιβάζοντα καὶ ἐπιθεωρεῖσθαι ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐκ δια-
 μέτρου, πολλῶν καὶ οὐκ εὐαριθμητῶν τέκνων πληθὺν ἕσσεσθαι σημαίνει

1 ἔξ om V | καὶ . . . 2 μὲν] καὶ τα πρῶτα μὲν ὡςπερ τὸ παιδίον V || 2 καὶ
 ἐν V | τὸ om V || 4 μεταλαμβάνον V || 5 οὕτω V | τοῦτο om V | αὐτοῦ B: αὐτοῦ
 ceteri | διατρίζει om V | 6 ὁρμᾶν] ὁρμὰ καὶ V || 7 ὁ . . . 8 Ἄρεος] σκορπίος· τόπος
 κτημάτων διὰ το εἶναι αὐτὸν οἶκον (ἄρεος· V || 8 τριγωνικῶς] τριγωνικῆς ἐπο-
 πτείας V || 9 glossema remotione om V | τὴν] γὰρ τὴν V || 10 καὶ κτήσιν] ἐκ τῆς V |
 ἀλώσεων M || 12 ὁ . . . 13 αὐτοῦ] + τοῦτο· ἀδελφῶν τόπος· διὰ τὴν τοῦ ἡλίου
 τριγωνικὴν δεσποτίαν· καὶ αὐτοῦ τοῦ ἡλίου V || 14 ἀδελφοὺς καὶ] ἄλλους V || 15 τὸ
 om V | εὐνοοῦντας αὐτῷ καὶ συμπνέοντας· καὶ αὐτῷ τῷ ἀνεμοῦ φέροντι· καὶ V ||
 16 fort. συμπεριφέρονται | φύσει καὶ οὐ θέσει V || 17 ἀτιθάσσευτον A | διὰ om V ||
 19 ὁ . . . ἐνταῦθα] + ὁ αἰγόκερος τόπος πατρὸς ὧν (hoc usque rubro) διὰ το
 εἶναι τὸν Δία αὐτόθι(i)· V | ἐνταῦθα τὸν Δία A || 20 αὐτοῦ libri | αὐτῶν post
 patr. V || 21 διὰ . . . ἀτέρα] ὡς ὄντα τοῦ ἀσερος ἀγαθόν V || 22 συνόντα V |
 εὐπάθειαν R || 23 μεμηκέναι V || 24 ὁ . . . οὖν] ὁ ὕδροχόος· τόπος τέκνων· διὰ
 το εἶναι V || 25 τοῦτω . . . ἐκ] τοῦ καταβιβάζοντος· καὶ ἐπιβλέπωντος τὴν ἀφ(ρο-
 δίτην) ἐκ V || 26 fort. πολλῶν – εὐαριθμητον | ἕσσεσθαι et αὐτοῖς om V

αὐτοῖς ἀπὸ θεραπειῶν, ὁμοίως ἐπ' ἀγαθῶν αὐτῶν διὰ τὸ οἶκον εἶναι τοῦτον τοῦ Κρόνου.

ὁ ἕκτος τόπος ἀσθενείας καὶ ἀκαταστασίας ἐστίν. ἐπεὶ δὲ τριγωνί-
25 ζεται ὑπὸ τοῦ Κρόνου καὶ τοῦ Ἄρεος, | σημαίνει τὰς κατὰ καιροῦς
εἰς τὸ ἔθνος συμβησομένας ἀκαταστασίας καὶ ἀνωμαλίας. δεήσει γὰρ εἰς 5
αὐτοὺς γενέσθαι διχόνοιαν καὶ μάχην πολλήν· ὦν τὴν διακάφησιν ἐν τοῖς
ἐφεξῆς γινομένοις καὶ παραφουσμένοις πράγμασιν ὑποδείξω.

ὁ ἕβδομος τόπος γάμου τόπος ἐστί. διὰ οὖν τὸ εἶναι τὸν κριδὸν ὕψωμα
καὶ τρίγωνον τοῦ ἡλίου (τριγωνίζεται δὲ ὁ τόπος καὶ ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης
σὺν τῷ ἀναβιβάζοντι), τὰς γαμετὰς ἄγουσι διὰ πάσης τιμῆς καὶ πάσῃ πο- 10
λυτελείᾳ καταγεραῖρουσι. διὰ δὲ τὴν τοῦ κριοῦ ἀρχικωτάτην καὶ ἀνέργαστον
ιδιότητα αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀνέργαστοι ἔχονται. διὰ δὲ τὸ τὸν οἰκοδε-
σπότην αὐτοῦ ἤγουν τὸν Ἄρη ἐν τῷ ἰδίῳ ταπεινώματι εἶναι καὶ ῥαδίως
τὰς ἑαυτῶν ἀπολύουσι γυναῖκας.

ὁ ὄγδοος τόπος θανάτου τόπος ἐστί. διὰ οὖν τὴν φυσικὴν τοῦ ταύρου 15
κακοπάθειαν καὶ ὑπομονητικὴν ἡμερότητα τὸν θάνατον ἀδειλάνδρως φέ-
ρουσι· κατατολμῶσι γὰρ αὐτοῦ καὶ ῥιψοκινδύνως τὰς ἐπιφορὰς προσίενται.

ὁ ἔνατος τόπος Ξενιτείας τόπος ἐστί. διὰ δὲ τὸ οἶκον εἶναι Ἑρμοῦ,
πυκνὰς ἐπιτελοῦσι Ξενιτείας καὶ ἐκστρατείας, ὅθεν καὶ τὰς Ξενιτείας πατρίδας
ἡγοῦνται. 20

ὁ δέκατος τόπος, ὅς ἐστι τὸ μεσουράνημα, πράξεως τόπος ἐστί. καὶ ἐπεὶ
οἶκος ἐστὶ τῆς σελήνης, ἐκάστου τῶν κρατούντων τοῦ ἔθνους ἡ ἔξουσία ταχεῖα
καὶ ὀλιγοχρόνιος ἔσται· οὐδεὶς γὰρ τῶν ἐν τῷ ἔθνῳ βασιλευσόντων πλέον

1 ὁμοίως AV: ὁμοίως BCM | ἐπ' ἀγαθῶν διὰ τον του κρόνου οἶκον· V || 3 ὁ
... 4 Ἄρεος] + ἰχθύες· τόπος δούλων· (huc usque rubro) διὰ το τριγωνίζην τὸν
(κρόνον καὶ τον (ἀρη)· V | ἐστί· M: leg. τόπος ἐστίν | κερὸν V || 5 συμβησομένας
om V, post καιρούς dat M | δεήσει] ἔχει V | εἰς M || 6 διχόνοια καὶ μάχη πολλή RM |
ἔριν πολλήν· ἄλλα καθεξῆς πρὸς το γινομένοις V || 7 ὑποδείξαιμι· τὴν τούτου δια-
κάφησιν: V || 8 ὁ ... οὖν] + κριδὸς τοπος γαμου· (adhuc rubro) διὰ V || 9 τοῦ ...
10 σὺν] ἡλίου καὶ τριγωνίζ(ειν) τὴν ἀφ(ροδίτην) τὸν τόπον συν V | καὶ ... 11 κα-
ταγερ. om V || 11 καὶ ἀνεργ.] ἔνοιαν καὶ ἀνυπέργαστον V || 12 ἰδιωτ(ά)την M om
V | αἱ ... 13 καὶ] ἀνέριθοι καὶ ἀνέργαστοι τυγχάνουσι αἱ γυναῖκες αὐτῶν· διὰ δε
το του δεσπότη ταπεινώμα ἤγουν τοῦ (ἀρεος): V || 14 ἀπολύουσι V: ἀπολύουσι RM ||
15 ὁ ... τὴν] + ὁ ταῦρος θανάτου τόπος: (rubro) διὰ τὴν V || 16 ἀδειλάνδρους M |
ὑποφέρουσι V || 18 γὰρ αὐτοῦ] δὲ του θανάτου V | προσ σίενται M προ ἰέντε συμπ
hiatu V || 18 ὁ ... Ἑρμοῦ] + (διδυμο)ις τόπος Ξενιτείας: (rubro) διὰ τὴν του ἔρμου
οἰκοδεσποτεῖαν· V || 19 ἐπιστρατείας V || 21 ὁ ... 23 ἔσται] (καρκίν)ον τόπος πρά-
ξεος· (rubro) διὰ το εἶναι αὐτὸν οἶκον σελήνης· ἡ ἔξουσία αὐτῶν ταχεῖα καὶ ὀλιγο-
χρόνιος· V | ὁ ... ὅς ἐστι om R | ὅς ἐστι τὸ μεσ. spuria videntur || 23 ὀλιγοχρόνια
M | βασιλευς. ... 289,3 βασιλέων] βασιλέων ἐπιζήσετε ἐν τῷ αὐτοῦ ἔξουσίᾳ· ἤγουν
βασιλεύει πλείυ τὸν ἰθ χρόνον τοῦ σεληνιακοῦ κύκλου· εἰ μὴ μικρὸν τι καὶ ρικόν
διάστημα· πλὴν διὰ του ἐνυπάρχον τὸν Κρόνον ἐν τῷ αὐτοῦ του μεσουρανήματος
μοῖρα· ἴσος τινὲς αὐτῶν τον βασιλεύοντων V

τῶν ἰθ' χρόνων τοῦ ἀποκαταστατικοῦ κεληνιακοῦ κύκλου βασιλεύει, ὄσον δι' αὐτὴν τὴν κελήνην. πλὴν διὰ τὸ τὸν Κρόνον ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ μάρτυρος μοίρᾳ ὑπάρχειν τινὲς τῶν βασιλέων φθάσουσι τὰ κῶ ζτη. ἡ μέντοι βασιλεία ἐκάστου δι' αὐτὸν τὸν Κρόνον κραταῖα καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἀνυπότακτος γενήσεται.

ὁ ἐνδέκατος τόπος τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος τόπος ἐστὶ. διὰ γούνην τὴν φυσικὴν τοῦ λέοντος ἰδιοτροπίαν καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης ἐν αὐτῷ παρουσίαν καὶ σὺν αὐτῇ τοῦ ἀναβιβάζοντος ἐποχὴν ἐν πᾶσιν εὐδαιμονήσουσιν, ἐν τε τροφαῖς καὶ ἐσθήμασιν καὶ ἐξουσίαις καὶ ἐμπορίαις ἐκτὸς ἠαλάσσης· ἐν θαλάσῃ γὰρ τοσοῦτον οὐκ ἐπικρατήσουσιν.

ὁ δωδέκατος τόπος τοῦ κακοδαιμονήματος τόπος ἐστὶ. διὰ οὖν τὸν ἥλιον καὶ τὸν Ἑρμῆν πολλοὺς κτήσονται θεράποντας, καὶ οἱ δυστυχοῦντες εὐτυχήσουσι καὶ οἱ εὐτυχοῦντες σπανίως δυστυχήσουσιν.

Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τῶν ἰβ' τόπων καὶ τῆς κεντρώσεως ὑπεστήσαμεν.

τὰ δὲ νῦν περὶ τῶν αὐτοῦ τοῦ ἔθνους βασιλέων πραγματεύσομαι καθέξῃς αὐτοὺς σημαίνων μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἐπισημαίνοντων κατὰ τὴν τοῦ 26 ἔθνους τούτου ἐπικράτησιν. ἔχει δὲ ὁ περὶ τούτων λόγος οὕτως.

Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἀφηγησόμενος διὰ τὸ εἶναι τὸν Κρόνον ἐν ὄριοις Ἀφροδίτης, τὸ δὲ ὕψωμα τοῦ Κρόνου καὶ τὸν οἶκον τῆς Ἀφροδίτης ἀνατέλλειν, αὐτὴν δὲ τὴν Ἀφροδίτην ἔψαν φάσιν ποιεῖσθαι ἀνὴρ ὑπάρχει Κρονικῆς συγκράσεως· οἱ δὲ τὴν Κρονικὴν σύγκρασιν ἔχοντες συνοικειουμένης τῆς Ἀφροδίτης ὑψηλὸν καὶ μετέωρον ἔχουσι τὸν τρόπον. διὸ δὴ ἔστιν ὁ ἀνὴρ σημεῖα τοῦ σώματος ἔχων ἐκ μὲν τῆς Ἀφροδίτης διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ἀνατολικὴν εὐμήκης, τὸ εἶδος ὠραῖος καὶ τρογγύλος, τὰ ὄμματα χαροπός,

1 Mohammed
† 632

1) διὰ τὴν τὴν (M || 3 μοίρα om A | τινέ) unus tantum V Moawia, annos viginti unum XIX Manssur || 3 ἢ . . . 5 Κρόνον] καίτοι αὐτοῦ τὸν κρόνον· ἡ βασιλεία V || 6 ὁ . . . τὴν] + λέων τόπος (rubro) τοῦ ἀγαθοδαίμονος. διὰ τὴν V || 7 λέοντος] Κρόνου notam dat R | ἰδιοτροπίαν] σύγκρασιν V | συμπαρουσίαν καὶ τοῦ ἀναβιβάζοντος συγκυρίαν ἐν V || 9 ἐν τε] καὶ εὐημερήσουσι ἐν τε V | αἰσθήμασι M | καὶ ἐν ἐξουσίαις V || 10 γὰρ] γὰρ ἐπὶ V || 11 ὁ . . . οὖν] + παρθένος τόπος· (rubro) τοῦ κακοδαιμονήοντος διὰ V || 12 οἱ om V || 13 οἱ et σπανίως om V || 14 διὰ . . . 15 τοῦ] διὰ τῆς τοῦ ἰβ'οῦ τόπου κεντρώσεως ἐνεστησαμένη· - (hinc rubro) + τέλος περὶ τα ἰβ'α Ζώδια. + ἀρχὴ τανῶν δὲ περὶ τῶν τοῦ αὐτοῦ V || 16 σημαίνων αὐτοὺς V | ἐπισημαίνοντων καὶ συμπτωμάτων γινομένων κατὰ V || 17 ἔχει . . . οὕτως] τούτων οὕτως ἔχοντων περὶ τῶν κρατούντων καὶ δεσποσόντων τῆς τοιαύτης βασιλείας νῦν ἐπιβάλομαι λέγειν καὶ διασαφίν· || 18 numerus regum in mg rubro adnotant ἃ βασιλεύς etc. M ἄοῦ etc. R | ἀφηγούμενος V || ὄριοις τῆς ♀ καὶ αὐτῷ τῷ ὕψ. V || 19 ὁ οἶκος RM οἶκος V | ἀνατέλλον V ἀνατέλλει RM || 20 αὐτὴ δὲ ἡ ♀ (εὐρέθη addit V) libri | ποιεῖται· RM ποιούμενη· V | ὑπάρχων V || 21 τὴν . . . ἔχοντες V: τῆς κρονικῆς συγκράσεως ὄντες RM || 22 ἔχουσιν V || 24 εὐμήκης] τὴν ἡλικίαν εὐμήκης V εὐμήκης ὦν RM | τὸ] καὶ τὸ V | ὠραῖος καὶ τρογγύλος· V: ὠραῖον καὶ τρογγύλον ἔχων RM | χαροπός V: χαροπὰ AM χαρωπὰ BC

τὴν χροιάν Ἐανθός, τὰ ἄκρα εὐτύπωτος, δακύτερος, ἡδονῇ συγκεκρα-
 μένος· ἐκ δὲ τοῦ Κρόνου κύνειν (πλουτῶν) καὶ ἐπιστημονικὴν σοφίαν,
 ἐνθουσιασμόν τε καὶ ἀνυποταξίαν· διὰ δὲ τὸν Ἑρμῆν οὐ πλεῖον ἡμίσεος
 ζωδίου ἀπέχοντα τῆς Ἀφροδίτης πολυλογίαν· σπανοτεκνίαν δὲ διὰ τὴν
 ὀλιγογονίαν τοῦ λέοντος. ἀφηγήσεται οὖν τὸ ἔθνος παιδαγωγῶν καὶ δι- 5
 δάσκων καὶ ἐπιρρωννύων. ἄχρις ἂν ἔλθῃ ὁ τοῦ Κρόνου ἀστήρ ἐπὶ τὸ τοῦ
 σκορπίου τέλος ἐν τοῖς ἰδίοις ὁρίοις· διὰ γὰρ τὰ ἑαυτοῦ ὅρια καὶ τὴν
 τριγωνικὴν μέθειν τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἄρξει καὶ τελευτῆσει.

2 Abu Bekr † 634
 [Aug. 22 (Weil.
 h. chal. I 46)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει τοῦ ἔθνους ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὴν
 τοῦ τριγώνου οἰκειότητα ἀνὴρ ἔχων τὴν κράσιν Ἑρμαϊκὴν τε καὶ Κρονικὴν, 10
 τὴν ἡλικίαν βραχύτερος τοῦ μετρίου, μικρόφθαλμος, στυγνός, κατηφής,
 ὑπόσπανος, μελάγχρους, τὰ ἄκρα εὐσχημος. καὶ ἄρξει τοῦ ἔθνους ἐν τῇ
 ἰδίᾳ πατρίδι διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν· καὶ ἀποβιώσει τοῦ Κρόνου ἐπὶ
 τὸν ἴδιον οἶκον ἐλθόντος ἤγουν τὸν αἰγόκερυν διὰ τὴν τοῦ Κρόνου οἰκει- 15
 ὄτητα καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης τριγωνικὴν ἐποχὴν.

3 Omar † 644
 [Nov. 3 (Weil.
 I, 130)]

καὶ τρίτος ἔσται τοῦ αὐτοῦ γένους ἀνὴρ ἔχων Κρονικὴν καὶ Ἀφρο-
 δισιατικὴν κράσιν, τὸ εἶδος εὖσπτος, εὐόφθαλμος, εὐπῶγμων, ἀναφαλαντίας,
 λασιόθριξ. καὶ κραταιωθήσεται ὑπὲρ τοὺς πρὸ αὐτοῦ· διὰ γὰρ τὸ ἰσχύειν
 τὸν Κρόνον ἐν τῷ ὑδροχόμῳ οἴκῳ ὄντι αὐτοῦ καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἐπὶ τὰ
 βόρεια εἶναι, ἐπὶ τὰ βόρεια μέρη τῆς Κυρίας καὶ Παλαιστίνης καὶ Βαβυ- 20
 λωνίας πέμψει τὰ ἑαυτοῦ στρατεύματα· διὰ δὲ τὸν τοῦ Ἄρεος κατ' ἐκεῖνο
 στηρίζοντα ἐν τῷ ἑαυτοῦ ταπεινώματι καὶ ἐπέχοντα τὰ βόρεια μέρη τοῦ
 καρκίνου, συνάψουσι πολέμους κατὰ τε τὴν Ἰδουμαίαν καὶ Βαβυλωνίαν
 καὶ νικήσουσι, καὶ τρέψουσι Ῥωμαίους καὶ Πέρσας, καὶ κρατήσουσι Κυρίας
 τε καὶ Βαβυλωνίας καὶ Αἰγύπτου, καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐταῖς καὶ κληρου- 25
 νοῦσι τὸν Ζυγὸν αὐτῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη. οὗτος δὲ ὁ βασιλεὺς τοῦ

1 Ἐανθόματος V | εὐτύπωτα RM: εὐτύποτος· εὐστήθεος· V || 2 πλουτῶν om V |
 ἐπιστήμην καὶ σοφίαν καὶ ἐνθ. V || 3 τε καὶ om V | διὰ . . . 4 πολ.] μεγαλοφρό-
 νησιν· πολυλογί δὲ διὰ τον (Ἑρμῆν)· V | Ἑρμῆν] arietis notam dat M || 4 σπανο-
 τεκνίαν M || 5 ὀλιγ. τοῦ λ.] τοῦ λέοντος ὀλιγογονίαν ἐπιρρῆ καὶ λέοντος ἔχει γέ-
 νησιν· V | το ἔθνος V: τοῦ ἔθνους οὗτος RM || 6 ἐπιρρωννύων R ῥωννύων V ||
 9 τοῦ] ὑπότου V | ἔθνος V || 10 τὴν τριγωνικὴν V | ἀνὴρ om R || 11 βραχ. — μι-
 κρόφθ.] διμοιραῖος· μικρός V || 12 ἐπίσπανος V. cf. Cedrenus t. I p. 697, 12 *gaza*
barba Eimacinus p. 21 Egr. | τὰ ἄκρα εὐσχημος V: om RM || 14 οἶκον] τόπον A |
 ἐρχομένου V | διὰ V: V καὶ διὰ RM cf. mus. Rhen t. XXV p. 602 || 15 τὴν om
 V | μετοχὴν· V || 16 καὶ ὁ τρ. V || 17 ἀναφαλαντίας om V, sed *calvus* Eimac.
 p. 30, igitur *λασιόθριξ delendum erit* || 18 γὰρ om V || 19 τὸν του (κρόν)ου V |
 οἴκῳ ὁ. αὐ. om V | τὴν . . . 21 στρατ.] τον τῆς ἀφ(ροδί)της ἐπὶ τὰ βόρεια μέρη
 τῆς κυρίας εἶναι καὶ τῆς παλαιστίνης· καὶ βαβυλώνος· μέμψει τα αὐτοῦ στρατό-
 παιδα· V | κατ' ἐκ om V | 22 αὐτοῦ V || 23 συνάσουσιν V | βαβυλώνα· V || 25 καὶ
 κατακρατήσουσιν κυρίαν καὶ αἰγύπτον καὶ βαβυλώνα· V || 26 αὐτὸν V | ἐπὶ πάντα
 λαδν ἔθνος· V

Κρόνου ἐλθόντος ἐπὶ τὴν τῶν διδύμων | ἀρχὴν διὰ τὸν τοῦ Ἑρμοῦ κατ' 27
ἐκείνο δυτικὸν ὄντα καὶ τὴν θανατηφόρον ἐπέχοντα μοῖραν ἀναιρεθῆσεται.

καὶ μετ' αὐτὸν ἀναστήσεται ἕτερος τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὴν τοῦ 4 Othman † 656
Κρόνου τριγωνικὴν οἰκειότητα. ἔσται δὲ ἀνὴρ Κρονικῆς τε καὶ Ἑρμαϊκῆς [Jun. 17 (Weil
1, 185)]
5 συγκράσεως, εὐμήκης, εὐόφθαλμος, εὐοφρυς, μακρόρριν, λασιόθρη, μελάγ-
χρους. καὶ ἄρξει τοῦ ἔθνους, καὶ γενήσονται ἐπ' αὐτοῦ αὐχοὶ καὶ ἀβ-
ροχία καὶ λιμοὶ διὰ τὴν τοῦ Κρόνου ἐν τοῖς ἄνω ζῴδιοις βορείαν πάροδον.
ἐπιζῆσει δὲ ἄχρις ἂν ὁ Κρόνος ἔλθῃ εἰς τὸν Ζυγόν· αὐτίκα γὰρ δολοφο-
νηθήσεται διὰ τὴν τριγωνικὴν τοῦ Ἑρμοῦ διάθεσιν, τοῦ Ἄρεος τῆνικαῦτα
10 τὴν μοιρικὴν ἐπέχοντος ἀφесιν· καὶ τότε δὴ διὰ τὴν τοῦ Ἄρεος μοιρικὴν
τε καὶ ὀριοκρατορικὴν ἐπίστασιν διαμερισθήσεται τοῦ ἔθνους ἡ βασιλεία,
καὶ γενήσεται εἰς αὐτοὺς διχόνοια καὶ ἔρις· καὶ διὰ μὲν τὸν Κρόνον, ὅτι
ἔσται τὸ τῆνικαῦτα ἐν τῷ ἰδίῳ ὑψώματι, ζυναιρομένου τοῦ Ἄρεος, οἱ κατὰ
15 τὴν Κυρίαν ὑπεριχύουσι· διὰ δὲ τὸ εἶναι τὸ ζῴδιον τοῦ ἡλίου ταπει-
νωμα καὶ τὸν Ἄρεα τὸν στηριγμὸν κατ' ἐκείνο ποιείσθαι ταπεινωθήσονται
οἱ ἀνατολικοὶ καὶ ὁ ἐκεῖσε βασιλεύων δολοφονηθήσεται διὰ τὴν Ἑρμαϊκὴν Ali † 661 [Jan. 21
(Weil, 1, 251)]
πίστασιν πολέμων καὶ ἀνδροκτασιῶν ἤδη γεγενημένων.

καὶ ἐπὶ τούτοις ἀναστήσεται τοῦ ἔθνους βασιλεὺς ἐκ τῶν ὄντων κατὰ 5 Moavia † 680
τὴν Κυρίαν, καὶ οὐκέτι ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἔσται ἡ βασιλεία διὰ τὸ εἰς [M. Apr. (Weil
1, 295)]
20 ἑτέραν ἀνακύκλῃσιν τῆς πενταμοιρίας τῆς εἰς τὸ πλάτος τῶν ζῴδιων
ἐληλακεναὶ τὸν Κρόνον· ἔσται δὲ οὗτος ἀνὴρ Κρονικῆς τε καὶ Ἑρμαϊκῆς ἔχων
τὴν κρᾶσιν, μακρὸς τὴν ἡλικίαν, μακροπρόσωπος, μακρόρριν, εὐόφθαλμος,
ἀναφаланτίας. καὶ ἡγεμονεύσει εἰρηνικῶς ἐν ἰσχύϊ πολλῇ καὶ ὑποτάζει ἐπαρ-
35 χίας πολλὰς, μάλιστα δὲ τὴν Λιβύην διὰ τὴν Ἄρεος τῆνικαῦτα νοτιότητα,
ἡσαύτως Ὑρκανίαν καὶ Παρθίαν καὶ Μαργιανὴν καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς
ἀνατολῆς ἄχρι τῶν Ἰνδικῶν ὀρίων, Μηδικῆν τε πᾶσαν καὶ Ἀρμενίαν. καὶ
ἐν ἀρχῇ τῆς αὐτοῦ βασιλείας κατὰ τὸ τέλος ἐρημωθήσεται ἡ τῶν Περσῶν

1 ἐρχομένου V | τον του (ἐρμ)οῦ V: τὸ τὸν (ἐρμῆν) RM | ἐκείνου V || 2 ἐπ-
έχοντα ante τὴν V || 4 τριγωνικὴν ante τοῦ V | ἔσται δε V: ἔστι δὲ ὁ RM || 5 κρᾶ-
σεως V | μακρόρριν V: μακρόρρινος BCM μακρόρρινος A | 5-6 μελανόχρους M(V) ||
ἐπὶ τοῦτου V || 7 τὴν| το V | δίοδον V || 8 ἐπιζήσετε δὲ μέχρι V | εἰς τὸν| ἐτω
h. e. ἐν τῷ V | καὶ αὐτίκα (γὰρ om.) V || 9 διάθ. καὶ του (ἀρεος) διμηρικὴν V ||
10 ἔφοδον V | τότε δὴ V: τότε δὴ τότε AB(C) τότε M || 11 ὀριοκρατορίαν V |
διαμετριθήσεται V || 12 του (κρόν)ου V | τὸ| τω V om RM || 13 ζυναιρομένου V ||
Martis signum ex corr M | κατὰ| περὶ V || 14 τοῦ ἡλίου BCM: om AV || 15 καὶ
. . . ποι. V: om RM | καὶ του V | κατ' ἐκεῖ V || 17 γεγενημένων A || 18 ἐπὶ τού-
του om V | τοῦ| τοῦ αὐτοῦ V || 19 τὴν om V | αὐτῶν V || 21 ἀνὴρ V: ὁ ἀνὴρ
RM || 22 τῆς ἡλικίας· μακροψις· V. fort. cf. *extantibus oculis* Elmac. p. 57 | μακρόρ-
ρινος RM || 23 ἀναφаланτίας om V | μετ' εἰρήνης V || 23-24 ἐπαρχίας| γαίας V | δὲ
om V || 24 τῆνικ. | ὑποπέτε V || 26 Ἰνδικῶν ὀρίων μηδικῶν τε M || 27 κατὰ τὸ τέ-
λειον A τελλείος V

βασιλεία διὰ τὸν Δία τὴν μέσην περίοδον ἐπιτετελεκέναι κατὰ τὸ τοῦ ταπεινώματος ζῴδιον καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τὰ νότια μέρη πενταμοιρικὴν λόδωσιν. γενήσεται δὲ ἐπ' αὐτοῦ μέγας σεισμός κατὰ τὴν Συρίαν καὶ συμπεσοῦνται πλείστοι τόποι, καὶ γενήσονται λιμοὶ κατὰ τόπους. ἀποβιώσει δὲ τοῦ Κρόνου τῷ τέλει τῶν διδύμων ἐφεστηκός. καὶ διὰ τὴν τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Κρόνον ἰδιότητα καὶ σχηματικὴν ἔντευξιν καταλείψει τῷ ἰδίῳ παιδί τὴν βασιλείαν.

6 Jezid † 683
[Nov. 11 (Weil
1. 336)]

ἔσται δὲ οὗτος ἀνὴρ Κρονικὴν τε καὶ Ἀρείκην ἔχων τὴν κράσιν, τὴν δὲ ἡλικίαν μακρός, εὐόρθαλος, λασιόθριξ, ὤμος δυνάτης. καὶ ἀποβιώσει τοῦ Κρόνου τῷ λέοντι ἐπιόντος.

[Muansia II]

καὶ μετ' αὐτὸν γενήσονται θόρυβοι κατὰ τὴν Περσίδα καὶ τὴν ἔρημον Ἀραβίαν, καὶ πληθυνθήσονται πόλεμοι διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνο στηρίζειν τὸν

7 Merwan † 685
[April (W. 1, 362)]

Ἄρεα μετὰ τοῦ Κρόνου ἐν τῇ παρθένῳ· καὶ βασιλεύει ἀνὴρ βραχύτερος τοῦ μετρίου, πλατύστερος, γλαυκός, ἐρυθρομέλας, Κρονικὴν τε καὶ Ἀρείκην

28 ἔχων τὴν συζ|κρασιν. αὐτοῦ δὲ τοῦ Κρόνου ὄντος ἐν τῇ παρθένῳ τελευτῆσει.

8 Abd Almalik
† 750 [Oct. 8
(Weil 1, 481)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύει ὁ τούτου υἱὸς διὰ τὸ τηνικαῦτα ἐπεμβαίνειν τὸν Δία ἐπὶ τὸν Κρόνον. βασιλεύει δὲ μετὰ θορύβων. ἔσται δὲ ἀνὴρ Ἑρμοκρονικός, εὐμήκης, μακροπρόσωπος, εὖσπος, λασιόθριξ, πολύτεκνος. καὶ συνάψει πολέμους καὶ πληθυνεῖ νίκας. καὶ γενήσονται ἐπ' αὐτοῦ λησταρχίαι πολλαὶ καὶ λιμοὶ καὶ πόλεμοι. συνθήκας δὲ μετὰ Ῥωμαίων ποιήσει, καὶ πάντας τοὺς ὁμοφύλους ὑποτάξει καὶ εἰρηνεύσει. καὶ βασιλεύει, ἄχρις ἂν ὁ Κρόνος ἔλθῃ ἐπὶ τοὺς διδύμους, καὶ τηνικαῦτα τελευτῆσει.

9 Wehid † 715
[m. Febr. (Weil
1, 541, n.3)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύει ὁ υἱὸς αὐτοῦ διὰ τὴν τοῦ Διὸς τριγωνικὴν στάσιν ἐν τῷ ὕδροχῳ. ἔχει δὲ τὴν κράσιν τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἄρεος, ἀνὴρ βραχύτερος μικρὸν τοῦ μετρίου, εὖσπος, γρυπός, λασιόθριξ, νωδός, ὀξύς καὶ πληθυνεῖ νίκας, καὶ ὑποτάξει τὰ ἐσπέρια μέρη. καὶ τοῦ Κρόνου ἐλθόντος εἰς τὴν τῶν χηλῶν ἀρχὴν τελευτῆσει, ἡλίου τριγωνικὴν στάσιν ἐν τῷ ὕδροχῳ ἔχοντος, οἴκῳ ὄντι τοῦ Κρόνου.

1 Δία] (διός) ἀστέρα V | περίοδον V: αὐτοῦ πάροδον RM | τοῦ] αὐτοῦ AV τοῦ αὐτοῦ BCM || 3 σεισμός μέγας V || 4 πλείσται R. fort. scr. πλείσται πόλεις || 5 τῷ τέλει V: τὸ τέλος RM | ἐφεστηκός V: ἐπεισιόντος RM || 6 ἔνταξιν R | + καὶ καταλείψει V | 7 τὴν Ἐξουσίαν· V || 8 οὗτος et τε om V || 10 ἐπερχομένου· V || 12 ἀραβίαν A ἀραβίας M(V) || 13 τῇ] τῷ R | βραχ. τ. μ.] διμοιραίος· V || 15 αὐτοῦ δὲ RM: καὶ αὐτός V || 17 μετὰ] μέσον V | ἔστω V | ἔστι RM | ἀνὴρ BCMV: ὁ ἀνὴρ A || 18 εὐμήκης pr M | μακρόψις V. sed cf. 11 | εὖσπος] αἰγυπός V || 19 ἐπι V | ληστία V || 20 καὶ συνθήκας (δέ om) V || 22 τηνικαῦτα om V || 23 ὁ... 24 ὕδροχ.] ὁ τούτου υἱός· διὰ τὴν ἐν τῷ (ὕδροχῳ) τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τοῦ (κρόν)ου τριγωνικὴν στάσιν τοῦ (δι)ός· V || 23 κράσιν pr M | (δι)ος V: ἰδίου πρὸς MR || 25 βραχύτερος... γρυπός] διμοιραίος· αἰγυπός V || 26 πληθυνεῖ δὲ (om και) V | ἐρχομένου V || 27 εἰς... ἀρχὴν V: ἐν τῇ τοῦ (Ζυγοῦ) ἀρχῇ RM | ἡλίου... 28 Κρόνου om V

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου ἀδελφὸς διὰ τὸ εἶναι τὸν Δία ἐν ¹⁰ Suleiman
τῷ τοῦ Ἰσίδωρου καὶ ἑξάγωνον ἔχειν στάσις πρὸς τὸν Κρόνον. ἔχει δὲ οὗτος ^{† 717 [Sept. 22}
τὴν κράσιν Ἄρεοκρονικήν, ἀνὴρ μικρὸν βραχύτερος τοῦ μετρίου, παχύς, ^{(Weil 1, 569)]}
εὐπύγων, εὐόφθαλμος, κύνοφρυς, οὐλόθριξ, πολυφάγος. καὶ τοῦ Κρόνου
5 εἰς τὸν σκορπίον ἐρχομένου τελευτῆσει, τοῦ στρατοπέδου αὐτοῦ ἀπόπειραν
ποιουμένου καὶ πολιορκούντος τὴν Ῥωμαίων βασιλίδα πόλιν.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει τοῦ αὐτοῦ γένους ἕτερος διὰ τὸ τὸν Δία ^{11 Omar II † 720}
εἶναι ἐν τοῖς ἰχθύσι καὶ τριγωνίζειν τὸν Κρόνον. ἔχει δὲ οὗτος τὴν κράσιν ^{[Febr. 5 aul 10}
Ἑρμαϊκὴν τε καὶ ἠλιακὴν. ἔσται δὲ ἀνὴρ μικρὸν βραχύτερος τοῦ μετρίου, ^{(Weil 1, 593)]}
10 στυγνός, κύνοφρυς, εὐόφθαλμος, εὐπύγων, ἔχων ὠτειλὴν ἐν τῷ προσώπῳ·
καὶ στυγνός μὲν διὰ τὸν Ἑρμῆν, ὑψηλός δὲ τὴν διάνοιαν διὰ τὸν ἥλιον.
τοῦ δὲ Κρόνου εἰς τὸν τοῦ Ἰσίδωρου ἐρχομένου τελευτῆσει.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει τοῦ αὐτοῦ γένους ἄλλος διὰ τὸ τὸν Δία ἐκ ^{12 Jezid II † 724}
τοῦ κριοῦ τριγωνίζειν τὸν Κρόνον. ἔχει δὲ τὴν κράσιν Ἀφροδίτης καὶ ^{(Jan. 27—28}
15 Ἄρεος. ἔσται δὲ ἀνὴρ εὐμήκης, μελάγχρους, εὐόφθαλμος, εὐπύγων, χαρίεις, ^{(Weil 1, 615)]}
γυναικομανής. καὶ παραχθῆσεται ἐπ' αὐτοῦ τὸ αὐτοῦ ἔθνος (ἦγουν οἱ κατὰ
τὴν ἀνατολήν) διὰ τὸ τὸν Ἄρεα ἐπεμβαίνειν ἐπὶ τὸν Κρόνον. καὶ πάντας
εἰρηνεύσει. καὶ ἀποβιώσει τοῦ Κρόνου ὄντος ἐν τῷ αἰγόκερῳ.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου ἀπὸ ἀδελφὸς διὰ τὸ τὸν Δία τρι- ^{13 Hischam}
20 γωνίζειν ἐκ τῆς παρθένου τὸν Κρόνον. ἔχει δὲ τὴν κράσιν Ἀφροδίτης καὶ ^{† 743 [Febr. 6}
Ἑρμοῦ. ἔσται δὲ ἀνὴρ μικρὸν βραχύτερος τοῦ μετρίου, παχύς, λευκός, ^{(Weil 1, 657)]}
οὐλος, εὐπύγων, στραβίζων διὰ τὸ τὸν Κρόνον κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ὑπὸ
τὰς αὐγὰς εἶναι τοῦ ἡλίου καὶ λοξῶς πῶς ὑπεξεληλυθότα φάσιν ἔψαν
ποιεῖσθαι. βασιλεύσει δὲ εὐθετος καὶ ἀτάραχος βασιλείαν διὰ τὸ τὸν Κρόνον ²⁹
25 κατ' εὐθείαν γραμμὴν διοδεύειν τὰ ζῦψια. πλὴν διὰ τὸ τὸν Ἄρεα Κρόνον
συνέσεσθαι ἐν ἰχθύσι κατ' ἐκεῖνο τὸ Κυκλώων ἔθνος ταραξεί αὐτὸν ἐπιτρέχον
καὶ λυμαινόμενόν τινα μέρη τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ χώρας. ἔσονται δὲ ἐπ'

1 μετὰ τοῦτον B || 2 καὶ . . . τὸν] καὶ ἑξαγωνίζοντα τὸν V | ἑξάγωνον στάσις
ἔχειν A spiritu ut plerumque vitioso | οὗτος om V || 3 ἀνὴρ διημαίος· ταχύς· V ||
5 (σκορπίον) V: (κρίον) RM inerte | ἀπόπειραν V || 6 τὴν Ῥωμ. om V || 7 τοῦ] ἀπο
τοῦ V | ἕτερος V: ὦν RM || 8 οὗτος om V || 9 μικρὸν . . . μετρίου] διμοιραῖος: V |
μέτρου pr M || 12 τοῦ δὲ] καὶ τοῦ V || 13 βασιλεύσει] ἄρξει ἀπο V | ἄλλος V: om
RM | τὸ om V || 15 μελάγχρους V || 19 ἐπ'] ἐπὶ V: καὶ ἐπ' R καὶ ὑπ' M || 17 το
τούτου V | inclusa om V || 18 διὰ τὸ AV: διὰ BCM | ἐπεμβαίνειν V: ἐπεμβαίνοντα
RM | τοῦ (κρόνου) V | τῷ V· om RM || 19 ἀπὸ ἀδελφός· V: ἀδελφός RM | τὸν . . .
20 Κρόνον] τριγωνίζ(ει) ὁ δὲ(ος) τὸν (κρόνον) ἐκ τῆς (παρθένου)· V || 21 μικρὸν . . .
μέτρ.] διμοιραῖος· V. ceterum cf. Elm. p. 97 supra p. 11 || 22 οὐλος om V | καιροῦ
V: om RM || 23 καὶ om V | ὑπεξεληλυθέναι· καὶ V ὑπερλελυθότα M || 24 εὐθετος
M || 25 κατ' V: κατὰ RM | τὸ om V | τὸν (κρόνον) συνεσόμενον (ἐν om) V || 26 τὸ]
το τῶν V || 27 καὶ λυμ] δι' εὐωχίαν· καὶ λυμαίνον V | γαίας· V | ἐπὶ αὐτὸν ἀλυχοί
καὶ πολλὰ ἄβροχ(αι)· V

αὐτοῦ αὐχμοὶ πολλοὶ καὶ ἀνομβρία. καὶ ἀποβίωσει τοῦ Κρόνου ἐπὶ τὴν παρθένον παρακύπτοντος ἐπὶ βαρειότερα.

14 Welid II † 744
[Apr. 16 (Weil
1, 670)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὴν τριγωνικὴν τοῦ Διὸς ἐποσίαν ἐκ τοῦ ταύρου, ἔχων τὴν κράσιν Ἑρμαϊκὴν καὶ Ἄφροδισιαστικὴν. ἔσται δὲ εὐήλιε, εὐόφθαλμος, εὐοφρυς, οὖλος, ἀναφαλαντία. 5 καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παρθένῳ τοῦ Κρόνου διατελοῦντος ἀναιρεθῆσεται διὰ τὸν τὸν Ἄρεα ἀνατολικὸν ὄντα ἐν τοῖς ἰχθύσιν εὐρεθῆναι καὶ δεῦτερον στηριγμὸν ποιεῖν καὶ διαμετρεῖν τὸν Κρόνον.

15 Jezid III
† 744 [Oct. 12
(Weil 1, 679)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεὺς ἔσται τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὸ τὸν Δία τετραγωνίζειν ἐκ τῶν διδύμων τὸν Κρόνον. ἔσται δὲ ἀνὴρ εὐήλιε, εὐόφθαλμος, 10 κύνοφρυς, λασιόθριε, Ἑρμαϊκὴν ἔχων τὴν κράσιν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παρθένῳ τοῦ Κρόνου ὄντος τελευτήσει.

(16 Ibrahim)

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου ἀδελφὸς διὰ τὸ τὴν παρθένον δίσκῳ τὸν Ζῦδιον εἶναι. καὶ τοῦ ἀστέρος δὲ αὐτοῦ ὄντος ἐν τῇ παρθένῳ ἀσυνδέτου διὰ τὴν ἀσυνδεσίαν αὐτὴν παραυτίκα τῆς βασιλείας ἀπογενήσεται. καὶ παραχθῆσεται τῆνικαῦτα τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία καλυθῆσεται, 15 καὶ ἔσονται πόλεμοι καὶ ἀκαταστασίαι.

17 Merwan II
† 750 [Aug. 5
(Weil 1, 702)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὸ τὸν Δία εἶναι ἐν τῷ καρκίνῳ μετὰ τοῦ Ἄρεος καὶ ἔξαγωνίζειν τὸν Κρόνον. ἔχει 20 δὲ τὴν σύγκρασιν Ἄρεοκρονικὴν. ἔσται δὲ ἀνὴρ μικρὸν βραχύτερος τοῦ μετρίου, παχύς, στρογγυλοπρόσωπος, ἄγριος τὸ εἶδος, αἰγῶπος, βαρύφωνος διὰ τὸ τῆνικαῦτα τὸν Κρόνον ἐπὶ τὸ ἴδιον ὕψωμα ἔρχεσθαι ἤγουν τὸν Ζυγόν. πληθυνεὶ δὲ πολέμους καὶ καταστρέψει πόλεις ἐν Συρίᾳ διὰ τὸν τοῦ Ἄρεος σχηματικὸν πρὸς τὸν Δία καὶ στηριγμὸν. ἔτι δὲ γενήσονται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σεισμοὶ καὶ καταλυθήσονται πόλεις καὶ ἐρημωθήσονται χώραι 25 διὰ τὸ τὸν Κρόνον ἐπὶ τὰ νοτιώτερα μέρη τοῦ σκορπίου τὴν πάροδον ποιεῖσθαι. τοῦ δὲ Κρόνου (κατ' ἐκεῖνο) τὸν Ζυγόν ἐπεμβαίνοντος καὶ τοῦ Διὸς ἐπὶ τὸ ἑαυτοῦ ὕψωμα ἐρχομένου ἤγουν τὸν καρκίνον κινήσεται

2 παρακύπτοντος ἐπὶ βορ(ειό)τ(ερα) V: ἐπιόντος RM || 4 ἐποσίαν V ἀποσίαν M | ἐκ τοῦ RM: ἐν τῷ V | (ταυρ)ω V: arietis notam dant RM | ἐρμαφροδισιαστικὴν V | καὶ R: τέ καὶ M || 15 οὖλος ἀναφ. ὁμ V || 6 διὰ . . . 7 καὶ] διὰ τὴν του (ἀρε)ος ἀνατολικὴν ἐπιστάσιαν ἐν τοῖς ἰχθύσι· καὶ V || 8 ποιεῖν κτλ.] διάμηκίζειν τον του (κρον)ου V || 9 βασιλεὺς ἔσται] βασιλεύσει libri, post γένους traiectum V | τοῦ] ἐκτου V || 9–10 τριγωνίζειν V falso | δὲ V: δὲ ὁ RM || 10 τὴν ὁμ V || 11 ὄντος ante τοῦ V || 13 τὸ . . . 14 αὐτοῦ] το τῆς (παρθέν)ου δίσκῳ, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀστέρος V || 15 διαυτὴν τὴν ἀσυνδεσίαν V ἀσυνδεσίαν M || 18 ἀρεῖε V || 21 ἔσται V: ἔστι RM | μικρὸν . . . 21 εἶδος] διμοιρέος ταχύς στρονγκύλο †. (sic) V || 21 αἰγῶπος V: εἰωτος RM || 22 ὕψωμα V | τόν] εἰς τον V || 23 κατατρέψει V || 24 πρὸς τὸν διὰ post στηρ. V || 25 ὑπὸ A | τοῦ ὁμ V | κατακλυθήσονται V || 26 το του (κρόν)ου V | Κρόνον ὁμ M | νότια V || 27 κατ' ἐκ. ὁμ V | τὸν Ζυγόν] του ζωδ(λου) V || 28 ἐπὶ ὁμ V | τὴν ἑαυτοῦ ὕψωσιν εἰσερχομένου V | ἐν τῷ (καρκιν)ῳ V

ἔθνος ἀπὸ ἀνατολῶν, Κρονικὴν ἔχον τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν τοῦ Διὸς ἐπίνοιαν, ἐγκαυχώμενον τοῦ αὐτοῦ πολιτεύματος ὑπάρχειν. καὶ ἐπιόντος τοῦ Κρόνου ἐπὶ τὸ τοῦ σκορπίου τέλος, Ἄρεος στηρίζοντος ἐν τῷ λέοντι καὶ τῇ παρθένῳ καὶ ἐπιβλέπωντος τὸν Δία ὄντα ἐν τῷ τοξότη ἢ προορηθεὶς βασιλεὺς φυγαδευθήσεται ὑπὸ τοῦ ἔθνους τούτου ἐπὶ τὰ ἐσπέρια μέρη κάκει ἀναιρεθήσεται, καὶ καταπονηθήσεται τὸ πρότερον ἔθνος ὑπὸ τοῦ ἑτέρου. |

καὶ βασιλεύσει ἕτερος βασιλεὺς ἐξ ἄλλου οἴκου διὰ τὸν τοῦ Διὸς μετα-
 σχηματισμόν· ὄντος γὰρ τοῦ Διὸς ἐν τῷ τοξότη εὐθετησεῖ αὐτοῦ ἢ βασιλεία διὰ τὴν τοῦ Διὸς εἰς τὰ βορειότερα μέρη μετακινήσιν, καὶ κατα-
 στρέψει πόλεις καὶ πληθυνεῖ πολέμους καὶ ἀποκτενεῖ δυνάστας. καὶ τὴν
 βασιλείαν εἰς Βαβυλῶνα μετακινήσει διὰ τὴν τοῦ Διὸς ἀνακύκλῃσιν. καὶ
 ὄντος τοῦ Κρόνου ἐν αἰγόκρω καὶ βλεπομένου ὑπὸ τοῦ Ἄρεος στηρί-
 ζοντος ἐν τῷ σκορπίῳ ἀποβιώσει.

καὶ παραχθήσεται μετ' αὐτὸν τὸ ἔθνος διὰ τὴν τοῦ καταβιβάζοντος
 15 συμπαρουσίαν· καὶ βασιλεύσει ὁ τούτου ἀδελφὸς διὰ τὸ εἶναι τὸν Κρόνον
 ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ, αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἐκ τοῦ κριοῦ τετραγωνίζοντος.

σὺν αὐτῷ δὲ ἕτερος τοῦ αὐτοῦ οἴκου ἐπεμβήσεται κατὰ τῆς βασιλείας
 καὶ κυριεύσει τῆς Συρίας μικρὸν χρόνον, καὶ συνάψει πόλεμον μετ' αὐτοῦ
 διὰ τὴν τοῦ Ἄρεος ἐπὶ τὸν Κρόνον ἐπέμβασιν τε καὶ διάβασιν. αὐτοῦ δὲ
 20 τοῦ Κρόνου ἐν τῇ παρθένῳ ὄντος τραπήσεται ὁ δυτικὸς καὶ ἀβασιλευτος
 γενήσεται διὰ τὸ τοῦ Ἄρεος ἀσύνητον, ἢ δὲ τοῦ ἀνατολικοῦ βασιλεία
 στηριχθήσεται. ἔσται δὲ οὗτος ἀνὴρ Ἑρμαϊκὴν τε καὶ Κρονικὴν ἔχων κρᾶσιν,
 εὐήλιε, εὐόφθαλμος, ὀλιγοπύγων, ψυχρός, ἰσχνόφωνος, βαθύς, ἄλλα λέγων
 καὶ ἄλλα ποιῶν. καὶ πληθυνεῖ πολέμους, καὶ οἱ ἐπανατηρόμενοι αὐτῷ
 25 ἠττηθήσονται. αὐτοῦ δὲ τοῦ Κρόνου ὄντος ἐν αἰγόκρω πολλοὶ ἐπανατη-
 ρονται αὐτῷ, ἔτι δὲ καὶ ἐν ἰχθύσι καὶ ἐν κριῶν· καὶ πάντας ὑποτάξει μετ'
 ἀπόγωνσιν πολλήν· καὶ κατισχύσει τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ
 διὰ τὴν τοῦ Ἄρεος νοτιωτέραν ἐν τοῖς ζωφίοις διάβασιν. βασιλεύσει δὲ
 ἄχρις ἂν ὁ Κρόνος ἐπὶ τὸν Ζυγὸν ἔλθῃ.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου υἱὸς διὰ τὸν Κρόνον ἐν τῷ
 30 ἰδίῳ ὑψώματι εἶναι, ἀνὴρ εὐήλιε, εὐόφθαλμος, λευκός, λασιόθριε, ἔχων
 κρᾶσιν τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Κρόνου. ἐν θορύβοις δὲ βασιλεύσει διὰ τὸν
 Ἄρεα στηρίζοντα κατ' ἐκεῖνον ἐν τοῖς διδύμοις τριγωνίζειν τὸν Κρόνον.
 πληθυνεῖ δὲ πολέμους καὶ πάντας ὑποτάξει καὶ εἰρηνεύσει. καὶ τοῦ Κρόνου
 35 ἐρχομένου εἰς τὸν κριὸν τελευτήσεται.

1 ἀνατολῆς V | ἔχον post Διὸς iterant RM | ἐπίνοιαν M || 2 καὶ ὄντος libri ||
 3 τῇ et alterum kai om V || 4 ἐπιβλέποντα V | ὄντα V: om RM | βασιλεὺς in hoc
 verbo filium abrumpt V, in quo quae loco praedictionum sequentium usque ad
 p. 286.7 leguntur, infra p. 287sq. exhibui || 5 κακεῖ.M: κακεῖσε R || 11 fort. τὰ βα-
 σίλεια || 26 ἐν τῇ A: ἐν BCM || 26 ἐν ante ἰχθ. om A

30
 Abbasidae
 18 Saffah † 754
 [Jun. 9 (W. 2, 20)]

19 Manssur † 775
 [Oct. 7 (W. 2, 93)]

Abd Allah ibn Ali
 victus 754 M. Nov.
 [d. 28 (W. 2, 26)]

20 Mahdi † 785
 [Aug. 4 (Weil
 2, 113)]

21 Musa Alhadi
† 15. Sept. 786
(Weil 2, 121)

- καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ὁ τούτου υἱὸς διὰ τὸ εἶναι τὸν Κρόνον εἰς τὰ ἴδια ὄρια καὶ ἔξαγωνίζειν τὸν Δία ἐκ τῶν διδύμων. ἔσται δ' οὗτος ἀνὴρ Κρονικὴν καὶ Ἀρεικὴν ἔχων τὴν κῶριν, εὐήλιε, σοβαρὸν ἔχων βλέμμα, εὐπύγων, σκληρὰν ἔχων ψυχὴν. καὶ καταπονηθήσεται ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ Κυθῶν. καὶ ἐπιβιώσει ἄχρις ἂν ἔλθῃ ὁ Κρόνος 5 ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ καρκίνου.
- 22 καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος διὰ τὸ μὴ ἐπιβλέπειν τὸν Δία αὐτὸν τὸν Κρόνον, ἀνὴρ ἔχων τὴν κῶριν Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. καὶ ταπεινωθήσεται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. ἔσται δὲ λευκός, εὐχρους, γυναικώθης, οὖλος, μεγαλόφθαλμος, μικρὸν βραχύτερος τοῦ μετρίου. καὶ τοῦ Κρόνου 10 ἐρχομένου εἰς τὴν παρθένον ἀναιρεθήσεται διὰ τὴν τοῦ Ἄρεος ἐπέμβασιν.
- 23 καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου ἀδελφὸς διὰ τὴν τοῦ Διὸς τριγωνικὴν στάσιν. ἔχει δὲ κῶριν Διὸς καὶ Ἑρμοῦ, ἀνὴρ ὠραῖος, εὐόφθαλμος, λευκός, εὐήλιε. καὶ βασιλεύσει ἄχρις ἂν εἰς τὸ τέλος τοῦ αἰγόκερω ἔλθῃ ὁ Κρόνος, καὶ ἀποψύξει. 15
- 24 καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου υἱός, ἀνὴρ ἔχων κῶριν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης. καὶ βασιλεύσει ἄχρις ἂν ὁ Κρόνος ἔλθῃ ἐπὶ τὸν κριόν. ἔσται δὲ ἀνὴρ τεθληγυμένος, οὐ πάνυ μακρός, οὖλος, βλακόφθαλμος, καὶ ἐπὶ τούτου ἢ βασιλεία τοῦ ἔθνους συντελεσθήσεται, τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἐνταῦθα κακωθέντων καὶ τελείαν τὴν ἀνακύκλιν μὴ ποιησά- 20 μένων, καθὰ διευτυπωσάμην ἐν ἀρχῇ τῆς συγγραφῆς.
- 31 λείπεται γὰρ ἐκ τῶν 1β περιόδων τῶν Κρονικῶν | οἱ ἀπὸ κριοῦ μέχρι καρκίνου χρόνοι' ἐν γὰρ τῷ καρκίνῳ ἐστὶν ἡ συμπλήρωσις τῶν 12 χρόνων· ἀλλὰ διὰ τὴν πολλὴν τοῦ Κρόνου κάκωσιν ἐλοιπάσθησαν • χρόνοι. ἔστι δὲ ἡ αἰτία αὕτη· ἢ τοῦ ἡλίου κατὰ ἐννεακαιδεκαετηρίδα πρὸς τὴν κελήνην 25 ἀποκατάστασις ἐν τούτῳ καιρῷ πληροῦται· πληρουμένης δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ὑψώματος ἀρχομένης τοῦ ἐν τῷ κριῷ εὐρίσκεται καὶ ὁ Ἄρης ἐν τῷ ἰδίῳ ὑψώματι κατὰ τὸν αἰγόκερων ἐπέχων τὰ βόρεια μέρη τοῦ ζωδίου.

1 sq.: cf. p. 260 || 3 d' R: δὲ M | οὗτος] ὁ RM | καὶ R: τε καὶ M || 9 ἔστι libri || 10 μέτρον M || 16 hinc iterum in usum venit V || 18 ἀνὴρ om V | τεθληγυμένος libri | οὐλόθρηε V | βλαρόφθαλμος V: κοντόφθαλμος M εὐόφθαλμος A· ὀφθαλμος lacuna vacuo relicto indicata BC || 19 τελεσθήσεται V || 20 κακουμένων V | τὴν τελείαν ἀνακ. οὐ πληρώσει· καθὸς V || 21 γραφῆς V. locus nunc frustra quaeras, cf. p. 261 adn. 14 || 22 λείπει V | οἱ et χρόνοι om V. locus omnino mutilatus est, fortasse consulto; scribi sic fere debuit λείπεται — (δλαί τε περίοδοι εἰ καὶ τῆς ἐβδόμης) οἱ (i vel ὄ) ἀπὸ κριοῦ μέχρι καρκίνου χρόνοι, cf. supra p. 259 sq. || 23 συμπλήρωσιν M || 24 ἐλοιπάσθησαν χρόνοι hiatus indicato ABCM: ἐλλειπάσθησαν τὰ ἐτη· V. intercudit numerus ρε cf. supra p. 261 || 25 ἢ ante τοῦ om V | κατὰ] ἐπὶ τὴν· V | πρὸς τὴν κελήνην om V || 26 ἀπὸ τοῦ] ἐφ' V || 27 τοῦ] om V | τῷ V: om RM | καὶ om A | ὁ του (δρε)ος ἀετήρ V | ἐν τῷ (αἰγόκερω) || 28 τοῦ ζωδ. om V

ὁ δὲ τοῦ Κρόνου ἐν τοῖς νοτιωτέροις μέρεσι κατὰ τὸ οἰκεῖον ταπεινῶμα καὶ ἡ Ἀφροδίτη εἰς κρύψιν γινομένη· καὶ διὰ τοῦτο ἔεασθενῆσει παντάπασι τὸ ἔθνος· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τηνικαῦτα ἰσχύουσι καὶ τούτοις πολεμῆσαντες ἐκδιώξουσι· καὶ κυριεύει ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία διὰ τὴν τοῦ 5 ἡλίου ἀποκατάστασιν.

Τῶν δὲ λοιπῶν τὴν εἶδησιν καὶ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐπικρατείας τὴν γνῶσιν οὐκ ἔχω νῦν γράφειν διὰ τὸ ἀσύμφωνον καὶ πολυάσχολον τοῦ τρόπου τῆς ψηφηφορίας· εἰ δὲ καὶ τοῦτο δόξειεν, ἐπὶ τοῦ μετὰ ταῦτα καιροῦ καὶ τούτων τὴν γνῶσιν μετὰ πολλῆς τῆς ἐγχειρήσεως ἐνδειξόμεθα· 10 (ἐν ἑτέρᾳ δὲ βίβλῳ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐνετάξαμεν καὶ τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἐννοιῶν ταύτης τῆς χρήσεως ἐξεθέμεθα). cū δ' ἐν τούτοις ἀρκεσθησόμενος διατέλεσον· καὶ παρὰ σοὶ τήνδε τὴν μήσιν κρύψον διὰ τὴν τῶν καιρῶν μεταβολὴν καὶ τὴν τῶν κρατούντων ὠμότητα.

1 κατὰ . . . ταπ.] ἐν τῷ ταπεινώματι· V || 2 γινομένην· V | ἔεασθ. . . . 4 ἐκδιώξ.] ἔεασθενεῖ το ἔθνος· διὰ τοτηνικαῦτα, τους ρωμαίους ἰσχύειν καὶ τους κούθας· καὶ ἐκπολεμηθήσονται καὶ ἐκδιώχθήσονται V || 6 δὲ απτε τὴν V || 7 ἔχων M | ἀσύμφωνον] ἀσυμ· lacuna vacuo spatio indicata AB¹: ἀσύμφωρον B²CM δυσέφικτον V || 8 ψηφηφορίας M | δόξει ἔπετε καιροῦ mediis omissis V | 9 τούτων] τούτου libri 10 ἐν . . . 11 ἔεσθ. om V || 11 cū δ' ἐν RM: ὁμος ἐν (cū post ἀρκ.) V || 12 τήνδε BCMV: δὲ A || 13 του καιροῦ V || 14 κρατούντων ὠμότητα hiatus indicato om A | τέλος στεφάνου του φιλοσόφου ἀλεξανδρέως· rubro subscript V.

Eorum loco quibus supra p. 285,7 usque ad 286,6 reges XVI—XXI describuntur, haec codex Vindobonensis (cf. p. 264) exhibet*):

λείπουνσι ἀπὸ ιζ̄ ἕως τὰ κ̄ ὡδε κεφάλαια ζ̄.

[Al Wathik Billahi

15 καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τοῦτου υἱὸς διὰ τὸ συμπαρεῖναι τὸν Δία τῷ Κρόνῳ ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἰδίῳ. ἔχει δὲ τὴν κράσιν τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἄρεος, ἀνὴρ βριαρὸς, τεταγμένα (l. τεταμένα) ἔχων τὰ ὄμματα, κατωφερῆς πρὸς τὰ ἀφροδίτια· καὶ ἐρχομένου τοῦ Κρόνου εἰς τὸν (l. τὸ) κριοῦ τέλος ἀναιρεθήσεται

† 10. Aug. 847
(Weil 2, 346)]

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὸ τὸν Δία 20 ἔλθειν ἐπὶ τὸ ἴδιον ὕψωμα. ἔχει δὲ τὴν κράσιν Ἄρεος καὶ Ἑρμοῦ, πλάτοψις, διμοιραῖος, εὐόφθαλμος, χειλάς, λασιόθριε. καὶ ἐπαναστήσεται αὐτῷ ἐμφύλιος πόλεμος διὰ τὴν (l. τὸν) τοῦ Ἄρεος πρὸς τὸν Κρόνον σχηματισμόν. καὶ εἰρηνεύσει πάντας ἐν τῷ ἐπεμβαίνειν τὸν Δία τῷ Ἄρει. καὶ εἰρήνης γενομένης ἔσται σεισμὸς μέγας τοῦ Κρόνου ἐν τῷ λόντι ὑπάρχοντος, καὶ συμπεσοῦνται πόλεις κατὰ τὴν Κυρίαν. 25 τὸν βίον δὲ καταστρέψει εἴψει τοῦ Κρόνου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ τοῦτοῦ ἐρχομένου (cf. supra p. 264 adn. 19). [secutus est al Muntassir Billahi † 4/5 iun. 862 (W. 2, 376).]

[Al Mulawakkil
† 9/10. Dez. 861
(Weil 2, 369)]

λείπουνσι (λοιπουν cod.) καὶ ἐκ τῶν ὡδε κεφάλαια β̄ (immo γ̄) ἀπὸ τὰ κζ̄ ἕως τῶν λ̄.

γ̄ diductis litteris exprimuntur quae librarius minio notavit. solita codicis vitia tacitus correxi.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὴν ἐξαγωγικὴν
 32 χέειν τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Κρόνον ἀνὴρ ἔχων τὴν κρᾶσιν τοῦ Ἄρεος καὶ τῆς Ἄφρο-
 ἔρχομένου ἐν τῇ παρθένῳ καὶ ἐπέχοντος μοῖραν μίαν (μία cod.) ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ
 ἦγουν ἐν τῷ αἰγόκερῳ (gerugnantia coniunguntur).

5

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου ἀδελφὸς διὰ τὴν τριγωνικὴν τῶν
 διδύμων οἰκειότητα τῷ τοῦ Κρόνου. ἔχει δὲ τὴν κρᾶσιν Κρονικὴν τε καὶ Ἄφρο-
 δισιαστικὴν. ἔσται δὲ ἀνὴρ εὐμήκης, πλάτωσις, στραβός. καὶ ἐν σκορπίῳ τοῦ Κρόνου
 ὄντος ἀποψύξει.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὸ εἶναι τὸν 10
 Κρόνον ἐν ἰδίῳ ὄρει. ἔχει δὲ τὴν κρᾶσιν Κρόνου καὶ Ἄρεος, εὐμήκης, εὐόφθαλ-
 μος, ἐπίσπανος, σκυρόφωμος. ἐν τῇ παρθένῳ δὲ τοῦ Κρόνου ὑπάρχοντος ἀναίρε-
 θήσεται διὰ (τὸ adde) συνείναι τὸν Ἄρην (ἀριν cod.).

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀνὴρ ἔχων τὴν κρᾶσιν
 Διὸς καὶ Ἑρμοῦ, μακρός, λευκός, αἰγώπος. καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ ἔσται αὐτοῦ 15
 ἡ βασιλεία διὰ (τὸ adde) τὸν Δία τὰ βόρεια μέρη διοδεύειν. ἀποψύξει (δὲ adde)
 τοῦ Κρόνου ἐρχομένου εἰς τὸν αἰγόκερῳ.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους διὰ τὸ εἶναι τὸν Κρό-
 νον ἐν τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ, κρᾶσιν ἔχων τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. στηθαίος (πιπ
 εὐστήθεος?), εὐπρόσωπος, μικρόφθαλμος. καὶ γενήσονται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ληστεῖται 20
 καὶ ἀρπαγαὶ καὶ λιμοί. τοῦ δὲ Κρόνου ἐπὶ τὸν λέοντα (τοῦ λέοντος cod.) ἐρχο-
 μένου ἀποψύξει.

λείπει καὶ ἐκ τοῦ ὕδα κεφάλαιον ἐν.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος ἐξ ἄλλου γένους διὰ τὴν ἐπιβλεψιν
 τοῦ ἀναίρετου ἀτέρος, ἔχων τὴν κρᾶσιν τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, μακρός, μα- 25
 κρόρριν, ἐπίσπανος, ἤρως. καὶ ἀνώμαλος ἔσται αὐτοῦ ἡ βασιλεία. καὶ λιμός μέγας
 ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ, τοῦ Κρόνου ὄντος ἐν τῷ ὑδροχόμῳ. εἰσερχομένου δὲ
 τοῦ Κρόνου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κριοῦ ἀποψύξει

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ὁ τούτου υἱὸς διὰ τὴν συμπαρουσίαν τοῦ
 Διὸς μετὰ τοῦ Κρόνου, ἔχων τὴν κρᾶσιν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἄφροδίτης, ἀνὴρ εὐόπτος, 30
 μεγαλόφθαλμος, εὐχρως, χαροπός, χειλάς. καὶ γενήσονται ἐπὶ αὐτοῦ σεισμοὶ καὶ
 (sic) τοῦ Κρόνου ἐπὶ τοὺς διδύμους ἐρχομένου· καὶ ἔτι οὖν πλῆθος ὑδάτων γενή-
 σεται τοῦ αὐτοῦ Κρόνου σὺν τῷ Διὶ καὶ τῇ Ἄφροδίτῃ ἐν σκορπίῳ εὐρισκαμένων,
 ὥστε πολλὰς χώρας κατακλυσθῆναι. καὶ τοῦ Κρόνου ἐρχομένου εἰς τὸν τοξότην γε-
 νήσεται ἐν τῷ ἔθνει ἐμφύλιος πόλεμος, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτὸς (αὐτὸν cod.) τε- 35
 λευθῆσει.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος διὰ τὴν τοῦ Διὸς ἀκύνδετον ὀρήνῃ
 (ὄρυνῃ cod.), ἔχων τὴν κρᾶσιν τοῦ Ἄρεος καὶ τοῦ Ἑρμοῦ, ἀνὴρ κοντός, στρογγύ-
 λωσις, γλαυκός, σοβαρόν (σοβαρός cod.) ἔχων τὸ ὄμμα. καὶ γενήσονται ἐπὶ αὐτοῦ
 ληστεῖται, καὶ αἰχμαλωτισθήσονται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ τότε (τὸ δὲ cod.) τοῦ Κρόνου 40
 κακομένου ἐν τῷ ὑδροχόμῳ ὑπὸ τοῦ Ἄρεος. ὁ αὐτὸς δὲ τελευτῆσει τοῦ Κρόνου εἰς
 τὴν ἀρχὴν τοῦ κριοῦ διερχομένου.

καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσει ἕτερος διὰ τὴν τοῦ Κρόνου κάκωσιν. ἔχει δὲ
 τὴν κρᾶσιν τοῦ Ἄρεος καὶ τῆς Ἄφροδίτης· ἔσται δὲ ἀνὴρ εὐμήκης, ὠραῖος, μεγα-
 λόφθαλμος, λευκέρυθρος, χαρῖεις. καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κριῷ ὄντος τοῦ Κρόνου τε- 45
 λευθῆσει.

καὶ μετ' αὐτὸν ὁ τοῦτου υἱὸς βασιλεύσει διὰ τὸ εἶναι τὸν Κρόνον ἐν ἰδίοις ὀρίοις, ἔχων τὴν κρᾶσιν τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἄρεος, πλάτοσις, εὐμεγέθης. καὶ τοῦ Κρόνου ἐπὶ τὸν ταύρον ἔρχομένου τελευτῆσει.

iam cetera inde a p. 286, 24 adduntur.

In adnotatione critica opusculi apotelesmatici his librorum signis usus sum

A Laurent. 28, 14 quo V. Rose exemplo usus est s. XIV chart.

B 28, 13

C 28, 16

} exempla s. XV a V. Roseo conlata

R apographon Valentini Rosei h. e. codices AB(C) consentientes cf. p. 258

M Monacensis n. 105 s. XVI

V Vindobonensis philol. gr. 108 s. XV.

Stephani Alexandrini supra libros praesertim spurios tractavimus. 33

Restat, in quo maxime artem scriptoris et scientiam aestimare licet, de astronomia liber procul dubio genuinus idemque etiam vergente medio aevo multum lectitatus. Latent enim hodieque in bybliothecis non nullis eius voluminis exempla, quo Stephanus tironibus astronomiae tabularum manualium usum et explicat et adpositis computationum speciminibus praeit. Eodem consilio cum Claudius Ptolemaeus tabulis suis commentariolum adiunxerat, tum Theo Alexandrinus duo opera ediderat, unum prolixius et ex ipso artis penetrati repetitum 'hypomnematis in Ptolemaei tabulas manuales' libros quinque ad Eulalium et Origenem (liber IV Epiphano inscribitur), alterum multo brevius ad Epiphanium monobiblon, quo eorum quoque commodo, qui disciplina sphaerica initiati non essent, optime consulebat enarratis dilucide quae ad usum tabularum plane necessaria essent (editum olim ab Halma abbate Par. 1822 non cum cura). Huius opusculi vestigia quin Stephanus secutus sit, dubium non est. Quid quod in codice Vaticano Urbinate gr. 80 f. 14^r Stephani liber hoc titulo ornatur *Στεφάνου μεγάλου φιλοσόφου καὶ ἀλεξανδρέως διακάθησις ἐξ οικείων ὑποδείγμάτων τῆς τῶν προχείρων κανόνων ἐφόδου* (cf. Theo p. 27 H. *ψιλὰς τὰς ἐφόδους*) τοῦ θέωνος? Sed commentarium in Theonis opusculum qui Stephani librum dixerit, erraverit. Nempe ex illo siderum motus tabularum ope computare Stephanus didicerat; illud revolvebat, cum quid dubium erat: ipse crassiori saeculi sui ingenio prospiciens novum pro vetere librum condidit, minus etiam quam Theo id agens, ut causas praecceptorum ac rationes discipuli perspicerent, sed ut specimina computi praecceptis subiuncta (τὰ ὑποδείγματα) sequi et imitari discerent. Quid multa? Scriptorem habes Byzantinum ex artigraphorum grege, opificem potius quam artificem: tam diligenter in formulas vel stupido perspicuas praeccepta redigit. Nec desunt, quae non recte Theonis discipulum intellexisse

apparet: velut quae de revolutione anni Aegyptiaci p. 300, 8 traduntur falsa facile explicantur tum Theonis verbis p. 30 et 32 H., quae inperito fraudi esse poterant, tum calculi usu.

- 34 Stephanum Alexandrinum huius libri scriptorem non solum codex Urbinas ille prae se fert, sed testis etiam est [scriptor chronographii conpendiosi ab A. Maio Scrr. vet. nov. coll. I 2 et ab Alfredo Schoene in Eusebii chronicis t. I append. p. 59 sqq. editi, quod a. p. Chr. 854/5 (post Dioclet. 392 + 178 = 570, ab Adam a. 6362, ind. II) editum est, p. 63, 26 Schoene 'Ηρακλείου, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Στέφανος ὁ Ἀλεξανδρεὺς φιλόσοφος τὸν κανόνα ἐρμήνευεν: id quod Wachsmuthius litteris pr. kal. iun. 1880 ad me datis me commonefecit] scholii in codice Chortasmeni Vaticano adscripti (in superiore commentatione p. 255 sq.) auctor: οὗτος ἐστὶ Στέφανος ὁ καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πρόχειρον διασαφήσας οἰκείους ὑποδείγματα, quod testimonium etiamsi his verbis, quibus graecae tabulae orientalibus opponuntur, concipi non potuit ante saeculum XIV, tamen ipsum undecimo saeculo antiquius esse supra p. 264 adn. 20 probabam. Accedunt quae in eodem codice Vaticano extant f. 523' Ψηφοφορία πανεληνιακῆς συζυγίας ἐκλειπτικῆς τυχανούσης ἐν ὑποδείγματι, Στεφάνου μεγάλου φιλοσόφου τοῦ Ἀλεξανδρέως καὶ καθολικοῦ διδασκάλου, ὡς ἐν παλαιοῖς ἀντιγράφοις εὑρηται itemque f. 529' Τοῦ αὐτοῦ Στεφάνου φιλοσόφου καὶ μεγάλου διδασκάλου ψηφιφορία συνοδικῆς συζυγίας ἐκλειπτικῆς τυχανούσης ὡς οἶόν τε σαφῶς ἐν ὑποδείγματι ἐρμηνευθεῖσας (cf. symb. ad historiam astronomiae p. 327), quarum apographon summa cum cura factum HERMANNI DE RONDEN amicitiae debeo: utraque computatio ad huius libri exemplar instituitur eiusque vestigiis inhaeret. In priore saltem duobus locis, quos infra p. 309, 27.30 adposui, quae in hoc Stephani libro docentur ad Stephani auctoritatem verbis conceptis referuntur. Magnus est huius testimonii pondus. Nam eclogas illas quisquis scripsit astronomiae non inperito — neque enim Stephanum compilat, sed exercitandi causa quae Stephanus proposuerat computi pensa sibi ipse denuo ponit illoque duce absolvit —, si qua fides est verborum ὡς ἐν παλαιοῖς ἀντιγράφοις εὑρηται, scripsit ante saeculum instauratae apud Byzantios astronomiae h. e. non tantum ante s. XIV sed etiam ante Pselli tempora, si quidem vera sunt quae symbolae ad hist. astron. p. 351 sq. docuisse mihi videor.

Quaeres cur qui Stephani hunc librum recte dici contenderim, idem tamquam dubitem, testimonia nunc cumulem. Opus profecto fuit his testimoniis. Mirum enim ac singulare huic libro accidit ut Heraclii imperatoris non solum feratur sed etiam quodam modo sit. Exempla manu scripta titulo pleraque carent. Aut enim ab ipso capitum indice Ὅσα δεῖ προεῖδέναι κτλ. incipiunt et plane acephala sunt, ut codex Vaticanus gr. 304

chartaceus saeculi XV f. 135^{r21}), aut praescriptum in fronte gerunt trimetrum Byzantinum Ἐνακτος ἔστιν ἡ βιβλος Ἡρακλείου, ut codex Bodleianus inter Cromwellianos duodecimus saec. XV p. 1025 (cf. Coxii catal. codd. Bodl. I p. 438 n. 39) et Cantabrigiensis collegii Trinitatis, cuius memoriam apographon Gottingense ab A. WILMANNSIO bibliothecae praefecto amicissime mihi commodatum²²) non dubito quin multa cum fide repraesentet. Sed hunc non tam auctoris quam librarii versum neque titulum quisquam dixerit et ex mera coniectura ortum esse suspiceris inspecta codicis paullo antiquioris inscriptione pleniore. Nam MAXIMILIANO BONNETO meo cum sescenta alia officia, quae nisi animo | grato quomodo²³ exaequem nescio, tum hoc quoque debeo, quod in codice Parisiensi n. 2492, quem saeculo XIII scriptum esse autumant, haec me docuit praescribi f. 116^r

Ἐνακτος ἔστιν ἡ βιβλος Ἡρακλείου
(τῆς τῶν προ)χείρ(ων) ἐνθαδὶ θεωρίας. |
καὶ δῆλον ἔστιν ἔκ τε δὴ τῶν κανόνων
καὶ τῶν ἐτών ὧν φησιν ἀπὸ Φιλίππου
ἕως εἰς αὐτὸν οὕτω(ι) ποσουμ(ένων).²³)

Sed quisquis hos trimetros sive priores duos sive omnes libro acephalo praefixit, non eum plane fefellit opinio. 'Heraclii imperatoris fragmentum' h. e. huius libri capita tria postrema iam olim H. Dodwellus ex codice Barocciano edidit in utilissima dissertationum Cyprianicarum appendice²⁴):

21) De codice Laurentiano XXVIII 12 bombycino saeculi XIV, in cuius uno schedarum quaternione f. 393-400 Stephanum inesse olim intellexi, iam non constat, cum vix octava totius libri pars diem tulerit; incipit post unam fere paginam capituli XXIV, desinit capite XXX non expleto.

22) Hoc apographon saec. XVII exeunte aut XVIII ineunte ab homine neque rerum neque litteraturae perito scriptum est, ut tamen ei qui huic codicum generi assuefactus sit facili opera liceat exempli scripturam dispicere. Inscriptur: 'Ex apographo, quod in collegio Trinitatis Cantabrigiae adservatur. — Heraclii imperatoris commentarius in Ptolemaei canones προχείρους itemque de paschate christiano. Liber emendate scriptus, rarus ineditus'. Daventriae kal. apr. a. 1794 emptum esse in charta prima adnotatur.

23) Hi quinque trimetri duorum versuum spatium sic explent, ut in uno duo priores, in altero tres posteriores legantur: prior olim minio scriptus erat, evanescentem altera manus atramento instauravit usque ad Ἡρακλείου, dein litteras ἐνθαδὶ θ c: reliqua non tetigit, ut iam initium trimetri secundii dispici nequeat. Secundum versum h. e. trimetros 3-5 adiecisse Bonneto quidem altera haec manus videbatur. Versus prior accentu caret praeter ἔστιν et ἐνθαδὶ; in fine οὕτω(ι) codex exhibet.

24) Hinc tria illa capita Halma repetiit in Ptolemaei tabulis man. t. III (Par. 1825) p. 101 sqq. operarum erroribus ultro neque paucis neque parvis maculata.

de Heraclio scriptore nulla umquam suspicio mota est, nec potuit. Nullus enim ex eius regno illic annus indicatur, quin se dei gratia vel iussu imperatorem sollempni formula scriptor dicat (ἔτος τῆς εὐδοκίᾳ θεοῦ ἡμετέρας βασιλείας c. 28 p. 311, 13 et c. 30: dei gratiae substituit κελεύει θεοῦ p. 311, 26, τὸν θεῶν c. 30). Observes in extremo libro genus et docendi et dicendi. Puero inerti et contumaci non saepius eadem ingeruntur praecepta quam in his fit capitibus. Prae his ambagibus vel Stephani sermonem strictum dixeris et castigatum. Videre tibi videaris hominem sero discentem, qui quae ut intellegeret misere se cruciaverit, intellecta non facilius edat. Vel sermo diversam originem prodit. Ita cum in ipso opere (c. I—XXVII) μερίζειν ex antiquiore usu cum παρὰ praepositione iungatur, in postrema parte μερίζειν εἰς dicitur, ut fit in Maximi monachi computo sub finem anni p. Chr. 640 edito. Gravius est quod quae c. XXIX paene pueriliter docentur, eadem non hercle nimia brevitate p. 301, 1—302, 4 exposita erant. Epactas lunares inventuro duae viae c. XII p. 302, 18 sqq. monstrantur diversae non rationibus sed anno, quo calculus referendus sit: tertia non magis diversa c. XXX p. 315, 21 exponitur tamquam nova tam fuse, ut qui haec scripsit, illa scripsisse non possit. Ceterum in hac ipsa re Heraclium facile agnoscas: cum enim hoc scriptor ageret, ut propioris enneadecateridis principio posito numerum annorum in calculos vocandum minueret, cur antecedentis cycli Metonici quam vertentis principium ponere maluit? Scilicet illud in Mauricii annum VIII, ind. VIII, quae coepit k. sept. a. 589, hoc in Phocae annum VII, ind. XII (inde a. k. sept. a. 608) incidit. Cavet igitur ne odioso decessoris nomine chartam inquinaret. Denique, id quod verbo monuisse satis est, ab eo libro qui in astronomorum tabulis explicandis versatur, ultimorum capitum argumentum plane abhorret, sive aliena tractantur, sive supra dicta otiose recoquuntur.

Itaque appendicem certo certius est a diverso scriptore, imperatore Heraclio Stephani libro adiectam esse. Sed quae scripsit Heraclius, num
 36 invenisse eundem censebimus? Extat sane | in codice Parisiensi gr. 1630 saeculi XIV f. 76^r laterculus tenuis et ineptus, cuius initium et finem ΒΟΝΗΡΕΤΥΣ mecum communicavit, Σύσταγμα Ἡρακλείου βασιλέως ἐκ τῆς ἀστρώας κινήσεως † μὴν ἀπρίλλιος ἦτοι ξανθικός: ᾱ και β̄ κριός: γ̄ και δ̄ ταῦρος: ε̄ και Ϝ̄ δίδυμοι: ζ̄ και η̄ και θ̄ καρκίνος: ῑ και ιᾱ λέων: ιβ̄ και ιγ̄ παρθένος: ιδ̄ και ιε̄ και ις̄ ζυγός: et quae secuntur usque ad verba μὴν νοέμβριος ἦτοι διος, in quae laterculus desinit f. 77^r non perfectus — quis plura desiderabit? Sed haec rectene Heraclio tribuantur necne, operae pretium non est quaeri. Illa quae in appendice Stephani leguntur, Stephanus imperatori praeiverat, imperator scripsit. Sic evenit ut eadem res bis agerentur; sic fieri potuit ut qui c. XXX de epactis solis prae-

cepta daret, idem ne sentiret quidem eisdem praeceptis iam in alia re c. XXVIII p. 311, 12 sqq. se usum esse.

Sollemnis illa anni indicandi formula, quam quasi sigillum suum imperatorem appendici inpressisse vidimus, etiam in ipsius Stephani opus saltem semel inlata est c. II p. 298, 26. Num quis hoc quoque caput et reliqua Heraclio vindicabit? Novum profecto regiae clementiae exemplum. Scilicet imperator quasi cuculus alieno nido abusus nobilitate praeceptoris sui fetum voluit, dum sibi vindicat. Hunc clementem si noveris, concedes volumen nimis spinosum non ultra primas paginas explicuisse, sed uno loco interpolato acquievisse.

Alium quoque illae temporum notationes usum habent. Etenim cum astronomi conputi specimina tempore proxima proponere soleant, hic quoque liber quando scriptus sit, certo colligi poterit. Et Stephanus quidem plerumque indictionem VII (incip. kal. sept. a. 618 p. Chr.) annum a Philippo Aridaeo 942, a Constantino magno 315 adhibet, ut c. II cic c. XII et c. XVI; saepe eiusdem anni Byzantini a. d. IV id. apr. (a. 619) ponit, p. 300, 31 sqq. 303, 5. c. VII. XIV. XIX; uno tautum capite XVII illum annum dimisit: "Ἰνα δὲ καὶ ἐπὶ ὑποδείγματος φανερὰ ἡμῖν γίνηται τὰ λεγόμενα, παρειλήφαμεν τὴν γενομένην τοῦ ἡλίου ἐκλειψιν τῷ τιδ̄ ἔτει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας τοῦ τῆς θείας λήξεως Κωνσταντίνου²⁵), κατ' Ἀλεξανδρεῖς ἀθῦρ (adde ἦ) ἦτοι κατὰ Ῥωμαίους νοεμβρίου τετάρτην, et postea, ubi conputus adronitur Κύνοδος ἐκλειπτικὴ μῆνός νοεμβρίου ἦτοι κατ' Ἀλεξανδρεῖς ἀθῦρ ἰνδ. ε. Ἔτη ἀπὸ Φιλίππου ρ̄μα κτλ. quod si eclipsin antea |

25) Stephanus, quem ut Alexandrinum tempora ad annos Diocletiani revocatum fuisse exspectes, primo Constantini magni anno tamquam epocha utitur et hoc loco et p. 298, 27. 300, 14. 16. 303, 26. 28. 306, 1. 4. Sed discrepat in hac re a laterculo regum tabulis Ptolemaei adiuncto: quarum codex Laurentianus XXVIII 26 f. 39^r et codicis Leidensis gr. 78 tabula posterior f. 65^r

Diocletiano annos regni K,	a Philippo XKZ
Constantio Δ ΧΛΑ
Constantino magno . . ΚΘ ΧΞ

ascribunt, Leidensis tabula prior f. 55^r haec habet

Διοκλητιανοῦ καὶ Κωνσταντ(ίου) ΚΔ	ΧΛΑ
Κωνσταντῖνος ΚΕ	(ΚΘ recte m. rec.) ΧΞ.

Stephanus igitur Constantini epocham, usque ad quam annos a Philippo DCXXVII lapsos esse statuit, non ab eo anno repetit, quo ille Augustus est proclamatus (a. d. VIII kal. aug. a. 306), sed a decessu Diocletiani: qui cum kal. mai. a. 305 imperio se abdicasset, annus Philippi DCXXVIII inde ab a. d. VI id. iun. a. 304 currens secundum astronomorum usum successoris conlatus est. Cave tamen Stephanum haec novasse putes. Nam et Maximus monachus (Διοκλητιανός κ. Κωνσταντῖνος λβ p. 354 Pet.) et chronici paschalis scriptor p. 518, 8 conl. p. 510, 18 Diocletiano successorem Constantinum magnum dederunt.

37 prid. non. nov. a. 617 observatam (τὴν γενομένην) exemplum dedit, ne hoc quidem impedit quominus intra annum, qui a kal. sept. a. 618 deducitur, Stephanum scripsisse statuamus. Eodem anno etiam Heraclius initiari arte dignatus tantum profecit ut praecepta capitis XXVIII et sequentis (quamquam hoc caret temporis indicio) ipse litteris mandaret. Frigebant interim astronomiae studia, donec imperator vere anni 623 (ind. XI) ad bellum Persicum profecturus de die paschali definiendo professorem catholicum convenit. Nihil enim antiquius vir superstitiosus habebat quam ut diem salutiferum eum rite celebraret, quo cum suis (quis sciebat an postremum?) celebrato liberis dimissis castra moturus esset. Sic natum est caput XXX. In regiam non rediit Heraclius ante a. 628. Ad astronomiam spondeo eum numquam rediisse. Hoc clamat liber legitimo titulo prohoemioque et olim et nunc destitutus, quia nobilis patronus curis bellicis advocatus addere illa et librum magnifice ut suum edere iam non curavit. I nunc et pete nobiles amicos.

Ego edere eum librum nolui, etiamsi amica Wilmanssii mei liberalitas copiam dabat. Nefas enim mihi visum est in turbidis rivulis studia poni, dum limpidi fontes bybliotheacarum situ obruti iaceant. Sed specimina promenda existimavi manu non nimis parca, quibus et Stephani ars et Heraclii inertia et mira opusculi fata cognoscerentur; inerunt etiam quae chronologis usui sint. Neque eclogas Vaticanas praetermisi, ne cui fallax species spem maiorem excitet.

Restat ut quibus usus sim exemplorum praesidiis, indicem.

- C codex Cantabrigiensis, cuius praesto mihi erat apographon Gotingense (cod. ms. philol. 67) cf. supra p. 291 adn. 22.
- D codicis Barocciani (an Cromwelliani?) in cap. XXVIII–XXX lectio a Dodwello edita, cf. supra p. 291.
- U codex Urbinas gr. 80 chartaceus s. XV qui Stephani nisi capitulum indicem et capita IV prima (sed quartum non integrum) nihil continet. Insunt f. 1 excerpta ex Georgii Pachymeris historia, f. 13^r Theonis de tabulis manualibus libellus coeptus tantum, f. 14–17 Stephani initium, f. 19–28 farrago astronomica (adhibetur a. 1413 p. Chr.), f. 30 Nicetas Seid de paschate, f. 36 Ptolemaei geographia, f. 158–185 et 250 sqq. Epistulae Byzantinorum, f. 189^r Demosthenis or. Philippica II, denique Platonis dialogi novem. Pleraque ego excerpseram: quae praetermiseram, benevolentissime supplevit CAROLVS ROBERTVS nunc professor Berolinensis.
- V codex Vaticanus gr. 304 chartaceus s. XV. Continet f. 1 Theodori Prodromi paraphrasin analyticorum posteriorum, f. 25^r tractatus mathematici exitum, f. 25^r Theonis in Ptolemaei syntaxin com-

mentarium, f. 77^r Diophanti arithmetica, f. 122^r Theonis de tabulis Ptolemaei ad Eriphanium libellum, f. 135^r (Stephani) de eisdem librum, f. 171^r ignoti scriptoris de eisdem tabulis commentarium (in margine adnotatur ἑτέρου ἐξηγητοῦ εἰς τοὺς προχείρους κανόνας [cf. p. 320], constat XIII capitibus, quorum primum est Πῶς αἱ καιρικαὶ ὥραι ὀφείλουσι μεταβληθῆναι διὰ μιᾶς μεθόδου πρὸς τὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μεσημβρινὰς καὶ πρὸς ἰσημερινὰς ὥρας καὶ πρὸς ὁμαλὰ νυχθήμερα), f. 176^r Ioannis Alexandrini de usu astrolabii, denique f. 181^r–252 tabulas Ptolemaei. Ex hoc indicem et capita I–III. XXVIII sqq. mea causa contulit CAROLVS ROBERTVS.

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ 38

διασάφης ἐξ οἰκείων ὑποδειγμάτων τῆς τῶν προχείρων κανόνων ἐφόδου τοῦ Θέωνος

ΚΕΦΑΛΑΙΑ α Ὅσα δεῖ προεἰδέναι τοὺς ἀρχομένους τοῦ κανόνος.

- 5 β Περὶ τῶν πέντε κεφαλαίων τῆς κατὰ μῆκος ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν πέντε πλανωμένων ψηφηφορίας.
 γ Περὶ τῆς τῶν ὥρων διακρίσεως.
 δ Περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ψηφηφορίας
 ε Περὶ ὠροσκόπου.
 10 ς Περὶ μεσουρανήματος.
 ζ Περὶ τῆς κατὰ μῆκος τῆς σελήνης ψηφηφορίας.
 η Περὶ τῆς διορθώσεως τῶν κανόνων ἡλίου καὶ σελήνης.
 θ Περὶ τῆς τοῦ ἡλίου λοξώσεως.
 ι Περὶ τῆς κατὰ πλάτος τῆς σελήνης ἀποστάσεως.
 15 ια Περὶ τῆς τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων ψηφηφορίας, ἧτοι τοῦ ἀναβιβάζοντος καὶ τοῦ καταβιβάζοντος.
 ιβ Περὶ συνόδων καὶ πανσελήνων.
 ιγ Διάκρισις ὥρων τῆς ἀκριβοῦς πανσελήνου.
 ιδ Περὶ τῶν τῆς σελήνης παραλλάξεων.
 20 ιε Περὶ τῆς ἐκλείψεως τῆς σελήνης καὶ προσνεύσεως αὐτῆς.
 ις Περὶ τῆς καθ' ἕκαστον χρόνον τῆς ἐκλείψεως τῶν ἰσημερινῶν ὥρων εἰς καιρικὰς διακρίσεως καὶ περὶ τῶν τῆς σελήνης προσνεύσεων.

1–3 titulum U testatur solus, cf. p. 290 || 4sq. numeros capitum adscribit C solus | Κεφάλαια U: om CV | κανόνος. Περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ψηφηφορίας U || 5 ἡλίου καὶ σελήνης καὶ om U || 6 ψηφηφορίας CV constanter ut ψηφηφορίας U sed cf. p. 300, 29 || 8 δ περὶ . . . ψηφ. C: om UV sed cf. ad v. 4 || 14 caput decimum a nona non separat ideoque reliquos numeros uno minores dat C | alterum τῆς| καὶ C || 16 τοῦ ante καταβ. om V || 17 καὶ πανσελήνων] ἡλίου καὶ σελήνης U || 18 ὠρῶν] τῶν ὠρῶν U | ἀναβοῦς U || 20 καὶ τῶν προσνεύσεων U || 22 διακρίσεις CV

ιζ Περὶ τῶν τοῦ ἡλίου ἐκλείψεων.

ιη Περὶ τῶν τοῦ ἡλίου προσνεύσεων.

ιθ Περὶ τῆς κατὰ μήκος ψηφηφορίας τῶν ἑ̄ πλανωμένων

κ Περὶ τῆς διορθώσεως τῶν ἐκ τῶν ἑ̄ κεφαλαίων συναγομένων ἀριθμῶν τῶν ἑ̄ πλανωμένων. 5

κα Περὶ τῆς κατὰ πλάτος πρὸς τὸν διὰ μέσου τῶν Ζωδίων κύκλον ἀποστάσεως τῶν ἑ̄ πλανωμένων ψηφηφορίας.

κβ Περὶ τῆς τῶν ἑ̄ πλανωμένων κατὰ τὸν προεγνωσμένον ἄνεμον ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, καὶ βαθμῶν ψηφηφορίας.

κγ Περὶ τῆς τῶν στηριγμῶν τῶν ἑ̄ πλανωμένων ψηφηφορίας. 10

κδ Περὶ φάσεων τῶν ἑ̄ πλανωμένων.

κε Περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐποχῆς.

κς Περὶ τοῦ γινῶναι ποίῳ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων συνεγγίζει ἐν οἰωδῆποτε χρόνῳ ὁ ἥλιος ἢ ἡ σελήνη ἢ εἰς τῶν πέντε πλανωμένων.

κζ Ἐξήγησις τῶν δύο κανονίων τοῦ τε ἡλίου ἀπὸ μεσημβρίας καὶ τοῦ ἑ̄ ἐξάρματος τοῦ πόλου καὶ τῆς ὑπεροχῆς τῶν ὠρῶν.

κη Μέθοδος δι' ἧς εὐρίσκεται ἐκάστου μηνὸς οἰαδήποτε ἡμέρα καὶ εἰς ποίαν τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν κατανατᾶ καὶ ποῖον ἐνιαυτὸν γίνεται τὸ δίδεξτον. |

39 κθ Ἀπόδειξις τίνος χάριν ζητοῦντες τοῦ παρ' Ἀλεξανδρείου μηνὸς 20 τὴν ποσταίαν ἡμέραν εὐρεῖν τρεῖς ἡμέρας πρὸ τοῦ σεπτεμβρίου τίθεμεν.

λ Μέθοδος δι' ἧς τὸ πάχχα εὐρίσκεται κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν.

α Ὅσα δεῖ προειδέναι τοὺς ἀρχομένους τοῦ κανόνος.

Ἔστι δὲ ἡ σύστασις τῶν κανόνων γέγονεν ἐν τῇ κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξανδρον τὸν κτίστην, κατ' Αἰγυπτίους θῶθ ἁ, πληρωθείσης ἕκτης ὥρας ἡμερινῆς καὶ ἀρχομένης ἐβδόμης ὡς πρὸς τὸν δι' Ἀλεξανδρείας μεσημβρινόν.

Ἔστι κατ' Αἰγυπτίους καὶ Ἀλεξανδρείαις οἱ μῆνες οὕτω κατονομάζονται θῶθ φαωφί ἀθύρ χοιάκ τυβί μεχείρ φαμενῶθ φαρμουθί παχῶν παυνί 30 ἐπιφί μεωρι ἐπαγόμενος. καὶ ἔστι παρ' Ἀλεξανδρείαις ὁ θῶθ ὁ παρὰ

1 τοῦ om V || 2 προνεύσεων V || 4 τῆς om V | ἐκ τῶν] ἐκκέντρων C || 6 μέσου CV: μέσων U || 9 ἢ καταβάσεως C | βαθμοῦ U || 13 ἀστέρων om V | συνεγγίζειν V || 14 ὁ ante ἥλιος om C | ἢ ἡ C: καὶ ἡ UV || 15 κανόνων C || 16 ἰσημερίας U || 18 εὐδομάδος V | καὶ ποιῶν C | δίδεξον V δίδεκτον U διδεξικόν C || 20 κη C | παρ'] περὶ V || 21 ἰσοτεάν C | σεπτεμβρίουcf. ad p. 297, 1 | τίθεμαι V || 22 λ) κς C | τὴν om C || 24 numerum capitū om UV rubricam om V || 25 τῇ om C || 26 τοῦ ante μετὰ om CVU || 27 θῶθ] ὥρας ἡμερινῆς θῶθ U eisdem verbis posteriore loco non omīssis | ὥρας ἰσημερινῆς C || 27 πρὸς τὸ V | δι' U: om CV

Ῥωμαίοις σεπτέμβριος, ὁ φαωφί ὀκτώβριος, ὁ ἀθύρ νοέμβριος, ὁ χοιάκ δεκέμβριος, ὁ τυβί ἰανουάριος, ὁ μεχειρ φευρουάριος, ὁ φαμενῶθ μάρτιος, ὁ φαρμουθί ἀπρίλλιος, ὁ παχῶν μάϊος, ὁ παυνί ἰούνιος, ὁ ἐπιφι ἰούλιος, ὁ μεωρι αὐγουστος. τὴν δὲ εὐρεῖν τῶν κατ' Αἰγυπτίους μηνῶν ἐξῆς 5 ἐροῦμεν.

Ἔστι κατὰ Ῥωμαίους καὶ Ἀλεξανδρεῖς ὁ ἐνιαυτὸς ἡμερῶν ἐστὶ τ̄Ξε τε-
τάρτου, κατὰ δὲ Αἰγυπτίους τ̄Ξε μόνον.

Ἔστι κανόνιον καλοῦμεν τὴν οἰανδήποτε πραγματείαν, κἄν πλειόνων
τυγχάνη πτυχίων· στίχον δὲ τὸν κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος ὀνομαζόμενον στίχον
10 ἀπὸ ἀριστερῶν ἐπὶ δεξιὰ ἀναγινωσκόμενον· κελίδιον δὲ τὸ ἀπὸ τῶν ἀνω-
θεν ἀναγινωσκόμενον ἐπὶ τὰ κάτω.

Ἔστι ὁ ζωδιακὸς κύκλος διαιρεῖται εἰς μέρη ἰβ'· κριόν ταῦρον διδύ-
μους καρκίνον λέοντα παρθένον ζυγόν σκορπίον τοξότην αἰγοκέρωτα ὑδρο-
χόον ἰχθύας.

Ἔστι ἐπόμμενα Ζώδια καλεῖται τὰ ἀπὸ κριοῦ ἐπὶ ταῦρον καὶ διδύμους
καὶ ἐξῆς, προηγούμενα δὲ τὸ ἀνάπαλιν τὰ ἀπὸ κριοῦ ἐπὶ ἰχθίας καὶ
ὑδροχόον.

Ἔστι ἐποχή ἐστὶν ἡ μοῖρα ἣ καταλαμβάνεται ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ
ἕκαστος τῶν πλανητῶν· εἰσὶ δὲ οὗτοι κατὰ τάξιν· Φαίμων (ὁ καὶ Κρόνος ζ),
20 Φαέθων (ὁ καὶ Ζεὺς 4), Πυρόεις (ὁ καὶ Ἄρης δ'), Ἥλιος, Φωσφόρος (ἡ
καὶ Ἀφροδίτη ρ), Στίλβων (ὁ Ἑρμῆς ς). Σελήνη (C).

Ἔστι ἕκαστον Ζώδιον διαιρεῖται εἰς λ' μέρη, ἃ καλοῦνται μοῖραι.

Ἔστι ἡ μοῖρα διαιρεῖται εἰς ἔ' μέρη, ἃ καλοῦνται πρῶτα λεπτά, καὶ τὸ
πρῶτον λεπτὸν διαιρεῖται εἰς ἔ' πάλιν, ἃ καλοῦνται δευτέρα λεπτά· πλέον
25 δὲ τῶν δευτέρων λεπτῶν παραλαμβάνειν ἐν τῷ προχείρῳ κανόνι οὐκ
ἀναγκαῖον.

6 margo U f. 14* ab eadem manu scripta haec exhibet

σχόλια. Τῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐτῶν ἀφελὼν ἔρπε' ἔξειε τὰ ἐναπομένοντα
ἐτη εἰς τὸν ζητούμενον χρόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Φιλίππου.

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔτη ἑωιβ'·
ἀφελε ἐκ τῶν ἑωιβ' ἐτῶν ἔτη ἔρπε', λοιπὰ ἔτη χκζ'.

1 σεπτέμβριος C σεπτέβριος U constanter uterque, σεπέμριος V | ante ὀκτώ-
βριος νοέμβριος δεκέμβριος et 4 αὐγουστος articulum ὁ addit U || 6 ὁ τυβί...3
ἰούλιος om U | ἰανουάριος V || 6 τετάρτου libri nota solita δ' indicant | κατ'
αἰγυπτίους δὲ U || τ̄Ξε' ἡμερῶν τ̄Ξε CV || 7 κατὰ κοινὸν C || 10 ἐπὶ τὸ CV || 13 καρ-
κίνον καὶ λέοντα | σκορπίον καὶ τοξότην U | ὕδρ. καὶ ἰχθύας U || 16 ἐξῆςV ἐφεξῆς
U ἐξῆς, ὁμοίως εἰς τὰ ἐφ' ἐξῆς Ζώδια C cf. Theo p. 29 Halmæ καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως |
δὲ τὸ CV: δὲ τὰ U ut nonnulli Theonis libri || 16 τὰ inserui. fort. huc revocan-
dum quod l. 16 perperam C exhibet τὰ ἐφεξῆς Ζώδια || 19 πλανητῶν CV:
ἔ' πλανωμένων U || 19-20 glossemata et signa addit U solus || 23 διαιρεῖται...
24 λεπτά] διαρ. πάλιν εἰς δευτέρα ἔ' U || 25 τῶν om C

Ἔστι μοῖραι ἐπὶ μοῖρας πολλαπλασιαζόμεναι μοῖρας ποιούσι, μοῖραι δὲ ἐπὶ πρώτα λεπτά ποιούσι πρώτα λεπτά, ἅπερ ὅσα μὲν μερίζονται παρὰ τὸν $\bar{\epsilon}$, γίνονται μοῖραι, καὶ τὰ ὡς εἰκὸς ὑπολιμπανόμενα μένουσι λεπτά πρώτα, μοῖραι δ' ἐπὶ δεύτερα λεπτά πολλαπλασιαζόμεναι ποιούσι δεύτερα λεπτά ἅπερ ὅσα μὲν μερίζονται παρὰ τὸν $\bar{\epsilon}$, ποιούσι πρώτα λεπτά, 5 καὶ τὰ ὡς εἰκὸς ὑπολιμπανόμενα μένουσι δεύτερα λεπτά. ἐφ' ὃ γὰρ ἂν πολλαπλασιασθῇ ἡ μοῖρα, φυλάττει ἐκείνο τὸ εἶδος ἐφ' ὃ πολλαπλασιάζεται· τούτεστι κἂν ἐπὶ μοῖρας, μοῖρας φυλάττει, κἂν ἐπὶ πρώτα λεπτά, ποιεῖ πρώτα, κἂν ἐπὶ δεύτερα, δεύτερα. πρώτα δὲ λεπτά ἐπὶ πρώτα πολλαπλασιαζόμενα δεύτερα ποιεῖ λεπτά ἅπερ ὅσα μὲν μερίζονται παρὰ 10 τὸν $\bar{\epsilon}$, γίνονται πρώτα λεπτά, καὶ τὰ ὡς εἰκὸς ἀπομένοντα μένουσι δεύτερα λεπτά. πρώτα δὲ λεπτά ἐπὶ δεύτερα πολλαπλασιαζόμενα τρίτα ποιεῖ ἅπερ ὅσα μὲν μερίζονται παρὰ τὸν $\bar{\epsilon}$, γίνονται δεύτερα λεπτά, καὶ τὰ ὡς εἰκὸς ὑπολιμπανόμενα μένουσι τρίτα λεπτά· οὐ γὰρ ἡ τάξις ὡς ἐπὶ ταῖς μοῖραις ἐφυλάχθη καὶ ἐπὶ τοῖς λεπτοῖς. 15

Ἔστι ἡ μία ἡμερινὴ ὥρα καὶ ἡ μία νυκτερινὴ ἅμα χρόνων εἰς $\bar{\lambda}$, ὥστε συνάγειν τὰς κθ ὥρας τοῦ νυκθημέρου χρόνους τῆ.

β Περὶ τῶν $\bar{\epsilon}$ κεφαλαίων τῆς κατὰ μήκος ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν $\bar{\epsilon}$ πλανωμένων ψηφηφορίας.

Ἐπειδὴ ἔστιν ἐκ χρόνου τινὸς καὶ τόπου τὴν ἀστρώαν κίνησιν ἀριθμεῖν, 20 ὠρίσθη ὑπὸ Κλαυδίου Πτολεμαίου τοῦ γράψαντος περὶ τῆς τῶν ἀστέρων κινήσεως καὶ ψήφοις ταύτην παραδόντος ἐκ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Φιλίππου, ὡς ἐν τοῖς προλαβανομένοις χρήσιμοις εἰς τὸν πρόχειρον κανόνα διεξήλθομεν· ὡς εἶναι ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους Φιλίππου μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἑβδόμης ἐπινεμήσεως τοῦ ἐνάτου ἔτους τῆς εὐδοκίας θεοῦ ἡμε- 25 τέρας βασιλείας ἔτη $\bar{\alpha}\mu\beta$, τούτεστιν ἀπὸ τοῦ χρόνου αὐτοῦ Φιλίππου μέχρι τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου τοῦ τῆς θείας λήξεως ἔτη $\chi\kappa\zeta$, καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Κωνσταντίνου μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἑβδόμης ἐπινεμήσεως ἔτη $\bar{\tau}\iota\epsilon$. δέον οὖν ὑπεξελεῖν τῶν $\bar{\alpha}\mu\beta$ ἐτῶν

26 scholion margini C adscriptum ἔστιν οὖν τὸ πρῶτον ἔτος Φιλίππου τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου $\bar{\epsilon}\rho\pi\epsilon$.

4 et 6 ὑπολιμπανόμενα C || 5 δ' V: δὲ CU || 6 ἐπὶ λεπτά δεύτερα U || 9 δεύτερα, ποιεῖ δεύτερα C || 10 λεπτά om U || 11 πρώτα δὲ . . . 15 λεπτοῖς CV: καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως U || 13 ἐπὶ τὸν C || 18 numerum capitis solus C servat, rubricam om V || 20 ἔστιν C | ἀστρώαν V ἀστρώαν C: τῶν ἀστέρων U || 21 τῆς om C || 23 ὡς] ὡς καὶ C. cf. p. 296, 26 || 24 διήλθομεν U || 25 ἑβδόμης om C | ἐπινεμήσεως ἐτ' οὖν Ἰνδίκτου τοῦ U | ἐνάτου U $\bar{\theta}$ C || 27 μέχρι τοῦ] μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ U | βασιλείας τοῦ (articulum om C) μεγάλου κωνστ. τοῦ τῆς CV. similiter ab Heraclio imp. Iustinianus ὁ τῆς θείας αὐτ. εὐσεβοῦς λήξεως vocatur in Zachariae iure graeco rom. t. III p. 41 et 35 || 28 τῆς ἀρχῆς om CV | μέχρι] τοῦ μεγάλου μέχρι U | ἑβδόμης om C || 29 ὑπεξελεῖν V

τὰς εἰκοσιπενταετηρίδας, καὶ ὄσα μὲν ἕτη μετροῦνται διὰ εἰκοσιπενταετη-
 ρίδων, ἀπογράφασθαι αὐτὰ μετὰ προσθήκης ἑνιαυτοῦ ἑνὸς ἕτη εἰκοσιπεν-
 ταετηρίδων καὶ τὰ λοιπὰ ἀπογράφασθαι ἕτη ἀπλᾶ· διὰ τοῦτο δὲ δέον
 μετὰ προσθήκης ἑνιαυτοῦ ἑνὸς ἀπογράφασθαι τὰ ἕτη τῶν εἰκοσιπενταετη-
 5 ρίδων διὰ τὸ τῷ πρώτῳ ἑνιαυτῷ τῆς βασιλείας Φιλίππου μὴ παρακεῖσθαι
 κίνημα πεπληρωμένον ἔτους ἐπὶ ἑνὸς τῶν ζ', ἡλίου τε καὶ σελήνης καὶ
 τῶν ἑ̄ πλανωμένων, εἰ μὴ τὸ ἀπὸ τοῦ οἰκείου ἀπογείου μέχρι τῆς εὐρε-
 θείσης ἐκάστου ἐποχῆς κατὰ τὸν ὀριζθέντα αὐτῷ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Φιλ-
 10 ἴππου βασιλείας χρόνον. τὰ οὖν Δμβ ἕτη γίνονται εἰκοσιπενταετηρίδων
 ἕτη Δκς· αὐτὸ γὰρ τὸ πρῶτον ἔτος Φιλίππου πρῶτον ἐν τοῖς κανόνιν
 ἔγκειται· καὶ εἴθ' οὕτως ἡ πρώτη εἰκοσιπενταετηρίς ἀπὸ τοῦ δευτέρου
 ἔτους ἄρξαμένη· καὶ τὸ πρῶτον οὖν ἔτος ἀπλήρωτον ὃν σύγκειται τῇ
 πρώτῃ εἰκοσιπενταετηρίδι, ὡς εἶναι τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τὴν πρώτην
 μετ' αὐτοῦ τοῦ πρώτου ἔτους κς̄ ἐτῶν. καὶ | ἀπομένουσιν ἕξ αὐτῶν τῶν 41
 15 Δμβ ἐτῶν ἕτη ἀπλᾶ ις̄· λζ̄ γὰρ ἐπὶ κ̄ε γίνονται ἕτη Δκε. σύγκειται οὖν
 τούτοις, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Φιλίππου βασιλείας· καὶ γί-
 νονται, ὡς εἴρηται, τὰ τῶν εἰκοσιπενταετηρίδων Δκς̄ καὶ δηλονότι τὰ ις̄
 τὰ ἀπομένοντα ἀπλᾶ ἕτη πεπληρωμένα ὑπάρχουσι· καὶ μέχρις οὐ πληρω-
 θῶσι τὰ τοιαῦτα ἀπλᾶ ἕτη εἰς εἰκοσιπενταετηρίδα, ἕκαστον ὑπείσερχόμενον
 20 ὀφείλει εἰς τὰ ἀπλᾶ ἕτη προστίθεσθαι· ὅταν δὲ πληρωθῶσι τὰ κδ̄ ἕτη καὶ
 ἄρξῃται τὸ κ̄ε ἔτος, προστίθεται μὲν μία εἰκοσιπενταετηρίς ταῖς προαπογε-
 γραμμέναις εἰκοσιπενταετηρίδι, τὸ δὲ κεφάλαιον τῶν ἀπλῶν ἐτῶν ἀργεῖ
 τῷ ἑνιαυτῷ ἐκείνῳ διὰ τὸ αὐτὸ τὸ κ̄ε ἔτος συγκεῖσθαι ταῖς εἰκοσιπεντα-
 25 ετηρίδι καὶ μὴ ἀπομένειν τότε ἀπλοῦν ἔτος· ὅταν δὲ πληρωθῶσι τὰ κ̄ε ἕτη
 καὶ ἄρξῃται τὸ κς̄ ἔτος, τότε μὲν ἀπογράφεται εἰς τὰς εἰκοσιπενταετηρίδας
 τὰς προλαβούσας τὰ κ̄ε ἕτη, τὸ δὲ ἐν ἔτος εἰς τὸ τῶν ἀπλῶν ἐτῶν κεφά-
 λαιον. Καὶ οὕτω μὲν ἡ ἀρχὴ τοῦ χρόνου δεδήλωται, ὅτι ἐκ τοῦ πρώτου
 ἔτους ὑπάρχει Φιλίππου, καὶ πῶς αἶ τε εἰκοσιπενταετηρίδες λαμβάνονται
 καὶ τὰ ἀπλᾶ ἕτη. ὁ δὲ τόπος ὠρίσθη παρὰ τοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου ἀπὸ
 30 πέμπτης ἡμιείας μοίρας τοῦ οἴκου τῶν διδύμων· κατ' αὐτὴν γὰρ τὴν

1 εἰκοσιπενταετηρίδας U et nunc et semper | μετρ. διακοσιπενταετηρίδων C ||
 3 ante ἕτη hiatus indicare videtur C | καὶ τὰ... 4 εἰκοσιπενταετηρίδων om C ||
 8 ἀρχῆς τοῦ φιλίππου CV || 12 ἀρτημενη C || 14 πρώτου ἔτους ex πρώτους corr
 V² || 14-15 κ̄ε γὰρ ἐπὶ λζ̄ CV || 16 κατὰ τὸ V | τῆς βασιλείας φιλίππου CV ||
 17 ὡς εἴρηται om C | τὰ... 18 καὶ U: Δκς̄ ἕτη τὰ (art. om C) τῶν εἰκοσιπεν-
 ταετηρίδων καὶ CV || 17 δηλονότι... 18 ὑπάρχουσι| ὑπάρχουσι τὰ ἀπομένοντα ἕτη
 ις̄ ἀπλᾶ ἕτη C || 20 προστίθεσθαι C | ὅτε libri || 21 ἄρξεται libri | ταῖς ἀπογεγραμ-
 μέναις C || 13 διὰ τὸ συγκεῖσθαι τὸ κ̄ε ἔτος ταῖς C || 24 et 26 ἀπλῶς V || 25 εἰς τὰς
 εἰκοσιπενταετηρίδας τὰ (om. τὰς προλαβούσας) V¹ εἰς τὰς προλαβούσας εἰκοσιπ. τὰ
 V¹ C || 30 πέμπτης καὶ ἡμιείας U

πέμπτην ἡμίσειαν μοῖραν ὁ ἥλιος ἀπογειότατος γίνεται. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ ἡλίου· ἐπὶ δὲ κελήνης καὶ τῶν ἑ πλανωμένων ἐξῆς δηλωθήσεται.

Δέον δὲ καὶ τοῦτο εἶδέναι, ὡς οἱ μὲν Ῥωμαῖοι καὶ Ἀλεξανδρεῖς ἕκαστον ἔτος ὡς εἰρηται τέε τετάρτου ἡμερῶν ἀριθμοῦσιν, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι τέε· διὰ προστιθεμένου καθ' ἕκαστον ἔτος τοῦ τετάρτου οἱ Ῥωμαῖοι | καὶ 5 Ἀλεξανδρεῖς εἰς τέσσαρα ἔτη μίαν ἡμέραν ὑστεροῦσιν, οἱ δὲ Αἰγύπτιοι τὴν αὐτὴν μίαν ἡμέραν προλαμβάνουσι· εἰς δὲ αυε ἔτη ποιοῦσιν ἡμέρας τέε τουτέστιν ἑνιαυτὸν Αἰγύπτιον ἕνα. ἐγένετο οὖν ἡ τοιαύτη τῶν χρόνων ἀποκατάστασις, ὥστε ἅμα Ῥωμαίους καὶ Αἰγυπτίους ἀρξασθαι τοῦ ἑνιαυτοῦ, ἐπὶ τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς Αὐγούστου Καίσαρος βασιλείας, ὡς δῆλον ἕνα 10 ἑνιαυτὸν ὀλόκληρον πληρωθῆναι ἐκ τῶν τετραετηρίδων ἕως τότε, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔκτου ἔτους Αὐγούστου τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑνιαυτοῦ κοινῶς λαβεῖν τοὺς τε Ῥωμαίους ὡς εἰρηται καὶ τοὺς Αἰγυπτίους. ἀπὸ γοῦν τοῦ ἔκτου ἔτους Αὐγούστου μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ὑπάρχουσιν ἔτη τκή, καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν χρόνων τῆς βασιλείας 15 Κωνσταντίνου μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἐβδόμης ἐπιμεμήσεως ἔτη πιε, ὡς εἶναι ὁμοῦ χμτ. καὶ δῆλόν ἐστιν ὅτι τῶν ἐτῶν τούτων τὰς τετραετηρίδας προέλαβον οἱ Αἰγύπτιοι τουτέστιν ἡμέρας ρε· τετράκις γὰρ ρε γίνονται ἔτη χμ, καὶ ἀπομένουσι τρία ἔτη, ἅπερ οὐ παραλαμβάνομεν εἰς τὴν ψήφον, μέχρι οὗ πληρωθῶσιν ἔτη δ καὶ ποιήσῃσι μίαν τετραετηρίδα· εἶτε γὰρ ἐν 20 ἔτος ἀπομένει εἶτε δύο εἶτε τρία μετὰ τὰς τετραετηρίδας, οὐ παραλαμβάνεται ἐν τῷ μερικῶ, ὡς εἰρηται, ὡς μὴ ὄντος ἀναγκαίου καθ' ἕκαστον ἑνιαυτὸν κατὰ Ῥωμαίους τὸ τέταρτον μέρος τῆς ἡμέρας προστίθεσθαι, ἕως ἂν πληρωθῶσι τὰ δ ἔτη καὶ ἀποτελεσθῇ ἡμέρα ὀλόκληρος ἢ ὀφείλουσα προστεθῆναι ταῖς τετραετηρίαις. 25

Δέον οὖν γινῶναι πρῶτον τὸν μῆνα τὸν παρὰ Ῥωμαίοις, ὁποῖος μῆν 42 παρὰ Ἀλεξανδρεῦσιν ὑπάρχει, οὕτω τε | ὁποῖος μῆν κατ' Αἰγυπτίους ἐστὶ διὰ τὸ πρὸς Αἰγυπτίους μῆνας ἐκτίθεσθαι τοὺς κανόνας καὶ εἶθ' οὕτως εὔρειν τὸν ἥλιον πρὸ τῆς τῶν ἄλλων ψηφηφορίας, κελήνης φημί καὶ τῶν ἑ πλανωμένων, ἐν ποίῳ οἴκῳ ἐστὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου καὶ πόσων μοιρῶν 30 καὶ πόσων λεπτῶν. Ὅρισωμεν οὖν τὴν ἡμέραν [τουτέστι] δεκάτην τοῦ

4 ἔτος ἕκαστον U || 5 αἰγύπτιοι τέε μόνον· U || 7 μίαν om C | προλαμβ. libri | ποιοῦσιν ἡμέρας U: ἡμέρας V ἡμέρας ποιοῦσι C || 8 τῶν χρόνων supplevit V² || 5 et 9 Ῥωμαίους] Ἀλεξανδρεῖς dicit oportuit || 10 ἐπὶ πέμπτου ἔτους αὐγούστου ὡς ceteris omissis CV || 12 ἀπὸ αὐτὸ C | κοινήν C. cf. Theo p. 30 ἅμα ποιοῦσιν — τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑνιαυτοῦ || 13 ἐκ τοῦ οὖν ἔκτου CV || 14 τοῦ μεγάλου om V, ante Κωνστ. traiecit C || 15 ἔτη om C || 17 εἶναι] εἰρηται CV || 18 προέλαβον libri | τουτέστιν] ἦτοι U || 19 τρία] καὶ τρία U | τὴν] τὸν V || 20 μέχρι C: μέχρις UV | ποιήσουσι V || 21 ἀπομένει U || 23 κατ' UV | ἕως ἂν CV: ἐάν U || 26 οὖν supplevit V² || 28 ἕεσθαι τοὺς libri || 29 ψηφηφορίας U || 30 ἐν ποίῳ U || 31 τουτέστι om C | τὴν δεκάτην U | τοῦ om V

παρὰ Ῥωμαίοις ἀπριλλίου τῆς ἐνισταμένης ἐβδόμης ἐπινεμήσεως. ἡ δεκάτη δὲ τοῦ ἀπριλλίου $\bar{\iota}\bar{\epsilon}$ ὑπάρχει τοῦ παρ' Ἀλεξανδρεῦσιν ὀνομαζομένου φαρμουθί. γινώσκεται δὲ πῶς ἔχει ὁ παρ' Ἀλεξανδρεῦσι φαρμουθι πεντεκαίδεκάτην, ὅταν ἔξη ὁ παρὰ Ῥωμαίοις ἀπριλλιος δεκάτην τούτῳ τῷ τρόπῳ· δέον ἀπ' ἀρχῆς σεπτεμβρίου ψηφίζεσθαι τοὺς μῆνας τοῦ ὀνομαζομένου παρ' Αἰγυπτίοις καὶ παρ' Ἀλεξανδρεῦσι θῶθ, διότι ὁ πρῶτος μῆν παρ' ἀμφοτέροις θῶθ ὀνομάζεται, ἀφ' οὗ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπινεμήσεως παραλαμβάνειν εἰῶθαι· καὶ προστιθεσθαι τρεῖς ἡμέρας καὶ οὕτως ἄρχεσθαι τοῦ σεπτεμβρίου μηνός· καὶ ὅσοι μῆνες εὐρεθῶσι κατὰ Ῥωμαίους ἔχοντες ἀπὸ $\bar{\lambda}\bar{\alpha}$ ἡμέρας, τὴν περισσὴν μίαν ἡμέραν δέον προσθεῖναι ταῖς τρισὶ ταῖς πρὸ τοῦ σεπτεμβρίου ταχθείαις διὰ τὸ παρ' Αἰγυπτίοις καὶ Ἀλεξανδρεῦσι τοὺς μῆνας ἀπὸ $\bar{\lambda}$ μόνον ἡμερῶν εἶναι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος. δέον οὖν τὴν μίαν τοῦ ὀκτωβρίου προσθεῖναι ταῖς τρισὶ ταῖς πρὸ τοῦ σεπτεμβρίου ταχθείαις καὶ τὴν μίαν τοῦ δεκεμβρίου καὶ τὴν μίαν τοῦ ἰανουαρίου διὰ τὸ πάντας αὐτοὺς ἀπὸ $\bar{\lambda}\bar{\alpha}$ ἡμερῶν εἶναι κατὰ Ῥωμαίους· γίνονται οὖν αἱ τρεῖς αἱ προταχθείαι καὶ αἱ τρεῖς αἱ περισσαὶ τούτων τριῶν μηνῶν τὸν ἀριθμὸν $\bar{\epsilon}$ · εἶτα ὑπὲρ τοῦ φευρουαρίου δέον ὑπεξελεῖν τὰς δύο ἡμέρας διὰ τὸ τὸν φευρουάριον κατὰ Ῥωμαίους ἡμέρας ἔχειν $\bar{\kappa}\bar{\eta}$ [καὶ μόνον] ἄνευ τοῦ λεγομένου διέξετου· ἀφαιρουμένων δὲ τῶν δύο ἡμερῶν ὑπὲρ τοῦ φευρουαρίου γίνονται ἡμέραι $\bar{\delta}$. καὶ πάλιν προστιθεμένης τῆς μιᾶς ἡμέρας τῆς περισσῆς τοῦ μαρτίου γίνονται ἡμέραι $\bar{\epsilon}$. τούτων οὖν τῶν πέντε προστιθεμένων τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τῇ ὀρισθείᾳ τοῦ ἀπριλλίου μηνός γίνεται πεντεκαίδεκάτη τοῦ λεγομένου παρ' Ἀλεξανδρεῦσι φαρμουθί· εἰ μέντοι διέξετόν ἐστιν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, οὐ δέον τρεῖς ἡμέρας προστεθῆναι πρὸ τοῦ σεπτεμβρίου ἀλλὰ δύο, καὶ ὑπὲρ τοῦ φευρουαρίου οὐ δέον δύο ἡμέρας ἀφελεῖν ἀλλὰ μίαν διὰ τὸ πρὸ τοῦ διέξετου ἐνιαυτοῦ ἀντὶ τοῦ ὀνομαζομένου παρ' Ἀλεξανδρεῦσι πενθημέρου μηνός τὸν ἐπαγόμενον ἐξήμερον ἐπιτελεῖν· πληρουμένων γὰρ τῶν ἰβ μηνῶν ἀπὸ

2 ὑπάρχει τοῦ] ἐσcl C | παρ' V: παρὰ CU | Ῥωμαίοις ὀνομ. C || 3 πῶς ἔχει... 4 δεκάτην om C | παρὰ ἀλεE. V || 4 τοῦτο τῷ τρόπῳ τούτῳ. C || 5 σεπτεμβρίου U σεπτεμβρίου μηνός V || 6 καὶ παρὰ V καὶ C | θωθί U || 9 μηνός om C || 10 $\bar{\lambda}\bar{\alpha}$ C: $\bar{\lambda}$ καὶ μιᾶς UV cf. *infra* p. 305, 30, 313, 25 | ἡμέραν τὴν CV | προστεθῆναι C | τοῦ om C || 13 προσθῆναι τοῖς V | 14 ταχθείαις om C | δεκεμβρίου UV | ἰανουαρίου UV || 15 ἀπὸ] ἀνά C | ἡμερῶν U: ἡμέρας V ἡμέραν C | εἶναι] ἔχειν C || 16 αἱ τρεῖς et τούτων et τὸν ἀριθμὸν om C || 18 φευρουαρίου C ut *alibi* | δέον om U | ὑπεξελεῖν V | hic et *infra* || 18 καὶ μόνον ante ἄνευ U: ante ἡμέρας V om C | διέξετου V || 21 τῆς περισσῆς om C || 22 τῶν τῶν πέντε V | ἡμέρᾳ om C || 23 λεγομένου om U | παρὰ V || 24 διέξετον *constanter* V δίσκετον U | ἐστιν ἐν] ἐστὶ μόνον *libri* || 25 προτεθῆναι τὸν σεπτεμβρίου C || 26 δέον om C | προ] πληρουμένου U πληρωμένου CV. cf. *infra* p. 302, 3 et c. 29 p. 314, 1 | παρὰ V || 28 ἐπαγόμενον cf. p. 296, 31: ἐπιλεγόμενον C | ἐπιτελεῖν C: ἀποτελεῖν UV *exspectes* ἐπιτελεῖσθαι

ἅ ἡμερῶν, τούτέστι τἔ, τῶν περιττουουσῶν ἔ ἡμερῶν ἄλλον μήνα ἐπιτελοῦσιν οἱ Ἀλεξανδρεῖς μετὰ τὸν λεγόμενον παρ' αὐτοῖς μεσῳρί, ὃν καλοῦσι πενθήμερον, ὅστις ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρὸ τοῦ διεξέτου ἐξήμερος παρ' αὐτοῖς γίνεται. Δέον δὲ τῇ δεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ ἀπριλλίου μηνὸς τῇ ὀρθοίῃ, γενομένη ἰε τοῦ φαρμουθί, προστεθῆναι τὰς ρε ἡμέρας τῶν 5 τετραετηρίδων, τούτέστι τῶν χμγ ἐτῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ἔκτου ἔτους Αὐγούστου μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἐβδόμης ἐπινημέσεως, καὶ γίνονται ἡμέραι ροε, καὶ εἴθ' οὕτως ὑπεξελεῖν τοὺς μήνας ἀπὸ λ ἡμερῶν καὶ ἰδεῖν, εἰς ποῖον μήνα 43 Αἰγύπτιον λήγει ὁ ἀριθμὸς καὶ εἰς πόστην τοῦ μηνὸς ἡμέραν. ἀπὸ οὖν τοῦ ὀριζομένου μηνὸς δέον ψηφίσαι τοὺς γενομένου μηνός, ὥσπερ καὶ 10 νῦν ἀπὸ τοῦ φαρμουθί λ, τοῦ παχῶν λ, τοῦ παῦνι λ, τοῦ ἐπιφί λ, τοῦ μεσῳρί λ, ὅστις ἐστὶν ὁ αὐγουστος· ὑπεξελεῖν δὲ καὶ τὰς ἐπαγομένας ἔ ἡμέρας τὰς κειμένας περιττὰς εἰς τὰς τἔ ἡμέρας· καὶ αὗται γὰρ αἱ ἐπαγομέναι μὴν ὀνομάζονται πενθήμερος παρ' Ἀλεξανδρεῦσιν, ὡς εἴρηται· καὶ εὐρίσκονται αἱ κ ἡμέραι εἰς τὸν παρ' Αἰγυπτίοις θῶθ ἐμπίπτουσαι, 15 τούτέστιν εἰς τὸν σεπτέμβριον. τοῦτον τοῖνυν τὸν τρόπον τὸν μήνα τὸν παρ' Αἰγυπτίοις εὐρίσκοντες ἔχομεν τὰς εικοσιπενταετηρίδας, καθὼς προεῖρηται, ρκϛ, τὰ ἔτη τὰ ἀπλᾶ ιζ, ἐπεὶπερ εἰς τὸν θῶθ τὸν πρῶτον μήνα τὸν παρ' Αἰγυπτίοις ὀγδόῃς ἐπινημέσεως ἐξέπεσεν ὁ ἀριθμὸς, ἡμέραν τὴν γενομένην κ τοῦ θῶθ, ὥραν ἀπὸ μεσημβρίας τρίτην. 20

(γ) Δέον δὲ εἰδέναι ὅτι αἱ ὥραι οὕτως ὠρίσθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου, ὥστε πρώτην εἶναι τὴν ἀπὸ μεσημβρίας πρώτην, τούτέστιν ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ἐβδόμην, ἀριθμεῖσθαι δὲ μέχρι τῆς δωδεκάτης ξε ὥρας ἡμερινά· καὶ λοιπὸν αἱ ιβ τῆς νυκτὸς καὶ εἴθ' οὕτως αἱ ἄλλαι ξε ὥραι ἀφ' ἡλίου ἀνατολῆς τῆς παρελθούσης ἡμέρας ὑπάρχουσι, διότι, ὡς προεῖρηται, τὴν ἐβδόμην πρώτην ὥραν ὠρισε μετὰ μεσημβριαν.

δ Περὶ τῆς τοῦ ἡλίου ψηφηφορίας.

Τῶν οὖν πέντε κεφαλαίων τούτέστι τῶν εικοσιπενταετηρίδων καὶ τῶν ἀπλῶν ἐτῶν καὶ τοῦ μηνὸς καὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῶν ὥρῶν τὸν τρόπον τοῦτον ἐκτιθεμένων δέον εἰδέναι, ὅτι ὁ αὐτὸς Πτολεμαῖος βιβλίον συν- 30 εγράψατο τὸν λεγόμενον Πρόχειρον κανόνα, ἐν ᾧ παρέταξε πόσας μοίρας δέον προστιθέναι καὶ λεπτὰ καθ' ἑκάστην εικοσιπενταετηρίδα, ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὰ ἐκπίπτοντα ἀπλᾶ ἔτη πόσας μοίρας καὶ λεπτὰ δέον προστιθέναι,

1 περιττουουσῶν C || 3 ἐν] μόνω libri ut supra p. 301, 24 | πρώτου βισέτου C || 4 παρ' αὐτῶν UV | ἡμέρα om C || 5 ἡμέρας om C || 6 ἐτῶν τὰς ἀπὸ libri | ἔκτου UV³ ἐκάστου C: πέμπτου V¹ || 7 εὐδόμης V ζ U || 9 ποστήν U ποστήν τὴν V πόστην C || 12 ἐστὶν ὁ om C, ὁ om V | δὲ om C || 14 ὀνομάζεται et παρὰ UV || 17 ἔχομεν 19 ὀγδόῃς in marg. V² || 18 τὰ utrumque om C || 20 ὥρας-γ C || 21 numerum capitulis adiecti | ὑπό] παρὰ U || 26 sequentia ex c. δ et ιβ ex solo C dedit || 33 εἰσπίπτοντα C

ῥαυτῶς καὶ εἰς τὸν μῆνα καὶ εἰς τὴν ἡμέραν, τούτεστιν εἴτε πρώτην ἡμέραν ἔχει εἴτε δευτέραν εἴτε τρίτην καὶ ἕως τῶν λ̄ ῥαυτῶς δὲ καὶ εἰς ἐκάστην ὥραν παρέταξε. τούτων οὖν τῶν προλεχθέντων οὕτως ὄντων δέον ἐστὶν ἐν ὑποδείγματι τὰ εἰρημένα διελεθεῖν εἰς τὸ εὐληπτά σοι ταῦτα γενέσθαι. χρή τοίνυν γενέσθαι τῶν εἰκοσιπενταετηρίδων ξη Ϟκς, καὶ τὰ ἀπλά ξη ιζ, καὶ τὸν μῆνα τὸν θῶθ καὶ τὴν ἡμέραν τὴν κ, τὴν ὥραν ἀπὸ μεσημβρίας τὴν τρίτην.

ιβ Περὶ συνόδων καὶ πανσελήνων.

10 Τῆς ἐκλείψεως τῆς σελήνης ἐν πανσελήνῳ γινομένης καὶ τῆς τοῦ ἡλίου ἐν συνόδῳ δέον ἐξηγήσασθαι τὸν τρόπον, καθ' ὃν γίνεται ἢ καθ' ἕκαστον μῆνα σύνοδος ἢ πανσέληνος· καὶ ἐπειδὴ χρήσιμός ἐστιν εἰς τὴν τούτων εὑρεσιν ἢ τῶν ἐπακτῶν κατάληψις, δέον πρῶτον τὴν τούτων εὑρεσιν ποιήσασθαι. γίνεται δὲ ἡ τούτων εὑρεσις κατὰ τρόπους δύο, ἓνα μὲν οὕτως·
 15 λαβόντες τὸν ἀπ' ἀρχῆς τῆς Φιλίππου βασιλείας χρόνον μέχρι τοῦ ἐπιζήτουμένου χρόνου καὶ τὸν συναγόμενον ἀριθμὸν μερίζοντες παρὰ τὸν ιβ καὶ τὸν ὑπολειπόμενον ἐλάττονα τῶν ιβ πολλαπλασιάζοντες ἐπὶ τὸν ια καὶ τῶν γενομένων ἀφαιροῦντες τριακοντάδα ἢ τριακοντάδας, εἰ τύχοι πλείονα τῶν λ, καταλιμπανόμενα λέγομεν ἐπακτὰς εἶναι τῆς σελήνης ἐν
 20 τῷ ἐπιζητούμένῳ χρόνῳ. οἷον ὡς νῦν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Φιλίππου μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἑβδόμης ἐπιμεμήσεως συναγόνται ξη Ϟμβ· ταῦτα μερίζομεν παρὰ τὸν ιβ καὶ τὰ καταλιμπανόμενα ια ἐπὶ τὸν ια πολλαπλασιάζομεν καὶ ἀπὸ τῶν γενομένων ρκᾶ ἐκβάλλομεν τριακοντάδας δ καὶ τὴν λοιπὴν μονάδα λέγομεν ἐπακτὴν εἶναι, καθ' ἕτερον δὲ τρόπον ἢ τῶν
 25 ἐπακτῶν τῆς σελήνης κατάληψις γίνεται διὰ τῶν συναγομένων ἐτῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας τοῦ τῆς θείας λήξεως Κωνσταντίνου, τοῦ προειρημένου τρόπου φυλαττομένου· οἷον ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ τῆς θείας λήξεως Κωνσταντίνου συναγόμενοι χρόνοι εἰς τιε μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἑβδόμης ἐπιμεμήσεως, ταῦτα τὰ τιε ἔτη μερίζομεν παρὰ τὸν
 30 ιβ καὶ τὰ ὑπολιμπανόμενα ια ἐνδεκάκις ποιοῦντες καὶ ἀπὸ τῶν γινομένων ρκᾶ ἐκβάλλοντες τριακοντάδας δ ῥαυτῶς τὴν ὑπολιμπανομένην μονάδα **44** φήσομεν ἐπακτὴν εἶναι τῆς σελήνης. εἰ δὲ κατὰ τὸν πρώτων ἢ τὸν δεύτερον τρόπον μεριζόμενος ὁ ἀριθμὸς παρὰ τὸν ιβ εἰς τὸν ιβ ἀπαρτίσει, φήσομεν τὸ τοιοῦτον ἔτος ἀνέπακτον εἶναι. ἔχοντες οὖν διὰ τούτων τῶν
 35 τρόπων τὰς καθ' ἕκαστον ἔτος εὐρισκομένας ἐπακτὰς τῆς σελήνης εἰ βουλοίμεθα χωρὶς μερισμοῦ τῶν ἐπικυναγομένων ἐτῶν τῷ ἑξῆς ἐνιαυτῷ τὰς

4 παρελεθεῖν C || 6 τὰς ἡμέρας τὰς C | τὰς ὥρας ἀπὸ μ. τὰς τρεῖς C || 9 *apographi* Göttingensis p. 21 sqq. || 15 τῆς] τοῦ C || μεριζόμενα C || 22 πολλαπλασιάζόμενα C || 29 μεριζόμενα C || 34 τούτων τὸν τρόπον C

καθ' ἕτερον τρόπον ἐπακτὰς εὐρεῖν, προστίθεμεν $\bar{\iota}\alpha$ ταῖς εὐρεθείαις ἐπακ-
 ταῖς καὶ τὰς συναγομένας φήσομεν τοῦ ἔξης ἐνιαυτοῦ εἶναι ἐπακτάς· οἶον
 ὡς ἐπὶ τῆς ἐνισταμένης ἑβδόμης ἐπινεμήσεως ἐπεὶ μία ἐστὶν ἡ εὐρεθεία
 ἐπακτῆ, προστίθεμεν $\bar{\iota}\alpha$ καὶ τὰς γινομένας $\bar{\iota}\beta$ φήσομεν τοῦ ἔξης ἐνιαυτοῦ
 εἶναι ἐπακτάς· ὡσαύτως καὶ τοῖς ἔξης. εἰ δὲ εὐρεθῆ ὁ ἀριθμὸς ὁ ἐκ τῆς 5
 τοιαύτης προσθήκης πλείων τῶν $\bar{\lambda}$, τὰς μενούσας φήσομεν εἶναι ἐπακτάς.
 ὅταν δὲ ἡ ἐπισυναγωγὴ τῆς προσθήκης τῶν $\bar{\iota}\alpha$ εἰς $\bar{\iota}\eta$ ἐπακτὰς κατανήσῃ,
 ὅτε καὶ ἡ ὀκτωκαιδεκαετηρὶς ἐστὶ τῆς σελήνης, τότε τὸν ἔξης ἐνιαυτὸν
 ἀνέπακτον φήσομεν καὶ $\bar{\iota}\beta$ προσθήσομεν ἀντὶ τῶν $\bar{\iota}\alpha$, ἵνα εἰς $\bar{\lambda}$ ἀπαρτίσῃ καὶ
 ἡ ἐπιούσα ἑνεακαιδεκαετηρὶς ἀνέπακτος εὐρεθῆ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται ἐν 10
 τῷ μερισμῷ τῶν ἐπισυναγομένων ἐτῶν.

Λαμβάνοντες οὖν τὰς ἐπακτὰς καὶ προστιθέντες αὐταῖς τὸ ἡμικυ τοῦ
 πλήθους τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν ἕως τοῦ ὀρισθέντος, εἰ βουληθῆμεν γυνῶναι
 εἴτε σύνοδον εἴτε πανσέληνον, ἐπὶ μὲν πανσελήνου λαμβάνομεν τὰς λει-
 πούσας εἰς τὸν $\bar{\iota}\epsilon$ ἀριθμὸν ἢ εἰς τὸν $\bar{\mu}\epsilon$, εἰ πλείους εἰς τῶν $\bar{\iota}\epsilon$ ἡμερῶν αἱ 15
 συναγόμεναι ἐκ τῶν ἐπακτῶν μετὰ τοῦ ἡμίσεως τοῦ πλήθους τῶν ἀπὸ
 θῶθ μηνῶν· ἐπὶ δὲ συνόδου τὰς λειπούσας εἰς τὸν $\bar{\lambda}$ ἀριθμὸν, καὶ ἂν τὸ
 συναγόμενον πλήθος ἐκ τῶν ἐπακτῶν καὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν ἀπὸ θῶθ
 μηνῶν πλείον εἴῃ τῶν $\bar{\lambda}$, ἀφαιρουμένων τῶν $\bar{\lambda}$ πάλιν τῶν ὑπολιμπανο-
 μένων λαμβάνομεν τὰς λειπούσας εἰς τὸν $\bar{\lambda}$. καὶ αὐταῖς ταῖς λειπούσαις 20
 ἐπὶ μὲν συνόδου εἰς τὸν $\bar{\lambda}$, ἐπὶ δὲ πανσελήνου, ὡς εἴρηται, εἰς τὸν $\bar{\iota}\epsilon$ ἢ εἰς
 τὸν $\bar{\mu}\epsilon$ προστιθέντες τὰς εἰς τὸν ζητούμενον χρόνον τετραετηρίδας, καὶ
 ἐκβάλλοντες ἀπὸ τοῦ ὀρισθέντος μηνός, ὅπου δὲν κατανήσῃ, ἐκείνον
 ἀπογραφόμεθα ἐν τοῖς κεφαλαίοις μῆνα Αἰγύπτιον (ᾧ κεφάλαιον). εἰ δὲ
 ὁ συναγόμενος ἀριθμὸς ἐκ τῶν ἐπακτῶν τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡμίσεως τοῦ 25
 πλήθους τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν συνόδου μὲν ἐπιζητουμένης εἰς τὸν $\bar{\lambda}$
 ἀπαρτίσῃ, πανσελήνου δὲ εἰς τὸν $\bar{\iota}\epsilon$, τότε τὰς τετραετηρίδας μόνας λαμ-
 βάνοντες ἐκβάλλομεν, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τοῦ μηνός καθ' ὃν ζητοῦμεν τὴν
 σύνοδον ἢ τὴν πανσέληνον, καὶ εἰς ὃν ἂν κατανήσῃ ὁ τῶν τετραετηρίδων
 ἀριθμὸς, ἐκείνον φήσομεν εἶναι μῆνα Αἰγύπτιον· εἰ δὲ ἀνέπακτον εἴῃ τὸ 30
 ἔτος, τὸ ἡμικυ μόνον τοῦ πλήθους τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν μέχρι τοῦ ὀριζο-
 μένου μηνός λαμβάνομεν, καὶ ὁμοίως ἐπὶ μὲν πανσελήνου τὰς λειπούσας
 εἰς τὸν $\bar{\iota}\epsilon$, ἐπὶ δὲ συνόδου τὰς εἰς τὸν $\bar{\lambda}$, καὶ ταύταις προστίθεμεν τὰς εἰς
 τὸν ζητούμενον χρόνον τετραετηρίδας, καὶ τὸν συναγόμενον ἀριθμὸν ἀπὸ
 τοῦ ὀρισθέντος μηνός ἐκβάλλοντες εὐρίσκομεν τὸν κατ' Αἰγυπτίους μῆνα, 35
 ἂν δὲ πανσελήνου μηνός τιнос ἐπιζητουμένης λαμβανόντων ἡμῶν τὸν

7 ἡ ἐπισυναπτὴ C || 10 ἑνεακαιδεκατηρὶς C || 13 ὀρισθέντος ἐβουλήθημεν C ||
 25 ὁ συναγόμενος ὁ ἀρ. C || 26 εἰς $\bar{\lambda}$ ἀπαρτῆ C | τὰς] τὰς τε C || 29 εἰς ὃν κατα-
 νήσῃ C || 31 τοῦ πλήθους post μηνῶν traiecit C || 33 εἰς τὰς $\bar{\iota}\epsilon$ et συνόδου εἰς
 τὰς $\bar{\lambda}$ C

λείποντα εἰς τὰς ιε̄ καὶ προστιθέντων τὰς τετραετηρίδας εὐρεθῆ ἢ πανκέ-
 ληνος ἐν τῷ πρὸ τοῦ Ζητουμένου μηνὸς γινομένη, τότε οὐ δεῖ λαμβάνειν
 τὸν λείποντα εἰς τὰς ιε̄ ἀλλ' εἰς τὸν μ̄ε, καὶ εὐρεθῆσεται ἢ τοῦ Ζητουμένου
 μηνὸς πανκέληνος· ἐὰν δὲ εἰς τὸν ἐξῆς μήνα ἐμπέσῃ ἢ κύνοδος ἢ ἡ παν-
 5 κέληνος, δεῖ ἀφαιρεῖν ἡμέρας λ̄, καὶ ὁμοίως εὐρεθῆσεται ἢ Ζητουμένη κύ-
 νος ἢ ἡ πανκέληνος, τὸ δὲ ἡμῖν τοῦ πλήθους τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν
 φαιρὸν προστίθεσθαι ταῖς ἐπακταῖς τῆς κελήνης οὐχ ἵνα τὸ ἡμῖν πασῶν
 τῶν ἡμερῶν τοῦ πλήθους τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν, ἐὰν ὡσιν εἰ τύχοι τέσσαρες
 μηνες ἀπὸ θῶθ, τῶν ρκ̄ ἡμερῶν τὸ ἡμῖν, τὰς ἕ ἡμέρας προσθῶμεν, ἀλλὰ
 10 τὸ ἡμῖν τῶν τεσσάρων, τούτέτι τὸν δύο (μηνῶν εἰς μίαν ἡμέραν).

Καὶ τὴν μὲν ὥραν τὴν καιρικὴν τῆς ἡμέρας τοῦ κατ' Αἰγυπτίου μηνὸς
 εὐρίσκομεν οὕτω. τὴν δὲ ἡμέραν | τὴν κατ' Ἀλεξανδρεῖς καταληψόμεθα 45
 οὕτω. λαμβάνομεν τὰς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ θῶθ μέχρι τοῦ ἐν τοῖς κεφαλαίοις
 15 ἐκκειμένου μηνὸς καὶ τῆς εὐρεθείσης ἡμέρας καὶ ἀπὸ τῶν συναγομένων
 ἀφαιρούμεν τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ τετραετηρίδας. εἰ δὲ ἐλάττονός εἰσιν
 αἱ συναγόμεναι ἡμέραι ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ θῶθ ἕως τῆς εὐρεθείσης ἡμέρας
 τῶν ὀφειλουσῶν ἀφαιρεθῆναι τετραετηρίδων, προστίθεμεν ἑνιαυτὸν ἡμε-
 ρῶν ιε̄ε καὶ ἀπὸ τῶν συναγομένων ἡμερῶν ἀφαιρούμεν τὰς τετραετηρί-
 20 δας, καὶ τὰς μενούσας ἡμέρας ἐκβάλλομεν ὁμοίως ἀπὸ τοῦ θῶθ, καὶ εἰς
 ὃν ἂν καταντήσῃ μήνα καὶ ἡμέραν τοῦ μηνός, ἐν ἐκείνῃ λέγομεν κατ'
 Ἀλεξανδρεῖς γίνεσθαι τὴν κύνοδον ἢ τὴν πανκέληνον. κατὰ δὲ Ῥωμαίους
 ἀποφαινόμεθα αὐτὴν γίνεσθαι ἀφαιρούντες τῶν εὐρεθείσων ἡμερῶν τρεῖς
 (κατὰ Ἀλεξανδρεῖς), ἃς αἰεὶ προλαμβάνει ὁ κατ' Ἀλεξανδρεῖς θῶθ μὴν τὸν
 25 κατὰ Ῥωμαίους Σεπτέμβριον, ὅτε μὴ εἴη ἐξήμερος ὁ μετὰ τὸν μεσῶρι τῶν
 ἐπαγομένων μῆν (τότε γὰρ δύο, ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμῖν εἴρηται, προλαμβάνει),
 καὶ ὀκτωβρίου καὶ δεκεμβρίου καὶ ἰανουαρίου ἀνά μίαν ἡμέραν ἀφαιρού-
 μεν, καὶ ὑπὲρ τοῦ Φεβρουαρίου, ἐὰν εἰς τὸν μετ' αὐτὸν μῆνα καταντήσῃ
 ἢ ἐκβολή, προστίθεμεν ἡμέρας δύο, ὅτε μὴ δίσεξτος εἴη (τότε γὰρ μίαν
 30 ἡμέραν προστίθεμεν), καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐχόντων ἀπὸ λᾱ
 ἡμέρας ἀφαιρούντες ἡμέραν ᾱ ἀπὸ τῆς καταληφθείσης τοῦ κατ' Ἀλεξαν-
 δρεῖς μηνὸς ἡμέρας, τὴν ὑπολιμπανομένην φήσομεν εἶναι τοῦ κατὰ Ῥω-
 μαίους μηνὸς ἡμέραν, καθ' ἣν γίνεται κύνοδος ἢ πανκέληνος ἐν τῇ εὐρε-
 θείσῃ καιρικῇ ὥρᾳ.

35 Ὑπόδειγμα πανσελήνου.

Ἴνα δὲ καὶ ἐπὶ ὑποδείγματος φανερά γένηται τὰ εἰρημένα, ὑποκείσθω
 ἐπιλογισάσθαι ἡμᾶς τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν χρόνον τῆς γινομένης πανσελήνου

2 πρὸς τοῦ C | τότε οὐ διαλαμβάνειν C || 3 μ̄ε] ιε̄ C || 4 ἐὰν] εἰ C || 10 τῶν
 δύο C || 22 et 23 γένεσθαι C | εὐρεθέντων C || 25 τοῦ κατὰ τὸν C || 26 μηνός ||
 28 Φεβρουαρίου C || 31 τὰς ὑπολιμπανομένας C || 32 ἡμέρας C

τῷ $\overline{\pi\epsilon}$ ἔτει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας τοῦ τῆς θείας λήξεως Κωνσταν-
 τίνου, μηνὸς κατὰ Ῥωμαίους ὀκτωβρίου, κατὰ δὲ Ἀλεξανδρεῖς φωαφί,
 ἐκλειπτικῆς τυχανοῦσης τῆς τοιαύτης πανσελήνου. λαμβάνοντες γὰρ τὰ
 ἀπ' ἀρχῆς Φιλίππου μέχρι τοῦ προκειμένου $\overline{\pi\epsilon}$ ἔτους τοῦ τῆς θείας λήξεως
 Κωνσταντίνου ἦτοι τῆς παρούσης ἐβδόμης ἐπιμεμήσεως συνατόμενα ἔτη 5
 $\overline{\Delta\mu\beta}$ καὶ μερίζοντες παρὰ τὸν $\overline{\iota\theta}$ καὶ τὰ καταλιμπανόμενα $\overline{\iota\alpha}$ ἐνδε-
 κάκις ποιήσαντες καὶ ἀπὸ τῶν γινομένων $\overline{\rho\kappa\alpha}$ ἐκβάλλοντες τριακοντάδας
 τέσσαρας, τὴν λοιπὴν μονάδα ἔχομεν ἐπακτὴν εἰς τὸν προκειμένον χρόνον·
 ἢ τιμὴν ἐπακτῆ προστιθέντες τὸ ἡμισυ τῶν ἀπὸ θῶθ ἔως τοῦ φωαφί μηνός,
 οὕτως τὴν πανσέληνον ζητοῦμεν, τουτέστιν ἡμέραν μίαν, καὶ τῶν γινο- 10
 μένων δύο λαμβάνοντες τὰς λειπούσας εἰς τὸν $\overline{\iota\epsilon}$ ἡμέρας $\overline{\iota\gamma}$ καὶ ταύταις
 προστιθέντες τετραετηρίδας $\overline{\rho\epsilon}$, τὰς ὁμοῦ γινομένους $\overline{\rho\sigma\gamma}$ ἐκβάλλοντες ἀπὸ
 τοῦ προκειμένου μηνός φωαφί ἔχομεν τὸν τε κατ' Αἰγυπτίους μῆνα τῆς
 ἐπιζητουμένης πανσελήνου φαινωθ· ἐκθέμενοι οὖν τὰ κατὰ τὸν χρόνον
 τῶν εἰκοσιπενταετηρίδων ἔτη $\overline{\Delta\kappa\varsigma}$ καὶ ἀπλά $\overline{\iota\sigma}$ καὶ ἔτι τὸν κατ' Αἰγυπ- 15
 τίους μῆνα φαινωθ καὶ ἀπογραφάμενοι τοὺς παρακειμένους τοῖς τριεὶ
 κεφαλαίοις ἀριθμοῦς ἐπὶ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῶν τεττάρων κελιδίων τῆς
 σελήνης λαμβάνομεν τὸν συνατόμενον ἐκ τῶν τριῶν κεφαλαίων τοῦ μή-
 κους τοῦ ἡλίου μετὰ ἀφαίρεσιν κύκλων δύο καὶ τὸν ὑπολιμπανόμενον
 ἀριθμὸν μοιρῶν ὄντα $\overline{\rho\iota}$ λεπτῶν $\overline{\mu\eta}$, ἰδίᾳ ἀπογραφόμεθα, ἔπειτα καὶ τὸν 20
 τοῦ ἀπογείου τοῦ ἐκκέντρου τῆς σελήνης ἐκ τῶν αὐτῶν τριῶν κεφαλαίων
 συνατόμενον ἀριθμὸν μετὰ ἀφαίρεσιν δύο κύκλων μοιρῶν ὄντα $\overline{\rho\gamma}$ λεπτῶν
 ἢ ἰδίᾳ ὑπὸ τὸν τοῦ μήκους τοῦ ἡλίου καὶ (τοῦ ἀπογείου τοῦ ἐκκέντρου
 τῆς σελήνης) προσθέντες μοίρας $\overline{\xi\epsilon}$ λ' τὸν συνατόμενον ἀριθμὸν μοιρῶν
 ὑπάρχοντα $\overline{\sigma\theta}$ λεπτῶν $\overline{\lambda\varsigma}$ ἀπογραφόμεθα καὶ ἔτι τὸν ἐκ τῶν αὐτῶν 25
 τριῶν κεφαλαίων τοῦ κέντρου τοῦ ἐπικύκλου τῆς σελήνης μετὰ κύκλου
 ἀφαίρεσιν ἀπογραφόμεθα μοιρῶν ὄντα $\overline{\rho\theta}$ λεπτῶν ἦ καὶ τὸν τούτου λει-
 ποντα εἰς τὰς $\overline{\tau\epsilon}$ μοίρας $\overline{\rho\epsilon}$ λεπτά νβ' καὶ ταύτας λαμβάνοντες, ἐπειδὴ |
 46 ὁ ἀπὸ τῶν αὐτῶν τριῶν κεφαλαίων τοῦ μήκους τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀπο-
 γείου ἐκκέντρου τῆς σελήνης μετὰ μοιρῶν $\overline{\xi\epsilon}$ λ' μείζονές εἰσι τῶν $\overline{\rho\pi}$, τὰς 30
 λειπούσας εἰς τὰς $\overline{\tau\epsilon}$ τοῦ κέντρου τοῦ ἐπικύκλου $\overline{\rho\epsilon}$ νβ' εἰσάγομεν εἰς τὸ
 τῶν ἡμερῶν κανόνιον κατὰ τὸ ἐπικύκλου κελίδιον καὶ τὰς παρακειμένας
 ἀπὸ $\overline{\iota\sigma}$ ἐν τοῖς ὑποκάτω $\overline{\iota\epsilon}$ στίχοις ἔγγιστα ἐλάττονας αὐτῶν μοίρας $\overline{\rho\nu\beta}$
 λεπτόν α' ἀπογραφόμεθα καὶ τὴν κατὰ τὸν αὐτὸν στίχον ἐν τῷ πρώτῳ

10 Ζητοῦντες C || 14 ἐκθέμενος C || 15 $\xi\varsigma\iota$ C || 17 vide Ptolemaei tabulas l. II
 p. 68. 70 (ubi tamen ad $\overline{\iota\sigma}$ annum $\overline{\tau\nu\varsigma}$ ς' , non ζ scribendum erat). 72 Halmae ||
 20 καὶ τοῦ ἀπὸ τοῦ C || 22 $\overline{\rho\tau}$ et 28 μῆ' vitiose C || 23 fort. nil deest nisi τε καὶ ||
 28 μοίρας (solito compendio) λεπτά C: supplevi numerum partium || 30 τῆς μετὰ
 C: supplevi σελήνης || 32 ἡμερῶν κανόνιον] Ptol. tab. p. 74H || 34 λεπτά α' C {
 τοῦ αὐτοῦ στίχου C

5 κελιδίω παρακειμένην ἡμέραν κβ τέταρτον κεφάλαιον. ἔπειτα πάλιν τὰς
 λειπούσας τὰς ρξ νβ' μετὰ ἀφαίρεσιν τῶν ρνβ λεπτοῦ α' μοίρας ἢ λεπτὰ
 να' ἀπογράφωμεν εἰς τὸ τοῦ ἐπικύκλου κελιδιον ὡς ὑποτέτακται, καὶ τὰς
 ἐπιβαλλούσας αὐταῖς ἐν τῷ τῶν ὠρῶν κανονίῳ κατὰ τὸ πρῶτον κελιδιον
 10 ἔξ ἀναλόγου ὥρας ἦ ς" ιε' πέμπτον κεφάλαιον ἀπογράφωμεν. καὶ ἔτι
 τοὺς παρακειμένους οἰκείους ἀριθμοὺς καὶ τοῖς δύο τούτοις κεφαλαίοις
 τῷ τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ὠρῶν ἐπὶ τε τοῦ ἡλίου καὶ τῶν λοιπῶν τεττάρων
 τῆς κελήνης κελιδίων ἀπογραφόμεθα· εἶτα συνάγοντες τοὺς ἐν ἐκάστῳ
κελιδίῳ παρακειμένους τοῖς ε κεφαλαίοις ἀριθμοῖς, ὑπάρχοντας ἐπὶ μὲν
 15 τοῦ μήκους τοῦ ἡλίου μοιρῶν ρλα λεπτῶν να', τοῦ δὲ ἀπογείου ἐκκέντρου
μοιρῶν τμβ μ', ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπικύκλου μοίρας τξ, ἐπὶ δὲ τοῦ κέντρου τῆς
κελήνης μοίρας ρξ κε', ἐπὶ δὲ τοῦ βορείου πέρατος μοίρας οτ νς', ἕκαστον
 τούτων ὑποτάξωμεν κατὰ τὸ οἰκείον κελιδιον, καὶ ταῖς μὲν τοῦ μήκους τοῦ
 ἡλίου μοίραις ρλα να' προσθέντες ἔξ λ' καὶ τὰς συναχθείσας μοίρας ρζ
 20 κ' ἐκβάλλοντες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κριοῦ εὔρωμεν τὸν ἥλιον ἀπέχοντα
ὁμαλῶς ζυγοῦ μοίρας ιζ λεπτὰ κ'. ἀπὸ δὲ τῶν τξ μοιρῶν τοῦ κέντρου
 τοῦ ἐπικύκλου ἀφελόντες τὰς ἀπογείου ἐκκέντρου μοίρας τμβ μ' τὰς λοι-
πὰς ιζ κ' ἀπ' ἀρχῆς κριοῦ ἐκβάλλοντες ἀπεγραψάμεθα καὶ τὴν τῆς κελήνης
ὁμαλῆν ἐποχὴν ἐν κριῷ μοίρας ιζ κ'. καὶ ἔσται ἡ ὁμαλὴ κατὰ τὴν πανσέ-
 25 ληνον ἐποχὴ τῶν δύο φωστήρων κατὰ διάμετρον ἐν τῷ προκειμένῳ κατ'
Αἰγυπτίου χρόνῳ οὕτω κατελιημμένη.

"Ἴνα δὲ καὶ τὸν τῆς ἀκριβοῦς ἐποχῆς τόπον τε καὶ χρόνον ἐπιλογισά-
 30 μεθα, εἰσάγωμεν πρότερον τὸν ἀριθμὸν τὸν ρλα να' τοῦ μήκους τοῦ ἡλίου
 κατὰ τῶν πρώτων δύο κελιδίων τοῦ τῆς ἀνωμαλίας αὐτοῦ κανόνος καὶ
 τὴν παρακειμένην αὐτῷ κατὰ τὸ τρίτον κελιδιον μοίραν α μθ' λαβόντες
 ἀφείλωμεν τῶν κατελιημμένων τῆς ὁμαλῆς ἐποχῆς * * κατὰ τὰς τοῦ ζυγοῦ
μοίρας ιε λβ'. ἔπειτα καὶ τὸν ρξ κε' τοῦ κέντρου τῆς κελήνης ἀριθμὸν
 εἰσαγαγόντες πάλιν κατὰ τὰ πρῶτα δύο κελιδια τοῦ τῆς ἀνωμαλίας αὐτῆς
 35 κανόνος τὴν παρακειμένην αὐτῷ κατὰ τὸ πέμπτον κελιδιον μοίραν α ν'
ἀφελόντες πάλιν ἀπὸ τῆς ὁμαλῆς τῆς κελήνης ἐποχῆς, τουτέστι τῶν ιζ
μοιρῶν καὶ λεπτῶν κ τοῦ κριοῦ διὰ τὸ τὰς ρξ κε' ἐλάττωνας εἶναι τῶν ρπ

4 ὠρῶν κανονίῳ] p. 76 H. || 5 ιε'] ε" C. computatio non λε' sed με' partes
efficit idque eo copruto qui p. 309, 8 fit confirmatur; codex Vaticanus 1059
f. 524* πάρκενται αὐταῖς ἔξ ἀναλόγου . . . ὠραι ἦ μβ' ἦτοι ς" ιβ'. ταύτας τοῖνυν
τὰς ἀναφανείσας ὠρας ἦ ς" ιβ' εἰσαῖον κτλ. || 7 τῷ] τὸ C || 9 ἀριθμοῖς C || 10 λεπτὰ
in copr. C || 13 ὑποτάξωμεν C || 14 ρζ C || 16 ζυγῷ C || 17 ἀπογείου] ἀπὸ C ||
 21 κατελιημμένη C ut saepius || 23 εἰσάγωμεν C || 24 ἀνωμαλίας-κανόνος] p. 86H. ||
 26 hiatum indicavi homoeoteleuto ortum, quippe sic ferè explendum (cf. infra
l. 30sqq. p. 308, 12sq.) τοῦ ἡλίου μοιρῶν ιζ λεπτῶν κ' τοῦ ζυγοῦ, καὶ εὔρωμεν τὴν
 30 κατὰ τὸν προκείμενον χρόνον ἀκριβῆ τοῦ ἡλίου ἐποχὴν || 29 κανόνος] p. 88H. ||
 31 μοί(ρα)ς καὶ λε(πτ)ὰ in copr. C

(τοῦ κέντρου τῆς σελήνης) εὔρωμεν καὶ τὴν κατὰ τὸν προκειμένον χρόνον ἀκριβῆ τῆς σελήνης ἐποχὴν κατὰ τὴν τοῦ κριοῦ ὑπάρχουσαν μοῖραν $\overline{\text{I} \epsilon}$ λ'. λαμβάνοντες οὖν τὴν ὑπεροχὴν τῆς τε τοῦ ἡλίου ἐποχῆς μοιρῶν $\overline{\text{I} \epsilon}$ λβ' καὶ τῆς σελήνης οὐσῆς μοιρῶν $\overline{\text{I} \epsilon}$ λ', τὰ $\overline{\text{o} \beta}$ ' ἀπεγραψάμεθα πρώτῃν διάστασιν ὑπὸ τὸν καταθέντα ἀριθμὸν τοῦ κέντρου τῆς σελήνης· καὶ τούτων 5 λαμβάνοντες τὸ τέταρτον καὶ τριακοστόν, καὶ τὸ γινόμενον $\overline{\text{o} \alpha}$ ' ἔγγιστα προσθέντες τῷ καταθέντι τοῦ κέντρου τῆς σελήνης διὰ τὸ πλείονων μοιρῶν τυγχάνειν τὴν ἀκριβῆ τοῦ ἡλίου ἐποχὴν τῆς σελήνης, τὰς διακριθείσας τοῦ κέντρου τῆς σελήνης $\overline{\rho \xi}$ κς' εἰσάγοντες πάλιν εἰς τὰ πρώτα 10 17 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

ἵνα δὲ καὶ τὸν κατὰ τὴν ἀκριβῆ πανσέληνον χρόνον εὔρωμεν, τὰς διακριθείσας τοῦ κέντρου τῆς σελήνης ἐκ τοῦ τετάρτου καὶ τριακοστοῦ τῆς πρώτης διαστάσεως μοίρας $\overline{\rho \xi}$ κς' εἰσάγοντες εἰς τὰ πρώτα δύο κεφάλια τοῦ προκανονίου τῶν παρακειμένων αὐτῶν κατὰ τὸ τρίτον κεφάλιον ἐξ ἀναλόγου ἔξηκοστών $\overline{\nu \zeta}$ μδ' τὸ δέκατον λαβόντες, ὅπερ ἐστὶν $\overline{\text{o} \epsilon}$ ε' μς' ἔγγιστα 30 καὶ προσθέντες αὐτὰ τοῖς τοῦ ἐλαχίστου τῆς σελήνης κινήματος ἔξηκοστοῖς λ' ἀπεγραψάμεθα τῆς σελήνης ἀνώμαλον ὠριαῖον δρόμημα $\overline{\text{o} \lambda \epsilon}$ μς". καὶ παρὰ τοῦτο τὸ ἀνώμαλον ὠριαῖον δρόμημα μερίσαντες τὴν δευτέραν διάστασιν σὺν τῷ δωδεκάτῳ, τουτέστι τὰ β' πρώτα λεπτά καὶ δεύτερα ι', τὸ γινόμενον ὥρας ιε" ἔγγιστα προσθέντες ταῖς ἐν τοῖς κεφαλαίοις ἔγκειμέναις ὥραις ἀπὸ μεσημβρίας $\overline{\eta \sigma}$ ιε' τῆς κβ' τοῦ φαιμενώθ

3 τὴν ὑπαρχὴν C || 6 sqq. cf. Theo p. 75H. || 7 διὰ | leg. ἀριθμῶν διὰ || 11 ἢ C || 15 τοιοῦτων] τούτων C | οὐσῆς] ὄντων C || 18 ἐπικινεῖται C || 20 ἀκριβῆ C || 29 προκανονίου] t. I p. 146H. | προκειμένων C || 35 ιε" sic etiam infra et p. 309, 4. 8. cod. Gott. p. 36 || 36 item p. 309 4 et 8 ιε'] ε' ubique C, vide p. 309 ad I. 9.

κατ' Αἰγυπτίους μηνός διὰ τὸ ἐλασσόνων μοιρῶν τυγχάνειν τὴν πρὸ τῆς διαστάσεως τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ δωδεκάτου ἀκριβῆ τῆς σελήνης ἐποχὴν τῆς ἡλιακῆς ἔχομεν καὶ τὸν ἀκριβῆ τῆς πανσελήνου χρόνον μετὰ ὥρας ἢ s'' $iε'$ $iε''$ τῆς μεσημβρίας τῆς κβ τοῦ φαμενωθῆ κατ' Αἰγυπτίους μηνός.

5 Ἴνα δὲ καὶ τὸν οὕτω κατελιημμένον τῆς πανσελήνου χρόνον πρὸς τὰ ὀμαλά νυχθήμερα καὶ ὥρας ἰσημερινὰς τυγχάνοντα καὶ πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας μεσημβρινὸν εἰς καιρικὰς μετατάγωμεν, λαμβάνοντες τὰς εὐρεθεί-
 10 τας ἢ s'' $iε'$ $iε''$ ὥρας ἐπὶ τὸν $iε$ τῆς μιᾶς ἰσημερινῆς ὥρας πολλαπλασιάζομεν καὶ τοὺς γινομένους χρόνους ρλα λ' ἀπογράφομεν. καὶ εἰσάγομεν
 15 τὰς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀκριβοῦς πανσελήνου κατελιημμένας τῆς ἀκριβοῦς τοῦ ἡλίου ἐποχῆς τοῦ Ζυγοῦ μοίρας $iε$ λεπτὰ λβ' κατὰ τὸ πρῶτον σελίδιον τοῦ τῆς ὀρθῆς σφαίρας κανόνος, καὶ τῶν παρακειμένων αὐταῖς κατὰ τὸ τρίτον σελίδιον ἔξ ἀναλόγου ὠριαίων ἐξηκοστῶν α νβ' τὸ τέταρτον λαβόντες τὰ θ κη' εἰσάγομεν καὶ ζτι τὸ διάφορον τοῦ μήκους τῆς
 20 Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ Βυζαντίου μοίρας δ λεπτὰ λ' καὶ τὰς ὁμοῦ συναγομμένας μοίρας δ λεπτὰ νη' ἀφελόντες ἀπὸ τῶν ἀπογεγραμμένων ἡμῖν χρόνων ρλα λ' ἔχομεν ὑπολιμπανομένους χρόνους $\rho\kappa\bar{\varsigma}$ λβ'. εἰσάγοντες δὲ πάλιν τὴν τοῦ ἡλίου κατὰ τὴν πανελέηνον εὐρεθείσαν ἀκριβῆ ἐποχὴν τούτεστι τὰς $iε$ Ζυγοῦ μοίρας καὶ λεπτὰ λβ' εἰς τὸ $\bar{\epsilon}$ κλίμα, τοὺς παρακει-
 25 μένους κατὰ τὸ αὐτὸ δωδεκατημόριον τοῦ Ζυγοῦ ἔξ ἀναλόγου ταῖς $iε$ μοίραις καὶ λεπτοῖς λβ' ἡμερινούς ὠριαίους χρόνους $i\delta$ ς' καὶ ζτι τὰς αὐτοῦ Ζυγοῦ | μοίρας ὡσαύτως εἰσάγοντες εἰς τὸ ἔκτον κλίμα καὶ τοὺς ἔξ 48 ἀναλόγου ἐπιβάλλοντας ἡμερινούς ὠριαίους χρόνους $i\gamma$ νη' καὶ ἀμφοτέ-
 30 ρους ἅμα συνθέντες τοὺς τε κατὰ τὸ $\bar{\epsilon}$ κλίμα εὐρεθέντας καὶ τοὺς κατὰ τὸ $\bar{\varsigma}$ καὶ τῶν γενομένων τὸ ἡμικυ λαβόντες ἔσομεν κατὰ τὸ Βυζάντιον ἐπιβάλλοντας τῇ $iε$ μοίρα τοῦ Ζυγοῦ καὶ λεπτοῖς λβ' ἡμερινούς ὠριαίους χρόνους $i\delta$ β' καὶ τούτους πολλαπλασιάζαντες ἐπὶ τὰς ἀπὸ μεσημβρίας

27 Cod. Vatic. gr. 1059 f. 525^r ἡλίου πανσεληνιακῆ ἐποχῆ $\frac{\rho\kappa\bar{\varsigma}}{i\delta}$ $iε$ λβ'. παρά-
 κεινται αὐτῇ ἔξ ἀναλόγου ὠριαῖοι χρόνοι τοῦ πέμπτου κλίματος $i\delta$ ς' ἡμερινοὶ δη-
 λονότι. ὡσαύτως δὲ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς τοῦ ἡλίου εἰσαχθεῖσιν καὶ κατὰ τὸ ἔκτον

1 corrige τὴν πρὸ τῆς προσθέσεως τῆς διαστάσεως [τῆς ὑπεροχῆς] cf. cod. Vatic. 1059 f. 525^r ἐπεὶ ἡ ἀκριβῆς ἐποχὴ τῆς σελήνης ἢ πρὸ τῆς προσθέσεως ἢ ἀφαιρέσεως τῶν τῆς διαστάσεως ἤτοι τῆς ὑπεροχῆς σὺν τῷ δωδεκάτῳ ἐλαττόνων μοιρῶν τοῦ ἡλίου τυγχάνει || 9 huic summae patet subesse ἢ s'' $i\varsigma'$ vel ἢ $\mu\varsigma'$, quod ne astronomum quidem codicis Vaticani fugit t. s. γίνονται ὁμοῦ ὠρια ἀπὸ μεσημβρίας τῆς κβ φαμενωθῆ ἢ s'' ϵ' $iε'$ ἤτοι ὠρια ἢ $\mu\varsigma'$. πολλαπλασιασῶν τὰς ἀπὸ μεσημβρίας συνηγμένας ὥρας τῆς κβ φαμενωθῆ ἤτοι τὰς ἢ $\mu\varsigma'$ ἐπὶ τὸν $iε$ γίνονται χρόνοι ρλα λ' itaque numerum partium corrigendum esse dixi, cf. ad p. 307, 5 | 12 ὀρθῆς σφαίρας κανόνος] t. I p. 154H. || 14 immo α' νβ' et θ κη'. error scriptoris est cf. I. 16. 17 || 19 $\bar{\epsilon}$ κλίμα] t. II p. 38H. || 21 λε(π)τὰ in conp. C | ς' $i\varsigma'$ C || 22 ἔκτον κλίμα] t. II p. 46H. || 25 τὸν $\xi\theta\nu$ C || 26 λε(π)τὰ in conp. C

ἡμερινὰς ὥρας $\bar{\zeta}$ καὶ τοὺς γινομένους χρόνους $\bar{\pi\delta}$ λεπτὰ ἰβ' ἀφελόντες ἀπὸ τῶν ἀπολειφθέντων ἡμῖν χρόνων $\bar{\rho\kappa\zeta}$ λβ' ἔσομεν λοιποὺς χρόνους νυκτερινούς $\bar{\mu\beta}$ κ' οὓς μερίσαντες παρὰ τοὺς νυκτερινούς ὠριαίους χρόνους τοὺς $\bar{\iota\epsilon}$ νη' τοὺς λείποντας εἰς τὸν $\bar{\lambda}$ τοῖς ἡμερινοῖς ὠριαίοις χρόνοις εὕρομεν τὴν προδεδηλωμένην πανσέληνον γινομένην ὥρα νυκτερινῆ 5 καιρικῆ $\bar{\beta}$ σ' ἰ' κ'. ἔπειτα λαβόντες τὰς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ θῶθ ἕως τῆς ἀπογεγραμμῆς ἐν τοῖς κεφαλαίοις τοῦ φαμενώθ $\bar{\kappa\beta}$ ἡμέρας συναγομένας $\bar{\varsigma\beta}$ καὶ ἀφελόντες τὰς κατὰ τὸν προκείμενον ἡμῖν χρόνον τετραετηρίδας $\bar{\rho\zeta}$ καὶ τὰς λοιπὰς ἡμέρας $\bar{\mu\beta}$ ἐκβάλλοντες ἀπὸ θῶθ εὕρομεν τὴν πανσέληνον γενομένην κατ' Ἀλεξανδρεῖς φαωφί $\bar{\iota\beta}$ ἐπὶ $\bar{\iota\gamma}$ ἤτοι κατὰ Ῥωμαίους ὀκτω- 10 βρίου $\bar{\theta}$ ἐπὶ $\bar{\iota}$, ὥρα νυκτερινῆ καιρικῆ $\bar{\beta}$ σ' ἰ' κ'. ἵνα δὲ μὴ καθ' ἕκαστον ἐπιλογίζωμεθα τοῦ πέμπτου καὶ ἔκτου κλίματος καὶ τούτων τὸ ἡμικου λαμβάνωμεν διὰ τὸ μεταξὺ εἶναι τὸ Βυζάντιον τοῦ πέμπτου καὶ ἔκτου κλίματος, ἐξεθέμεθα τοὺς κατὰ τὸ Βυζάντιον ἐπιβάλλοντας ἐκάστη μοίρα τοῦ ζωδιακοῦ ἀναφορικοῦ χρόνου καὶ ἔτι τοὺς ὠριαίους χρόνους καὶ τὰς τῆς 15 σελήνης παραλλάξεις καὶ τὰς φάσεις τῶν $\bar{\epsilon}$ πλανωμένων καὶ οἰκειῶς ἐτάξαμεν μεταξὺ τοῦ πέμπτου καὶ ἔκτου κλίματος.

Ἔτη ἀπὸ Φιλίππου $\bar{\zeta\mu\beta}$. ταῦτα παρὰ τὸν $\bar{\iota\theta}$, λοιπὰ $\bar{\iota\alpha}$. ταῦτα δὲ ἐπὶ τὸν $\bar{\iota\alpha}$ γίνονται $\bar{\rho\kappa\alpha}$. ἀπ' ὧν τριακοντάδας $\bar{\delta}$, λοιπὴ ἑπακτὴ $\bar{\alpha}$. πρόσθετος τὸ ἡμικου τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν ἕως φαωφί, ἡμέραν $\bar{\alpha}$, γίνονται ἡμέραι $\bar{\beta}$. αἱ 20 λείπουσαι εἰς τὰς $\bar{\iota\epsilon}$ ἡμέραι $\bar{\iota\gamma}$ προσθέντες τετραετηρίδας $\bar{\rho\zeta}$, ὁμοῦ $\bar{\rho\sigma\gamma}$. ὁ ἀπὸ τοῦ φαωφί γίνεται κατ' Αἰγυπτίους μὴν φαμενώθ.

(sequitur computationis conspectus et διάκρισις ὠρῶν τῆς ἀκριβοῦς πανσέληνου).

κλίμα, παράκεινται αὐτῇ $\bar{\xi\epsilon}$ ἀναλόγου $\bar{\iota\gamma}$ νη'. ὁμοῦ πέμπτου καὶ ἔκτου κλίματος $\bar{\kappa\eta}$ δ'. τούτων τὸ ἡμικου $\bar{\iota\delta}$ β' (corr. ex ἰβ'): καὶ οὗτοι εἰσὶν ὠριαῖοι ἡμερινοὶ χρόνοι κατὰ τὸν φιλόσοφον $\bar{\varsigma\tau\epsilon}$ φανον οἱ ὀφείλοντες παρακεῖσθαι τῇ τοῦ ἡλίου ἀκριβεῖ ἐποχῇ ἐπὶ τοῦ διὰ Βυζαντίου παραλλήλου.

10 Cod. Vat. *ibidem* τὴν δὲ ἡμέραν τὴν κατὰ Ἀλεξανδρεῖς οὕτως εὐρήσομεν· ἀπ' ἀρχῆς θῶθ ἕως τῆς $\bar{\kappa\beta}$ φαμενωθί εἰσὶν ἡμέραι $\bar{\varsigma\beta}$. ἀφες ἀπὸ τούτων τὰς τοῦ προκειμένου χρόνου τετραετηρίδας $\bar{\rho\zeta}$: λοιπαὶ ἡμέραι $\bar{\mu\beta}$. ταύτας ἀπ' ἀρχῆς θῶθ, καὶ γίνεται κατὰ Ἀλεξανδρεῖς φαωφί $\bar{\iota\beta}$ ἐπὶ $\bar{\iota\gamma}$. οὕτω γάρ φησιν ὁ $\bar{\varsigma\tau\epsilon}$ φανος· τουτέστιν ὅτι ἔγγιστα πληροῦνται αἱ $\bar{\iota\beta}$ ἡμέραι καὶ ἀρχεται ἡ $\bar{\iota\gamma}$. κατὰ δὲ Ῥωμαίους οὕτως· ἀφες ἀπὸ τῶν $\bar{\mu\beta}$ ἡμερῶν ἡμέρας $\bar{\gamma}$, ἐπειδὴ μὴ ἐστὶ βίσεκτος ὁ ἐνιαυτός· τῆνικαῦτα γὰρ δύο μόνον ἀφαιρετέον. λοιπαὶ ἡμέραι $\bar{\lambda\theta}$. ταύτας ἀπὸ τῆς τοῦ σептβρίου ἀρχῆς, καὶ λήγει ὀκτωβρίου ὁ ἀριθμὸς $\bar{\theta}$ (cod. $\bar{\iota\theta}$), ἧς μετὰ ὥρας $\bar{\iota\sigma}$ ἡμερινὰς (1. ἡμερινὰς) καιρικὰς ἀπὸ μεσημβρίας ἢ $\bar{\mu\varsigma}$ ἔσται ἡ πανσέληνος.

5 εὕρωμεν C || 6 ἰ' κ' C. immo θ' σ'. cf. cod. Vat. l. s. ὠρια – νυκτεριναὶ καιρικὰ $\bar{\beta}$ λθ' ἤτοι ὠρια $\bar{\beta}$ σ' ἰ' κ' || 7 ἐν inserui || 11 ἰ' C ut supra || 12 λαμβάνομεν C || 14 tabulae climatis Byzantini, quales se composuisse Stephanus h. l. testatur, non raro extant in libris, velut in Leidensi gr. 78 f. 153sq. || 15 ἀναφορικοῦ χρ(όνου) C | ἔτι] ἐπὶ C || 17 τοῦ τὸν C || 18 Ἔτη] τῇ || 20 ἡμέρας

κη Μέθοδος δι' ἧς εὐρίσκεται ἐκάστου μηνὸς οἰαδῆποτε
 ἡμέρα καὶ εἰς ποίαν τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν καταντᾶ καὶ ποῖον
 ἔνιαυτὸν γίνεται τὸ δίσεξτον.

Ἐν τῷ προχείρῳ κανόνι τοῦ Πτολεμαίου μετὰ τοὺς κανόνας τῶν
 5 ἀπλανῶν ἀστέρων ἔγκειται κανόνια. δι' ὧν | δύναται τις γνῶναι τὴν 49
 ἐκάστου μηνὸς ἡμέραν, εἰς ποίαν τῆς ἐβδομάδος ἡμέραν καταντᾶ· ἀλλ'
 ἐπειδὴ ἄνευ τῶν τοιούτων κανονίων οὐ δύναται τις εὐρίσκειν τὴν ἐπιζη-
 τουμένην ἡμέραν, ἐφεύρομεν ἡμεῖς σύντομον μέθοδον, ὥστε χωρὶς τοῦ
 τοιούτου κανόνος εὐρίσκειν εὐχερῶς τὴν ἐν οἰαδῆποτε ἐπινημέσει ἐκάστου
 10 μηνὸς ἡμέραν ἐν ποίᾳ τῆς ἐβδομάδος ἡμέρα καταντᾶ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ
 δίσεξτον ἐν ποίῳ γίνεται ἔτει.

δεῖ τοίνυν λαμβάνειν τὰ συναγόμενα ἔτη ἀπὸ ἀρχῆς τοῦ γ̄ ἔτους τῆς
 εὐδοκίᾳ θεοῦ ἡμετέρας βασιλείας, τουτέστιν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπινημέσεως,
 καὶ τῷ συναγομένῳ ποσῷ τῶν ἐτῶν αἰεὶ προστιθέναι τὸ ἴδιον τέταρτον,
 15 καὶ μετὰ τὴν πρόσθεσιν τοῦ τετάρτου δέον ἐκάστῳ τὸ ἔν ἀφαιρεῖν καὶ
 εἶθ' οὕτω προσθεῖναι τὰς ἡμέρας τοῦ μηνὸς τὰς ἐπιζητούμενας ὡς κατ'
 Ἀλεξανδρεῖς, καὶ ἀριθμεῖν ἀπὸ τοῦ σεπτεμβρίου μηνὸς ἕως τοῦ ἐπιζητου-
 μένου μηνὸς, πόσοι μῆνές εἰσι καὶ τούτους διπλασιάζειν καὶ προσθεῖναι
 τῷ συναχθέντι ποσῷ καὶ τὸ γινόμενον ποσὸν μερίζειν εἰς τὸν ζ̄, καὶ ὅσαι
 20 ἡμέραι καταλειφθῶσι, πρὸς ἐκεῖνο τὸ ποσὸν λέγειν εἶναι τὴν ἐπιζητου-
 μένην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος· εἴτε γὰρ μία ὑπολειφθεῖ, κυριακὴ πάντως
 ἢ ἡμέρα εὐρίσκεται, εἴτε δύο, δευτέρα καὶ ἐφεξῆς ὁμοίως ἕως τοῦ σαβ-
 βάτου.

Ἐποδείγματος δὲ ἕνεκεν ὑποκείσθω ἡμῖν ἡ δεκάτη τοῦ ἀπριλλίου
 25 μηνὸς τῆς ἐνισταμένης ἐβδόμης ἐπινημέσεως. εἰσὶν οὖν ἀπὸ τῆς ᾱ ἐπι-
 νέσεως ἦγουν τοῦ τρίτου ἔτους τῆς ἡμετέρας κελεύσει θεοῦ βασιλείας
 μέχρι τῆς αὐτῆς ἐβδόμης ἐπινημέσεως ἔτη ζ̄, καὶ τὸ τέταρτον αὐτῶν ἐστιν
 ᾱ· τὰ γὰρ γ̄ τὰ ἀπομένοντα δηλοῦσι τὰ ἔτη τὰ μετὰ τὸ δίσεξτον, καὶ

1 hinc CDV in usum veniunt || titulum om C in spatío vacuo, numerum
 omnes || 2 καταντᾶ καὶ om D || 4 κατὰ τοὺς V || 5 ἔγκεινται C. has tabulas Halma
 non edidit, leguntur in codice Leidensi gr. 78 f. 52^r-53^r || 6 ἡμέραν ante τῆς
 DV || 8 συντομωτέραν D || 10 ἡμέρα om C | μὲν C || 11 δίσεξον C || 13 εὐδοκίᾳ
 D, in cuius margine hoc erat glossema ἦγουν γ̄ ἔτος τῆς εὐδοκίᾳ θεοῦ ἡμε-
 τέρας βασιλείας ἐστὶ τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ̅̅̅̅ | τῆς om C || 15 μετὰ κατὰ V |
 τῆς C | προσθήκην Stephanus dicebat, ut infra legitur p. 315, 13 || 17 σεπ-
 τεμβρίου DV σεπτῆρ conpendio C | ἕως] ὡς D etiam infra l. 22 || 19 εἰς] in tribus
 capitibus postremis nunquam, quo Stephanus utitur, μερίζειν παρά, septiens
 μερίζειν εἰς dicitur, cf. p. 292 || 20 ἐκείνω V || 24 ἐνδεκάτη V iā D || 25 τῆς om V
 26 ἦγουν] ἧς D | τοῦ τρίτου] τούτου D || 27 αὐτῆς post ἐβδόμης D | ἐβδομάδος
 V || 28 ἀπομένοντα D | τὸ om C | δίσεξον C ut in his novissimis capp. con-
 stanter

τούτων τέως οὐ λαμβάνομεν τὸ τέταρτον, ἕως οὐ τέσσαρα ἀπαρτιθῶσιν, ἵνα τὸ τέταρτον αὐτῶν γίνηται ἔν. ὅταν γάρ μεριζόμενος ὁ συναγόμενος τῶν ἐτῶν ἀριθμὸς ἀπὸ τῆς $\bar{\alpha}$ ἐπιμεμήσεως εἰς τὸν $\bar{\delta}$ μὴδὲν καταλείπη, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ δίσεξτον γίνεται, ὡς περ ἐπὶ τῆς μελλούσης εἰσιέναι ὀγδόης ἐπιμεμήσεως εἰς τὸν τέσσαρα μεριζόμενος οὐδὲν καταλιμπάνει· 5 ὀγδοὺν γάρ $\bar{\epsilon}$ τος ὑπάρχει ἀπὸ τῆς αὐτῆς πρώτης ἐπιμεμήσεως. ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὸ $\bar{\iota}\beta$ ἔτος τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιμεμήσεως καὶ εἰς τὸ $\bar{\iota}\varsigma$ καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως. τὰ γὰρ μετὰ τὸν μερισμὸν τοῦ $\bar{\delta}$ ὡς εἰκὸς καταλιμπανόμενα αὐτὰ εἰς τὰ $\bar{\zeta}$ ητὰ μετὰ τὸ δίσεξτον, εἴτε ἐν καταλειφθεῖη εἴτε δύο εἴτε τρία· ὡν τινῶν, ὡς εἰρηται, τὸ τέταρτον οὐ λαμβάνομεν μέχρι οὐ ὁ 10 τῶν τεσσάρων ἐτῶν ἀριθμὸς πληρωθῆ, ὅτε καὶ τὸ τέταρτον αὐτῶν ἐν γίνεται. δεῖ οὖν τὸ ἐν τὸ ἀπὸ τοῦ μερισμοῦ τοῦ $\bar{\delta}$ τῶν ἐπτὰ ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιμεμήσεως μέχρι τῆς ἐνεστῶσης ἐβδόμης γινόμενον προσθεῖναι αὐτοῖς τοῖς $\bar{\zeta}$ ἔτεσιν· γίνονται οὖν τὰ $\bar{\zeta}$ ητὰ σὺν τῇ προσθήκῃ τοῦ τετάρτου τῷ ἀριθμῷ ἢ· ἀφ' ὧν δέον ὑφελεῖν ἐν, καθά προεδήλωται, καὶ πάλιν μέ- 15 νοις τῷ ἀριθμῷ $\bar{\zeta}$. χρῆ οὖν τούτοις προσθεῖναι τὴν ἐπιζητουμένην ἡμέραν τούτεστι τὴν δεκάτην τοῦ ἀπριλλίου μηνός, ἢ τις ἐστὶ παρ' Ἀλεξανδρεῦσι $\bar{\iota}\epsilon$. δεῖ τοίνυν τὰς $\bar{\iota}\epsilon$ ταύτας προσθεῖναι τοῖς $\bar{\zeta}$ τοῖς μετὰ τὴν ἀφαιρέσιν τοῦ ἐνότος, καὶ γίνονται $\bar{\kappa}\beta$. δέον δὲ μετρησάαι ἀπὸ τοῦ σεπτεμβρίου πόσοι μῆνες εἰσὶν ἕως τοῦ ἐπιζητουμένου μηνός τουτέστιν ἀπριλλίου, καὶ 20 εἰσὶν $\bar{\eta}$, καὶ τούτους διπλασιάσαντες τὰ $\bar{\iota}\varsigma$ προστίθεμεν τοῖς $\bar{\kappa}\beta$, καὶ γίνονται 50 τῷ | ἀριθμῷ $\bar{\lambda}\eta$. τοῦτον οὖν τὸν $\bar{\lambda}\eta$ ἀριθμὸν μερίζοντες εἰς τὸν ἐπτὰ ἐκβάλλομεν ἐπτάδας πέντε καὶ εὐρίσκομεν ἀπομένουσας $\bar{\gamma}$, καὶ δηλοῦται ὅτι ἡ δεκάτη τοῦ ἀπριλλίου μηνός εἰς τρίτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καταντᾷ.

κθ Ἀπόδειξις τίνος χάριν ζητοῦντες τοῦ παρὰ Ἀλεξαν- 25 δρεῦσι μηνός τὴν ποστᾶιαν ἡμέραν εὐρεῖν, τρεῖς ἡμέρας πρὸ τοῦ σεπτεμβρίου τίθεμεν.

Ἐπειδὴ ἀναγκαῖόν ἐστι γινώσκειν, τίνος ἕνεκεν ζητούντων ἡμῶν εὐρεῖν πόσας ἔχει ὁ παρὰ Ἀλεξανδρεῦσι μῆν, τρεῖς ἡμέρας λαμβάνομεν πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ σεπτεμβρίου, ἰστέον ὡς ἡμῶν τῶν Ῥωμαίων τὴν ἀρχὴν τῶν 30 μηνῶν ἀπὸ τοῦ ἰανουαρίου μηνός ψηφίζόντων, τῶν δὲ Ἀλεξανδρέων ἀπὸ

2 τὸ τέταρτον ante τέως traicit C | ἕως οὐ] ὡς D | τέσσαρα CV: $\bar{\theta}$ | γένηται DV || 4 ὅπερ V | ἐπὶ] περί D | εἰσιέναι $\bar{\eta}$ DV || 5 καταλιμπάνει V || 6 ἔτος om D || 7 τὸ (ante $\bar{\iota}\varsigma$) omisissis videtur pr C: τὸν D || 8 τοῦ μερισμοῦ D || 10 μέχρις V || 11 ὅτε] τότε libri | τὸ $\bar{\delta}$ libri. singularem habes etiam I. 3 et 20 || 12 ἐπτὰ V $\bar{\zeta}$ D ἐπὶ τὰ C || 13 ἐνισταμένης D | ἐβδόμης ἐπιμεμήσεως γιν. C || 14 αὐτοῖς om D | προσθέσει D || 15 ἀφελεῖν D || 17 παρὰ C | $\bar{\iota}\epsilon$] $\bar{\iota}\eta$ C || 19 σεπτεμβρίου V ut plerumque || 21 τούτοις διπλασιάζοντες D || 22 τὸν] τὰ D | εἰς C: om DV || 23 δηλοῦσα D || 24 ἐβδόμης C || 25–27 rubricam om C || 26 ποστᾶν D || 27 τίθεμεν V: μηνός D || 28 ἐστὶ γινώσκειν ἤτοι γινώσκειν D || 29 ποσᾶν D | τῆς ἀρχῆς om C || 30 ὡς om D || 31 ἰανουαρίου D ut semper | μηνός om C

τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ λεγομένου θῶθ παρ' αὐτῶν συνάγονται ἕως τοῦ
 αὐγούστου πληρουμένου τρεῖς ἡμέραι περισσαὶ πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Σεπ-
 τεμβρίου, ἐκάστου μηνὸς ἀπὸ λ ἡμερῶν ψηφιζομένου, καθάπερ οἱ Ἄλε-
 ανδρεῖς τοὺς μῆνας ψηφίζουσιν εἰώθασι· συναγομένου γὰρ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
 5 ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς μέχρι τοῦ αὐγούστου πληρουμένου τουτέστιν
 τῶν ὀκτῶ μηνῶν γίνονται ἡμέραι $\sigma\mu\gamma$, ὑπεξαίρουμένων δὲ τῶν ὀκτῶ μη-
 νῶν ἀπὸ λ ἡμερῶν, ὡς εἴρηται, καθὼς οἱ Ἄλεξανδρεῖς ἐπιτελοῦσι τοὺς
 μῆνας, μένουσιν ἡμέραι τρεῖς, καὶ εὐρίσκονται αἱ αὐταὶ τρεῖς ἡμέραι τοῦ
 ἐνάτου μηνὸς παρὰ Ῥωμαίοις τουτέστι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ παρ' Ἄλε-
 10 ανδρεῦσι πρώτου. ὅταν οὖν ἔχωμεν ἡμεῖς κθ τοῦ αὐγούστου, οἱ Ἄλεξαν-
 δρεῖς πρώτην ἔχουσι τοῦ θῶθ τουτέστι τοῦ Σεπτεμβρίου· ὅταν δὲ ἡμεῖς
 πρώτην ἔχωμεν τοῦ Σεπτεμβρίου, οἱ Ἄλεξανδρεῖς τετάρτην ἔχουσι τοῦ
 αὐτοῦ μηνός. πρὸς τὸ οὖν γινώσκεσθαι τὸν κατ' Ἄλεξανδρεῖς μῆνα τὸν
 θῶθ ἦτοι γε καὶ τοὺς ἐφεξῆς καὶ πόστην ἔχει παρ' ἐκείνοις ὁ μῆν, ἀνάγκη
 15 τὰς τρεῖς ταύτας ἡμέρας τὰς περισευούσας προστιθέναι καὶ εἶθ' οὕτως
 ἄρχεσθαι ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ψηφίζουσιν ἕως τοῦ αὐγούστου πληρου-
 μένου τοῦ ὀνομαζομένου παρ' αὐτῶν μεσωρί. πληρουμένου οὖν τοῦ
 αὐγούστου εὐρίσκονται οἱ Ἄλεξανδρεῖς ἡ ἡμέρας ἔχοντες περισσά· τῶν
 γὰρ γ προστιθεμένων πρὸ τοῦ Σεπτεμβρίου οὕτως ἐκάστου μηνός τῶν ἀπὸ
 20 $\lambda\alpha$ ἡμερῶν τῆν περιεσχὴν μίαν ἡμέραν προστίθεμεν ταῖς τριεὶ ταύταις,
 τουτέστιν ὀκτωβρίου μίαν, δεκεμβρίου μίαν, Ἰανουαρίου μίαν, ὡς γίνεσθαι
 τῷ ἀριθμῷ ε · ὑπεξαίρουμένων δὲ δύο ὑπὲρ τοῦ φευρουαρίου μηνός μέ-
 νουσι τέσσαρες. προδήλως δὲ δεῖ προσθεῖναι τοῦ μαρτίου καὶ τοῦ μαΐου
 καὶ τοῦ Ἰουλίου καὶ τοῦ αὐγούστου, τῶν τεσσάρων ἀνά μίαν ἡμέραν· οὗτοι
 25 γὰρ πάντες ἀπὸ $\lambda\alpha$ ἡμέρας ἔχουσι. προστιθεμένων δὲ τῶν τεσσάρων γί-
 νονται ἡ πληρουμένου τοῦ αὐγούστου. οἱ δὲ Ἄλεξανδρεῖς ἐκ τῶν ἡ ἀφαι-
 ροῦντες τὰς ε ἡμέρας καὶ ἐπιτελοῦντες ἕνα μῆνα τὸν λεγόμενον παρ'
 αὐτοῖς πενθήμερον καταλιμπάνουσι τρεῖς ἡμέρας, ἅς πάλιν τοῦ Σεπτε-
 μβρίου ἀρχομένου δεόν πάλιν προστίθεσθαι διὰ τὸ εὐρίσκεσθαι τὸν κατ'
 30 Ἄλεξανδρεῖς θῶθ μῆνα τὸν μετὰ τὸν πενθήμερον ἀρξάμενον τρίτην ἡμέ-
 ραν ἤδη πεπληρωμένην ἔχοντα. οὕτω δεῖ πάλιν ψηφίζουσιν τοὺς μῆνας
 καὶ ἐκάστου μηνός τὴν μίαν ἡμέραν τὴν περιττὴν προστιθέναι ταῖς τριεῖς.

1 παρ' αὐτοῖς exspectes, sed cf. infra 17 | τέως D || 4 τῶν] τοῦ C || 5 μηνῶν
 C? || 6 γίνονται . . . ὀκτῶ μηνῶν om D | ὑπεξαίρουμένων V || 7 ἐπιτέλλουσι C
 ἀποτελοῦσι D || 9 παρὰ CV || 11 et 12 πρώτον D (V?) || 13 αὐτοῦ ex αὐγούστου
 corr V² | κατὰ V | ἀλεξανδρεῖσι D || 14 ἐξῆς D | παρ' αὐτοῖς D || 15 ἡμέρας om
 D || 17 αὐτῶν CV: αὐτοῖς D | τοῦ V: τοῦ αὐτοῦ D om C || 21 ὀκτωβρίου V ||
 22 ὑπεξαίρουμένων D | φευρουαρίου C || 24 μίας ἡμέρας D || 26 ἐκ τῶν ἡ κεφα-
 λαίων ἀφαιρ. C || 30 μετὰ τὴν D || 31 πληρωμένην V πεπληρωμένα D | δεῖ] δὲ C ||
 31 τὴν περι | περι τὴν C || 32 τοῖς D

ὅτε δὲ δισεξτόν ἐστιν, ἐν τῷ πρὸ τοῦ δισεξτοῦ ἐνιαυτῷ, τούτέστιν ὅταν πληρωθῶσι τὰ γ̄ ἔτη τὰ μετὰ τὸ δισεξτον περισευουσῶν τούτων τῶν ἡμερῶν κατὰ τὸ ἔθος ἐν τῷ αὐγούστῳ οἱ Ἀλεξανδρεῖς ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ
 51 καὶ μόνῳ μετὰ τὸν αὐγουστον τὸν λεγόμενον | παρ' αὐτοῖς μεσωρὶ ἀντὶ τοῦ πενθημέρου μηνὸς ἐξήμερον ἐπιτελοῦσιν. ἀφαιροῦντες δὲ αὐτῶν τὰς 5
 5 ἡμέρας ἐκ τῶν ἡ τῶν περισευουσῶν ἡμερῶν εὐρίσκονται περισσαὶ β̄ ἡμέραι ὑπολιμπανόμεναι καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ καὶ μόνῳ τῷ τοῦ δισεξτοῦ δύο ἡμέραι προστίθενται πρὸ τοῦ σεπτεμβρίου, καὶ ὑπὲρ τοῦ φευρουαρίου οὐκ ἀφαιροῦνται δύο ἀλλὰ μία διὰ τὸ τοὺς Ρωμαίους ἐν τῷ δισεξτῷ κθ̄ -ἡμερον ποιεῖν τὸν φευρουάριον.²⁶⁾ 10

[λ] Μέθοδος δι' ἧς τὸ πάσχα εὐρίσκεται κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν.

Ἡ πάντιμος ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς ζωοποιοῦ ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀληθινοῦ θεοῦ ἐπιτελεῖται ἀπὸ κβ̄ τοῦ μαρτίου μηνὸς καὶ αὐτῆς τῆς κβ̄ ἕως τῆς κ̄ε̄ τοῦ ἀπριλλίου μηνὸς καὶ αὐτῆς τῆς 15
 κ̄ε̄· οὐδὲ γὰρ κ̄ᾱ τοῦ μαρτίου τελεῖται οὐδὲ κβ̄ τοῦ ἀπριλλίου. γίνεται δὲ ἀπὸ ῑε̄ τῆς σελήνης καὶ αὐτῆς ἕως κ̄ᾱ τῆς σελήνης καὶ αὐτῆς· οὐ γὰρ ἐν αὐτῇ τῇ ιδ̄ τῆς σελήνης γίνεται οὐδὲ τῇ κβ̄. ἡ δὲ τοιαύτη ἑορταστικὴ ἡμέρα εὐρίσκεται διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ψήφου τῷ τρόπῳ τούτῳ.

1 sqq. cf. Boeckhii stud. epigr. chronol. p. 96sq. || 1 δταν] ὅτε libri || 2 τὰ γ̄ 3 αὐγούστῳ om D | ἔτη τὰ] ἔτη τὴν C ἔτη V || 2 ἡ om V || 4 μετὰ] κατὰ V | ἀντὶ τοῦ] αὐτοῦ C || 5 ἀποτελοῦσιν. ἀφαιροῦντας D || 6 περισσῶν V περιτῶν D || 7 ἐνιαυτῷ om V¹ || 9 μίαν C || 10 -ἡμερον] ἡμέρας C ἡμέρας DV | τὸν om D || 11 τὴν om C || 14 ἀπὸ] ἀπὸ τῆς D | τοῦ om D || 15 primum τῆς om C | τῆς post αὐτῆς om D || 16 οὐδὲν γὰρ DV | τοῦ ante ἀπρ. om DV || 17 ἀπὸ] ἀπὸ τῆς D | ἕως V: ἕως τῆς CD | ἐν αὐτῇ om D || 19 τούτῳ τῷ τρόπῳ C

26) Cod. Monacensis gr. 105 post Theonis in tabulas man. introductionem scholiorum et praeceptorum farraginem f. 80–84^r exhibet; postrema f. 84^r huc pertinent:

Ὅπως εὐρίσκειν δεῖ ἐκάστην τοῦ μηνὸς ἡμέραν, ποῖα ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος ἐστίν:

Λαμβάνομεν τὰ ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους τῆς πρώτης Ἰνδικτιῶνος τῆς Ἡρακλείου βασιλείας μέχρι τοῦ προκειμένου οἶον ,ζωνβ̄ ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου (a. 1343–4 p. Chr.) μετὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐνισταμένου, καὶ τούτων λαμβάνομεν τὸ τέταρτον καὶ προστίθεμεν αὐτῷ καὶ ἀφαιροῦμεν ἓν. εἶτα λαμβάνομεν τὴν τοῦ μηνὸς ἡμέραν κατὰ Ἀλεξανδρεῖς καὶ προστίθεμεν αὐτοῖς καὶ τὸ τῶν μηνῶν ἀπὸ θῶθ̄ πλήθος, καὶ διπλαζόμεν καὶ προστίθεμεν καὶ αὐτό· καὶ ἀπὸ τῶν οὕτω συναχθέντων ἀφαιροῦμεν ἐπτάδας, καὶ τὰς ἐναπολειφθείσας ἐλάττονας τῶν ἐπτά κατέχομεν· οἷον ἡ μὲν μία ἐστὶ πρώτη, ἡ δὲ β̄ δευτέρα· εἰ δὲ τρεῖς ἢ τέσσαρες, τρίτη ἢ τετάρτη καὶ πέμπτη, εἰ πέντε καὶ ἕξις:

Τὰ ἀπὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἕτη μέχρι τοῦ τρίτου ἔτους τῆς Ἡρακλείου βασιλείας ρ̄ρμ̄ς.

δέον Ζητεῖν τὰς ἐπακτὰς τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. αἱ δὲ ἐπακταὶ τοῦ ἡλίου εὐρίσκονται οὕτως· ἀπὸ τῆς νυνὶ διελευσούσης πρώτης ἐπιμεμήσεως τοῦ τρίτου ἔτους τῆς εὐδοκίᾳ θεοῦ ἡμετέρας βασιλείας δέον ἀριθμεῖν πάντας τοὺς συναγομένους ἐνιαυτούς, ὡς περ νῦν μέχρι τῆς ἐνισταμένης $\bar{\iota}\alpha$ ἐπιμεμήσεως συναγοῦνται ἔτη $\bar{\iota}\alpha$ · καὶ δέον λαβεῖν τὸ τέταρτον αὐτῶν καὶ προσθεῖναι αὐτοῖς, ὅπερ ἐστὶ δύο· τετράκις γὰρ δύο $\bar{\eta}$, καὶ ἀπομένουσι $\bar{\gamma}$ · ὧν τινων οὐ δέον τὸ τέταρτον λαβεῖν· αὐτὰ γὰρ τὰ τρία τὰ μένοντα σημαίνουσι τὰ ἔτη τὰ μετὰ τὸ δίσεξτον· ὅσα γὰρ μένουσι μετὰ τὸ λαβεῖν τὸ τέταρτον, εἴτε ἔν εἴτε δύο εἴτε τρία εἴη, τὰ ἔτη, ὡς εἴρηται, τὰ $\bar{\iota}\alpha$ μετὰ τὸ δίσεξτον σημαίνουσι καὶ οὐ δεῖ τούτων λαμβάνειν τὸ τέταρτον. δέον οὖν, ὡς εἴρηται, τὸ τέταρτον τῶν συναγομένων ἐτῶν ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιμεμήσεως πάντοτε προστιθέναι αὐτῇ, ὡς περ νῦν τοῖς $\bar{\iota}\alpha$ ἔτεσι τὸ τέταρτον αὐτῶν τουτέστι τὰ $\bar{\beta}$, καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν προσθήκην τοῦ τετάρτου δέον πάντοτε ἀφαιρεῖν ἔν καὶ μερίζειν εἰς τὸν $\bar{\zeta}$ ἀριθμὸν καὶ τὰ $\bar{\iota}\alpha$ μένοντα λέγειν τὰς ἐπακτὰς εἶναι τοῦ ἡλίου. ὡς περ νῦν εἰσιν $\bar{\iota}\alpha$ ἔτη τὰ ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπιμεμήσεως· τὸ τέταρτον τούτων $\bar{\beta}$ · προστιθεμένων τῶν $\bar{\beta}$ γίνονται $\bar{\iota}\gamma$ · ἀφ' ὧν $\bar{\alpha}$ πάντοτε, γίνονται $\bar{\iota}\beta$ · καὶ μερίζοντες εἰς τὸν $\bar{\zeta}$ ἀριθμὸν καὶ ποιοῦντες ἐπτάκις ἔν, $\bar{\zeta}$ · εὐρίσκομεν $\bar{\epsilon}$ τὸν μένοντα | ἀριθμὸν, $\bar{\zeta}$ καὶ αὗται εἰσιν αἱ ἐπακταὶ τοῦ ἡλίου τῆς $\bar{\iota}\alpha$ ἐπιμεμήσεως.

$\bar{\iota}\alpha$ δὲ ἐπακταὶ τῆς σελήνης εὐρίσκονται οὕτως· δέον ἀπὸ τῆς ὀγδόης ἐπιμεμήσεως τῆς ἐπὶ Μαυρικίου τοῦ ἐν εὐσεβεῖ τῇ λήξει μερίσαι τοὺς χρόνους, οἳ τινες εἰσὶ μέχρι τῆς $\bar{\iota}\alpha$ ἐπιμεμήσεως $\bar{\lambda}\delta$, καὶ δέον πάντοτε ὅσαι ἐννεακαίδεκαετηρίδες εὐρεθῶσιν ὑπεξελεῖν ἐκ τῶν συναγομένων χρόνων καὶ τοὺς ἀπομένοντας χρόνους πολλαπλασιάσαι εἰς τὸν $\bar{\iota}\alpha$ ἀριθμὸν, καὶ δέον ἀφαιρεῖν ὅσους ἂν εὐρωμεν μῆνας ἀπὸ $\bar{\lambda}$ ἡμερῶν, καὶ εὐρίσκεται ὁ καταλιμπανόμενος ἀριθμὸς αἱ ἐπακταὶ τῆς σελήνης. ὡς περ νῦν λαμβάνομεν ἀπὸ τῆς ὀγδόης, ὡς εἴρηται, ἐπιμεμήσεως μέχρι τῆς ἐνισταμένης $\bar{\iota}\alpha$ ἐπιμεμήσεως ἐνιαυτούς $\bar{\lambda}\delta$, καὶ ἀφαιροῦμεν τούτων τὴν μίαν ἐννεακαίδεκαετηρίδα, καὶ μένουσιν ἔτη $\bar{\iota}\epsilon$ · ταῦτα πολλαπλασιαζόμενα ἐπὶ τὸν $\bar{\iota}\alpha$ συναγοῦσιν $\bar{\rho}\epsilon\epsilon$ · ἀφαιροῦμεν ἀπ' αὐτῶν τοὺς ἀπὸ $\bar{\lambda}$ ἡμερῶν μῆνας· τουτέστιν

6 τετράκις] $\bar{\delta}$ D | δύο] δύο γίνονται D | καὶ om D || 7 ὧν . . . 8 σημαίνουσι τὰ in margine supplevit V¹ || 7 τὰ post τρία om C | τὰ ἔτη] τὰ τρία (γ C) ἔτη libri. cf. p. 311, 28 et infra l. 9 | μετὰ τὸν D || 10 τὰ om V | μετὰ τὸν D || 11 ὡς εἴρηται post τέταρτον traicit C || 12 αὐτῇ sc. τῇ ἐνεστῶσιν ἐπιμεμήσει || 13 μετὰ γενέσθαι V | πρόσθεσιν τοῦ ἐνός δ D || 14 τὰ γινόμενα ἦτοι μένοντα D || 15 τὰ supplevit V² || 17 ἀφ' ὧν] ἀφελὸν D | γίνονται] μένουσιν D || 18 ἐπτάκις om D | 20 ὀγδόης om D || 21 μερίζει D || 23 ἐννεακαίδεκαετηρίδες V ut infra quoque || 25 ἀπὸ] ἀπὸ τῶν || 27 Μαυρικίου ἐπιμεμήσεως dicendum erat || 29 μένουσιν ἔτη V | πολλαπλασιαζόμενα V πολλαπλασιάζοντες D | ἐπὶ τὴν D || 30 τοὺς] fort. τοὺς ε̄ | πεντάκις ε̄ D

πεντάκις $\bar{\lambda}$, $\bar{\rho\nu}$ ἡμέραι· καὶ μένουσιν ἡμέραι $\bar{\iota\epsilon}$, αἱ τινες εἰσὶν αἱ ἑπακταὶ τῆς κελήνης τῆς $\bar{\iota\alpha}$ ὡς εἴρηται, ἐπινεμήσεως. τούτῳ τῷ τρόπῳ εὐρίσκονται καὶ αἱ τῆς κελήνης ἑπακταί.

καὶ δέον πάντοτε προτεθῆναι ταῖς ἑπακταῖς τῆς κελήνης ὁκτώ ἡμέρας. ὡςπερ οὖν ἔχοντες ἐν τῇ ἐνισταμένῃ $\bar{\iota\alpha}$ ἐπινεμήσει τὰς ἑπακτὰς τῆς κελήνης $\bar{\iota\epsilon}$, προστίθεμεν αὐταῖς τὰς ἡμέρας, καὶ γίνονται τῷ ἀριθμῷ $\bar{\kappa\gamma}$. καὶ δέον λαβεῖν πάντοτε τοῦ ἀριθμοῦ τούτου τὸν λείποντα εἰς τὰς $\bar{\mu\delta}$ ἡμέρας ἀριθμόν, ὡς νῦν λαμβάνοντες τὸν λείποντα εἰς τὰς $\bar{\mu\delta}$ ἡμέρας ἀριθμὸν εὐρίσκομεν γινόμενον τὸν ἀριθμὸν $\bar{\kappa\alpha}$ · καὶ σημαίνει ὅτι $\bar{\kappa\alpha}$ τοῦ μαρτίου τῆς ἐνισταμένης $\bar{\iota\alpha}$ ἐπινεμήσεως γίνεται ἡ $\bar{\iota\delta}$ τῆς κελήνης. εἴ τι γὰρ ἐπάνω τῶν $\bar{\kappa}$ ἀπομείνει μετὰ τὸ λαβεῖν τὸν λείποντα εἰς τὰς $\bar{\mu\delta}$, τὸ μέτρον τοῦ μαρτίου ἐστί, καὶ οὕτω δεῖ τηρῆσαι τὴν $\bar{\iota\delta}$ τῆς κελήνης· εἴ τι δὲ ἦττον τῶν $\bar{\kappa}$ εὐρεθῆι, εἰδέναι δέον ὅτι τοῦ ἀπριλλίου ἐστίν, ὅτε δὴ ἡ $\bar{\iota\delta}$ τῆς κελήνης ἐστί. καὶ ἔαν ἔλαττον τῶν $\bar{\kappa}$ ἢ τοῦ ἀπριλλίου, δέον ἔξ αὐτῶν τῶν μεινάντων εἰς τὸν λείποντα εἰς τὸν $\bar{\mu\delta}$ ἀριθμὸν ἔν πάντοτε ἀφαιρεῖν, καὶ ὁ καταλιμπανόμενος ἀριθμὸς ἐστί τοῦ ἀπριλλίου, ἐν $\bar{\psi}$ ἢ $\bar{\iota\delta}$ τῆς κελήνης εὐρίσκεται. εἰ δὲ ὁ λείπων εἰς τὸν $\bar{\mu\delta}$ ἀριθμὸν * τῶν συναγομένων ἑπακτῶν τῆς κελήνης, δέον τὰ $\bar{\lambda\alpha}$ ὑπεξαίρειν καὶ εἰδέναι, ὅτι ὁ ἀπομείνων ἀριθμὸς ἀπριλλίου ἐστίν, ἐν $\bar{\psi}$ ἢ $\bar{\iota\delta}$ τῆς κελήνης εὐρίσκεται. εἰ δὲ ἀναλυόμενοι οἱ χρόνοι ἀπὸ τῆς ὀγδόης ἐπινεμήσεως τῆς ἐπὶ Μαυρικίου τοῦ ἐν εὐσεβείῃ τῇ λήξει τῆς ἐννεακαιδεκαετηρίδος εἰς μηδὲν λήξουσιν, ἀλλὰ πάντες οἱ χρόνοι εἰς ἐννεακαιδεκαετηρίδας ἀναλυθῶσι, δέον τὸν ἐνιαυτὸν ἐκεῖνον ἀνεπάκτον λέγειν καὶ μόνον τὸν ἡ ἀριθμὸν τὸν πάντοτε προτιθέμενον ταῖς ἑπακταῖς τῆς κελήνης λαμβάνειν, καὶ τὸν λείποντα τούτῳ τῷ ἀριθμῷ εἰς τὸν $\bar{\mu\delta}$ αὐτὸν δέον τηρεῖν καὶ ἀπὸ τούτου ἀφαιρεῖν $\bar{\lambda\alpha}$, καὶ τότε λέγειν τὴν $\bar{\iota\delta}$ τῆς κελήνης εἶναι. τῆς γὰρ ἐπινεμήσεως ἐκεῖνης ἀνεπάκτου οὐσῆς ἔχομεν τὸν προτιθέμενον ταῖς ἑπακταῖς τὸν ἡ ἀριθμὸν καὶ λαμβάνομεν τὸν λείποντα εἰς τὸν $\bar{\mu\delta}$, καὶ γίνεται ὁ μένων ἀριθμὸς

1 prius ἡμέραι] ἡμέρα D ἡμέρας Dodwellus | αἱ ante ἐπ. om C | 2 τῆς $\bar{\iota\alpha}$. . . 3 ἑπακταὶ om D || 4 προστίθεναι D | ταῖς ἑπακταῖς om libri || 5 ἐν ante $\bar{\iota\alpha}$ iterat D || 6 $\bar{\iota\epsilon}$] $\bar{\iota\beta}$ D | τῶν ἀριθμῶν D || 8 ἐλείποντα V | ὡς . . . 9 ἀριθμὸν om D | ὡς C : καὶ V || 8 εἰς τὰς V : εἰς C¹ εἰς τὸν C² | 9 γινόμενα D | τοῦ om DV || 10 ἡ] ἡ C || 11 τῶν $\bar{\kappa}$] ἡ D | ἀπομεί(ει) in compendio C ἀπομένει V ἀπομένοι D | μετὰ τὸ λαβεῖν] μεταλαβεῖν D | τὸν λείποντα om libri || 12 τὸ μέτρον] μερον D ἡμέρας con. Dodwellus | τηρῆσαι C || 13 $\bar{\kappa}$] ἡ D | εὐρεθῆ DV εὐρεθ(η) C | ὅτε δὲ ἡ CV ὅτι ἡ D || 14 $\bar{\kappa}$ ἢ] $\bar{\kappa}$ C : $\bar{\kappa}$ ἐστί V ἢ ἐστί D || 15 τὸν δ CV : $\bar{\mu\delta}$ D || 16 τοῦ om D | $\bar{\psi}$ ἢ] $\bar{\psi}$ D || 17 εὐρίσκεται ante 16 τῆς C | εἰ δὲ . . . 19 εὐρίσκεται in marg. supplevit V² | εἴτε D | εἰς τὰς C | hiatus notavi || 18 ὑπεξαίρειν D || 19 οἱ δὲ V || 20 leg. εἰς ἐννεακαιδεκαετηρίδας || 21 μηδὲν V || 23 τὸν post ἀριθμὸν om DV || 25 αὐτὸν] αὐτῶν libri || 26 τὴν V : τῆς C om D | εἶναι τῆς κελήνης C || 28 τὰ λείποντα D

λϛ· ἀφαιρούμεν οὖν, καθὰ ἀνωτέρω εἴρηται, τὸν λ̄α ἀριθμόν· μένει ὁ ε̄ ἀριθμὸς σημαίνων, ὅτι τῇ πέμπτῃ τοῦ ἀπριλλίου γίνεται ἡ ἰδ̄ τῆς κελήνης, ὅτε ἀνέπακτός ἐστιν ἐκείνη ἢ ἐπινέμησις.

ἡ μέντοι ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος ὅποια ἐστὶν ἐν ἡ | ἢ ἰδ̄ τῆς κελήνης 53
 5 εὐρίσκεται, εἴτε εἰς μάρτιον εἴτε εἰς ἀπρίλλιον τυχὸν αὐτῇ ἐμπίπτει, γινώσκειται τῷ τρόπῳ τούτῳ. δέον τὰς ἐπακτὰς τοῦ ἡλίου προστιθέναι ταῖς ἡμέραις τοῦ μηνός, ἐν ψ̄ ἢ ἰδ̄ τῆς κελήνης εὐρίσκεται. ὡςπερ νῦν ἐπακτὰ τοῦ ἡλίου ἐγένοντο τῷ ἀριθμῷ ε̄, ἡ δὲ ἰδ̄ τῆς κελήνης κ̄α μαρτίου ἐνέπε-
 10 τίου, ἐν ἡ ἢ ἰδ̄ τῆς κελήνης ἔφθασε, καὶ γίνονται κ̄ς τῷ ἀριθμῷ. καὶ δέον πάντοτε, καθότι ἐστὶν ἐν μαρτίῳ ἢ ἰδ̄ τῆς κελήνης, τέσσαρας προστιθέναι· γίνονται δὲ ἐν τῇ ἐνισταμένῃ ἰᾱ ἐπινεμήσει λ̄. ἐὰν δὲ εἰς ἀπρίλλιον ἐμ-
 15 εὐρίσκομεν μενούσας ἐκ τῶν λ̄ δύο ἡμέρας, αἶ τινες σημαίνουν ὅτι δευτέρα ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος ἐστὶν ἡ κ̄α τοῦ μαρτίου μηνός, ἐν ἡ ἢ ἰδ̄ τῆς κελήνης ἔφθασε. τῆς οὖν κ̄α τοῦ μαρτίου οὐσης, ὡς εἴρηται, ἐν δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος, καὶ προστιθεμένων τῶν ἡμερῶν τῶν μέχρι τῆς κυριακῆς εὐρίσκεται τῇ κζ̄ τοῦ μαρτίου ἢ ἀγία καὶ ζωοποιὸς ἡμέρα τῆς ἀνα-
 20 στάσεως ἐπὶ τῆς ιε̄ ἐπινεμήσεως.

κατὰ τὸν ὅμοιον οὖν τρόπον ἐν ἐκάστῳ ἐνιαυτῷ ἢ τοιαύτῃ ἀγία καὶ ζωοποιὸς ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ τοῖς βουλομένοις γνωστῇ γίνεται προδήλως, τοῦ ἐνός ἐνιαυτοῦ πάντοτε προστιθεμένου καθ' ἐκάστην ἰνδικτον ἀπὸ τῆς πρώτης
 25 ἐπινεμήσεως τῆς ἡμετέρας σὺν θεῷ βασιλείας εἰς τὸ γινώσκειν τὰς ἐπακτὰς τοῦ ἡλίου, καὶ ἀπὸ τῆς ὀγδόης ἐπινεμήσεως τῆς ἐπὶ Μαυρικίου τοῦ ἐν εὐσεβείῃ τῇ λήξει εἰς τὸ εὐρίσκειν τὰς ἐπακτὰς τῆς κελήνης κατὰ τοὺς προειρημένους τρόπους, καὶ εὐρισκόμεθα κατὰ τὴν ἀποστολικὴν καὶ τὴν
 30 ἡμῶν ἐπιτελοῦντες, χαίροντες καὶ δοξάζοντες τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα σὺν τῷ ἀνάρχῳ πατρὶ καὶ ζωοποιῷ καὶ παναγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

1 μένει C: μένει V μετὰ D | ὁ ε̄] β̄ D σημαίνει D || 3 ἐκείνη . . . 4 ἐστὶν om C || 4 ἡ] εἰ D | ὅποιας D | ἡ om D alterum εἰς om C || 5 εἰς τὸν ἀπρ. D | 7 αὐτῇ D | νῦν αἰ ἐπακται D | ἐγένοντο CD | τῶν ἀριθμῶν D | ἢ δὲ ἢ ἰδ̄ C | δέον . . . μαρτίου om D || 12 ἰᾱ post ἐπινεμ.ρονit C, ἐν ἰᾱ D || 14 γενόμενον D | τετράκις] δ̄ D || 16 μαρτίου] μαρτίου μηνός D || 18 καὶ delendum || 21 ἅγιος DV | ἐπὶ τῆς . . . 22 ἀναστάσεως om D || 21 ἅγιος V || 22 Ἰησοῦ Χριστοῦ om D || 24 ἕκαστον D | πρώτης om D || 28 καὶ τὴν] καὶ CV om D || 29 ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ D || 31 καὶ παναγίῳ C: om DV | τοὺς om DV

Stephani qui in codice Vaticano gr. 1059 f. 523—531' feruntur com-
puti lunares quales ex quo fonte ducti sint, supra p. 290 dictum est. eorum
ut supra aliquot locos cum vero auctore comparavi, sic speciminis caussa
hoc loco principium saltem prioris commentarioli propono.

(Πανελληνος ἐκλειπτικῆ μηνὸς ὀκτωβρίου ὃς ἐστὶ κατὰ Ἀλεξανδρέας
φωφί ἰνδικτιῶνος ἐβδόμη)

Ψηφοφορία πανελληνιακῆς συζυγίας ἐκλειπτικῆς τυγχανούσης ἐν ὑπο-
δείγματι, στεφάνου μεγάλου φιλοσόφου τοῦ ἀλεξανδρέως καὶ καθολικοῦ
διδασκάλου, ὡς ἐν παλαιοῖς ἀντιγράφοις εὔρηται (sequitur scholion supra
p. 255 editum).

Ἀπὸ Φιλίππου μέχρι καὶ τοῦ ἀναδιδομένου χρόνου ἔτη πεπληρωμένα
Ϡμβ' ταῦτα μέριον παρὰ τὸν ἰθ' πλάτος ὁ μθ' συνάγεται γὰρ Ϡλα'
λείπονται ἰα' ταῦτα ἑνδεκάκις, γίνονται ρκα' ἄφες τριακοντάδας δ' λοιπὰ
ἄ, ἐπακτὴ σελήνης κατὰ τὸν προκειμένον χρόνον. ἀριθμὸς μηνῶν ἀπὸ
θῶθ ἕως τοῦ προκειμένου φωφί β' τὸ ἡμικυ τούτων ἄ. πρόσθεσ ταῖς
ἐπακταῖς τὸ ἡμικυ τοῦτο τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν, γίνονται δύο. πρὸ δύο
ἄρα ἡμερῶν τοῦ προκειμένου μηνὸς ἦγουν τοῦ φωφί γέγονεν ἡ πανσε-
ληνος ἡ προτέρα. αἱ λείπουσαι ταῦται ταῖς δυσὶν ἐπακταῖς εἰς τὸν ἰε'
ἡμέραι ἰγ'. νῦν μὲν οὖν ἐλάβομεν τὰς λειπούσας ταῖς ἐπακταῖς εἰς τὸν ἰε',
54 ἐπειδὴ αἱ ἐπακταὶ ἐντὸς εὔρηται τῶν ἰε' ἐὰν δέ ποτε γέγωνηται ἐπέκεινα
τῶν (τὸν cod.) ἰε', μετὰ τῆς προσθήκης λέγω τῶν ἀπὸ θῶθ μηνῶν, τότε
δὴ τότε τὰς λειπούσας αὐταῖς εἰς τὸν με' ληψόμεθα ζητουμένης πανσε-
λήνου· συνόδου δὲ ἄλλως ἐφοδεύεται. πρόσθεσ ταῦταις ταῖς λειπούσαις
εἰς τὸν ἰε' τὰς ἀπὸ τῶν τετραετηρίδων ἡμέρας ρε' γίνονται ὁμοῦ ρογ'
ταῦτας ἀπόλυσον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου μηνὸς ἦγουν τοῦ φωφί
εἰς τὰ τῶν Αἰγυπτιακῶν μηνῶν ἐπόμενα, καὶ καταλήγει ὁ ἀριθμὸς ἐντὸς
φαρμουθί.²⁷⁾

27) Scholion mg. ἄλλως ἢ τῶν ἐπακτῶν εὔρεσις. ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς
Αὐγούστου βασιλείας μέχρι καὶ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τρέχοντος εἰσὶν ἔτη χμῆ· ἐπεὶ
γὰρ εἰσὶν ἀπὸ τοῦ ε' ἔτους τῆς αὐτοῦ βασιλείας, εἰσὶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 500 ἔτους
(οὕτω γὰρ ἐστὶ κάλλιον λέγειν) χμγ' ἐὰν προσθῶμεν τούτοις καὶ αὐτὰ τὰ πέντε
ἔτη τὰ ἀπὸ τῆς καταρχῆς τῆς αὐτοῦ βασιλείας, τὰ προειρημένα χμῆ γενήσεται· οἷς
τις ἀεὶ προστιθέντες ἔτη θ' καὶ τὰ γινόμενα μερίζοντες παρὰ τὸν ἰθ' καὶ τὰ λοιπὰ
ἑνδεκάκις ποιοῦντες καὶ ἀφαιροῦντες ἐξ αὐτῶν τὰς ἐπιπιτούσας τριακοντάδας, τὰ
καταλειπόμενα ἔσομεν ἐπακτὰς τῆς σελήνης συμφώνως τῇ λοιπῇ μεθόδῳ κατὰ τὸν
προκειμένον χρόνον. οἷον ὡς ἐνταῦθα ἐὰν τὰ γενόμενα χνζ' ἔτη μετὰ τὴν προσθή-
κην τῶν θ' ἐτῶν μερίζωμεν παρὰ τὸν ἰθ', ἔσται μὲν πλάτος ὁ λδ' (ex om̄d corr.
cod.), συνάξει γὰρ χμς' λοιπὰ ἰα' ταῦτα ἑνδεκάκις γίνεται ρκα' ἄφες τριακοντάδας
δ' λοιπὰ (sic) ἄ, ἐπακτὴ σελήνης κατὰ τὸν προκειμένον χρόνον + ὥστε ἐὰν
ἀφέλῃς ἀπὸ τῶν ἀπὸ κτίσεως κόσμου μετὰ καὶ τοῦ ἐνισταμένου ἔτη εὐοθ', τὰ κατα-
λειπόμενα ἔξεις ἔτη ἀπὸ τῆς καταρχῆς τῆς Αὐγούστου βασιλείας.

Περὶ τῆς τῶν τετραετηρίδων εὐρέσεως. Ὑποκείσθω ἡμῖν χρόνος ἀπὸ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου μέχρι τῆς ἐνισταμένης ἑβδόμης ἐπινεμήσεως εἶτ' οὖν ἰνδικτιῶνος, καθ' ἣν ἔστιν ἡ ἐπιζητούμενη πανσέληνος, ἔτη $\pi\epsilon$, μηνὶ κατὰ Ἀλεξανδρέας φαωφί. εἰσὶν οὖν ἀπ' ἀρχῆς Φιλίππου μέχρι καὶ τοῦ ἀναδιδομένου χρόνου ἔτη $\zeta\mu\beta$, τόνδε τὸν τρόπον ἀπ' ἀρχῆς Φιλίππου ἕως τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἔτη $\chi\kappa\zeta$ · καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου μέχρι καὶ τοῦ νῦν ὑποκειμένου ἔτους τῆς ἐνισταμένης ζ ἐπινεμήσεως ἔτη $\pi\epsilon$. ἤγουν ὁμοῦ ἔτη $\zeta\mu\beta$ · τούτων εἰκοσιπενταετηρίδων μὲν εἰσὶν ἔτη $\zeta\kappa\varsigma$, ἀπλά δὲ ἔτη $\iota\varsigma$. πρὸς δὲ τὸ μεταλαβεῖν τὸν κατὰ Ἀλεξανδρέας χρόνον ἐπὶ τὸν (τοῦ *cod.*) κατ' Αἰγυπτίους. εἰσὶν ἀπὸ τοῦ $\bar{\epsilon}$ ἔτους τῆς Αὐγούστου βασιλείας ἕως τοῦ νῦν ἔτη $\chi\mu\gamma$ · τούτων τὸ τέταρτον $\bar{\rho}\epsilon$ τετραετηρίδες τριῶν μεριττευόντων. πρόσθεσι ταύταις τὰς ἀπ' ἀρχῆς φαωφί μέχρι τέλους φαωφί ἡμέρας λ , γίνονται ὁμοῦ ἡμέραι $\bar{\rho}\epsilon$ · ταύτας ἀπόλυτος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ προκειμένου μηνὸς τοῦ φαωφί· καὶ λήγει ὁ ἀριθμὸς ἐντὸς πάλιν τοῦ φαωφί. ἔχομεν ἄρα καὶ τὰς τετραετηρίδας τίνα τρόπον εὐρίσκονται.

(sequitur computatio in tabulam redacta)

EPILOGUS

55

Haec quae ad instaurandam Stephani Alexandrini memoriam composui, tribus scholarum nostrarum indicibus adiuncta hoc et proximo anno publice edita sunt. Nunc ea, ne disiuncta et dispersa utilitate sua, si quae inest, careant, bibliopola honestissimus collecta in unum proponit. Deserto ac tristi litterarum tractu peragrato aliisne satisfecerim nescio. Mihi quidem quod videor satis egisse lubensque ex his vepribus expedit, nemo inuidebit.

Sed cum dies diem doceat, facile fit ut commentationi urgentibus et operis et negotiis diversis perscriptae succrescant quae aut addas aut corrigas. Sic p. 250 cum διδασκάλους ecclesiasticos a professoribus publicis distinguerem, Maximi monachi sub Heraclio imp. clari (cf. p. 292) poteram meminisse τοῦ ἀγιωτάτου μοναχοῦ καὶ φιλοσόφου μάρτυρος καὶ ὁμολογητοῦ καὶ μεγάλου διδασκάλου τῆς ἐκκλησίας. quae verba sunt Syncelli p. 597, 14 Bonn., non aliter opinor interpretanda quam Ioannis Chrysostomi titulus. P. 252 in tempore Ioannis Philoponi definiendo aegre fero quod eorum immemor fui quae A. Nauckius vir egregius in encyclopaediae Halensis sect. III t. XXIII p. 465 disputavit: unde efficitur ut eo loco quo nitebar numerum corruptum esse et saeculo non VII sed VI Philoponum aetatem egisse statuamus. Adnotationi 8 p. 255 addo, Syrianum

Proclo adulescenti praevisse Ἀριστοτέλους πραγματείας, λογικὰς ἠθικὰς πολιτικὰς φυσικὰς καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας θεολογικὴν ἐπιστήμην teste Marino Procli c. 13 p. 30. In opusculo apotelesmatico p. 268, 10 vitium a me notatum egregie Hermannus Diels sustulit scribendo τὴν κυκλικὴν τοῦ Ζωδιακοῦ κίνησιν τὴν τε τῶν πλανωμένων ἀστέρων δίνησιν. Adnotationi ad p. 269, 9–17 addas velim luculentum Ioannis Philoponi locum de mundi creatione v 5 (in Gallandi bibl. vet. patr. t. XII p. 566 sq.), Anastasii Sinaitae in hexaemeron l. V. in Mignii patr. gr. t. LXXXIX p. 914^b, Pselli *bulletin de corresp. hellén.* t. I p. 130, 26 sq. Codicum themata genethliaca ad p. 273, 9 indicata neglexeram, cum fieri posse ut typographi opera ex-primerentur desperassem. Nunc postquam in instructissima typographi nostri supellectile ne astronomorum quidem notas deesse comperi, utrumque thema imitandum curavi, et illud quod exempla Laurentiana ac Monacense referunt (p. 321) et Vindobonense (p. 322). In illo nonnulla accuratius quam in ipso libro notantur, neglegentior est codicis Vindobonensis forma nec novi quicquam prodit: igitur dubium non est quin illud ex ipso archetypo fluxerit, hoc a librario, in cuius exemplari deesset thema, confictum sit: qua re quae de codicum fide p. 265 sq. iudicavimus confirmari facile videas. Indiculi p. 289 vitium 'conlati' nemo non corriget.

Denique non tacendum mihi, quod nuperrime M. Bonnetus me docuit, libellum illum ἑτέρου ἔξηγητοῦ εἰς τοὺς προχείρους κανόνας, quem in codice Vaticano comitem esse Stephani p. 295 dixi, etiam in codice Parisiensi 2492 Stephano subiungi f. 167^r–173^r eisdem verbis in margine adnotatis inscriptum; scriptorem aliquanto posteriorem esse Stephano eo intellegas quod annis mundi Byzantinis utitur ut c. II f. 167^r Κράτει τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη. καὶ ἄφελε ἔξ αὐτῶν ἔρπε κτλ. [ita invenitur annus I Philippi.]

THEMA CODICUM LAURENTIANORUM ET MONACENSIS

μεσουράνημα μ. κ̄β

<p>⊙ θ ε'</p> <p>ϛ μ. ιθ ν'</p> <p>Ω</p> <p>♁ κ ε'</p> <p>η</p> <p>ϛ θ ε'</p>	<p>η μ. κγ λ' ἐν ὀρίοις ♀</p> <p>♁</p> <p>♁ β̄ ταπεινώμα</p>	<p>Π</p> <p>ϛ</p>
<p>ωροσκόπος μ. κ̄</p> <p>⊖</p>	<p>ὁ ὠροσκόπος</p> <p>ἕνωμα η</p> <p>ὄριον ♀</p> <p>τρίγωνον ὄθ η</p> <p>δεκανός η</p>	<p>γ</p> <p>δύσις μ. κ̄</p>
<p>η</p> <p>ζ</p>	<p>⊖ ιβ ις'</p> <p>♁</p> <p>τύχη κβ θ'</p> <p>ζ κ λθ' ταπεινώμα</p>	<p>χ</p> <p>≈</p> <p>ϛ ιθ ν'</p>

ὕπογειον μ. κ̄β

in primo trigono superiore η' om AM || in medio quadrato superiore ζ β̄ ταπεινώμα R (: V): om M || in margine dextro δύσις] a^u A δη M || quod in imo marg. legitur, om A.

THEMA CODICIS VINDOBONENSIS

